V v Erbū dñi q̄ð. Premittit titul⁹ Ca. I
ꝓphetie. Humili ⁊ coheredi xp̄i fit reue
latio: ⁊ de ꝑuerſis dogmatib⁹ ⁊ de eccle
ſia ſi aliqua pctā cōmiſerit. Sermo dei
q̄ ſemꝑ ad ꝓphetas deſcēdit fit q̄ȝ ad micheā q̄ int
ꝑtatur hūilitas ad Miche
am ðmoraſthi q̄ vſq̄ȝ hodie
iuxta eleutheopolī vrbē pa
leſtie nō grādis viculus ē:
⁊ interꝑtatur heres. Pul
chre autē humilitas q̄ inter
virtutes ꝑcipua ē de ſpe he
reditat⁹ dei naſcit: hūilitas
hic nō intelligit q̄ venit de
ꝯſciētia pctōꝝ: ſed q̄ int vir
1.Pe.5.b tutes ponit. vñ dicit: Hūili
amini ſub potēti manu dei.
Luc.14.c Et q̄ ſe humiliauerit exalta
Mat.11.d bit. Et dñs: Diſcite a me q̄a
mitis ſū ⁊ hūilis cor. Quō
ergo apð nos votiua ⁊ qua
ſi ad virtutis auſpiciū īpo
nunt vocabula: vbi grā: vi
ctor: caſti: pij: ꝓbi: ⁊ appel
latiua vertunt in ꝓpria: ſic
⁊ apud hebreos Micheas
⁊ abdias ⁊ çacharias: cete
rorumq̄ȝ ſimilia: ex virtutū
vocabulo liberis a parenti
bus ſunt īpoſita. Miche
as ſꝫm hebraicam veritatē
ſextus eſt. vñ quaſi in corde
voluminis poſitus debet ꝓ
fūda continere myſteria.
Sub Oçia ceperunt pro
phetare: oſee amos ⁊ eſaias.
Sub ioathan filio oçie inci
pit ꝓphetare micheas: ꝓphe
tat etiā ſub achaç ⁊ ſub eçe
chia ſub quo. x. trib⁹ capti
uate ſunt ab aſſyrijs. ⁊ q̄ꝛ ꝑ
mū ſamaria metropol. x. tri
buū captiuata ē. deinde hie
ruſalē: ꝓphete īponit titul⁹
ꝑmo de ſamaria. ſcðo ð hie
Myſtice ruſalē. Myſtice ꝑ ſamari
am hereſes: ꝑ hierl̄m eccl̄ia
deſignat. Samaria enī ſibi
fecit de ꝓprio ſenſu vitulos
aureos pulchros ī ſuꝑficie
ſȝ vitalē ſpūm nō hn̄tes: ⁊ h̄
in domo dei q̄ð īterꝑtat be
thel. nō enī recipiet iſrael deos niſi qui de ſcriptur
⁊ in domo dei fabricati ſūt: ⁊ q̄uis cōciliabula ſua
vocēt bethel: tñ poſt fabricationē idoloꝝ ñ bethel:
ſed dom⁹ idoli iure vocant. b Audite ꝑpl̄i. Aure
audiendi audiāt catholici: ſubuerſi etiā attēdant ⁊
ſibi caueant ne vel iſti vl̄ illi patiant q̄ poſtea ſꝫmo
dei cōminat. O ſamaria et hieruſalē intelligite:
⁊ attendite dominum de templo vobis teſtifican
tem ⁊ ꝑdicentem quecūq̄ȝ futura ſūt. Hereſes int
opera carnis cōnumerantur. c Quia ecce dñs.
Deus cuius natura clemētia eſt: cauſa noſtri coge
tur ſumere ꝑſonā crudelitatis: cui⁹ diſcēſio eſt ma
ieſtatis ei⁹ ad īferiora decurſus. Pōt intelligi ꝙ
ꝓpt ſcelera iudeoꝝ dñs egreſſus de cel ꝑ aſſūptam
hūanitatē reliq̄t domū eoꝝ deſertā ⁊ veīt ſuꝑ hūi
les ð gētib⁹ q̄ ex hūilitate excelſi vocāt ⁊ cōmouet
montes. i. dogmata ꝑhoꝝ: ⁊ vere hūiles cōſumunt
Myſtice in aduētu ſaluator bōa ꝯtritiōe. Myſtice locus
dei vl̄ fili⁹ in quo eſt pater: vel ſancti in quibus ha
bitat deus. hec loca que habent deum hoſpitē ſur
ſum cum chriſto ſunt poſita: ab his deſcendit ad il
los docendos qui eū in mōte audire nō pn̄t: ⁊ cōte
ret ſuꝑbos in mūdo: ⁊ montes. i. alti in virtutib⁹:
ad illius pauebunt preſentiā. et valles. i. anime cor
poribus depreſſe a timore eius quicquid durū ha
buerint expellēt: ⁊ ita fluēt ſic aque ꝑ ꝑceps.

comminatus eſt. Populo etiā a
iſrl̄ ꝑuaricatori: ⁊ principib⁹ ei⁹
qui eundē populum fallaci ſua
ſione ad idola colenda impule
rāt: vbis in ſequētib⁹ captiuita
tē ⁊ iteritū affuturū denūciauit.

Incipit argumentum.

M m Icheas demoraſthi
coheres xp̄i vaſtati
onē annūciat filie la
tronis: ⁊ obſidionē
pōit ꝯtra eā: q̄ꝛ maxillā ꝑcuſſe
rit iudicis iſrael.

Incipit Micheas ꝓpheta.

ſ hoc eſt. ſ q̄ð erat in ꝑncipio apð deū. ſ pr̄is
a V v Erbū dñi Ca. I b+
a ſ q̄ iterꝑtat hūilitas.
q̄ð factū ē ad mi
ſ id eſt hereditas.
cheā moraſthitē c+
ī dieb⁹ ioathan achaç ⁊ eçechie
ſ ſpiritualiter.
regū iuda q̄ð vidit ſuꝑ ſamariā d+
ſ hoc. a ſ corde. b ſ eccl̄ie toti⁹ orbis.
b et herl̄m. Auditē ppl̄i ōēs ⁊ attē e+
a ſ .i. terreni in quib⁹ extructa ſunt hereticoꝝ dogmata. b ſ omnes qui in ea.
dat terrā ⁊ plēitūdo ei⁹: ⁊ ſit do f
a ſ teſtificans. b ſ nō aliūde niſi de eccl̄ia vel filio q̄ eſt tēplū patris.
minus de⁹ vobis in teſtem: dō
c minus de tēplo ſctō ſuo. Quia g b+
ſ pater. ſ coactus.
ecce domin⁹ egredietur de loco

ab oppido quodā nomē accepit: q̄ð vocabat ſamaria. Idē ī xv. vbi agit
de nominibus vrbium conditarū. Samariā a qua omnis regio que cir
ca eam fuit nomen acceperit ſennacherib rex aſſyriorum conſtruxit: vo
cauitq̄ȝ ſamariam: id eſt cuſtodiā: q̄ꝛ qñ iſrael tranſtulit in medos ibi cu
ſtodes conſtituit. hanc obſidione captā antiochus ſolo coequauit: quā
poſtea herodes a fundamentis inſtaurans ī ho
nore auguſti ſebaſten. i. auguſtā greco ſermone
vocauit: ibi ſiti ſunt heliſeus et abdias ꝓphete.
⁊ quo maior inter natos mulierum non fuit Io
hānes baptiſta. Contra iſtā denunciat diuiña cō
minatio ꝑ ꝓphetā Michee. j. A. vbi dicit: q̄ð vi
dit ſuꝑ ſamariā et hierl̄m Glo. Quia ꝑmū ſama
ria metropolis decē tribuū captiuata ē. deinde
hierl̄m: prophetie imponitur titul⁹. primo de ſa
maria. ſcðo de hierl̄m. iiij. Reg. inuenies de vtri
uſq̄ȝ captiuitate. Item Michee. j. fit cōmīatio cō
tra ſamariā. a Populo etiā iſrl̄: Michee. iiij.
Finit qualiſcūq̄ȝ expoſitio illi⁹ ꝓlogi.
Quidā libri hn̄t hic ſcðm ꝓlogū q̄ īcipit ſic:
S Ermo dei q̄ ſemꝑ ad ꝓphas deſcēdit.
Et licet iſte ꝓlogus in biblijs pluri
bus non ſcribatur: tamen ꝓpter curi
oſos mihi videtur expedire ꝙ breuit
tranſcurrat. Duo itaq̄ȝ notant in ꝓlogo iſto. ꝑ
mo enī ꝓpheta cōmēdat. cū dicit: Sermo dei.
ſecūdo ratio impoſitionis nominis ſibi ⁊ alijs aſ
ſignatur. ibi: Quomodo igit apud nos ⁊c. Cō
mendat aūt ꝓpheta a duobus. ꝑmo a ſpiritu ꝓ
phetie. ſecūdo a cōgruentia ꝓprij nominis ⁊ no A
minis loci ortus ſui. ibi: Qui interpretat humi
litas. ibi enim ponuntur interpretationes nomi
num. ſ. ꝓphete ⁊ loci ortus ſui: vt īſinuent ſibi
inuicem cōuenire ⁊ ꝓphete. dicit igitur: Sermo
dei qui ſemper ad ꝓphetas deſcendit. Cōtra ſpi
rituſſanctus non ſemꝑ tangit corda ꝓphetarū.
Reſpondeo ſemꝑ. i. horis ſtatutis: ſicut. j. Theſ
ſal. v. Sine intermiſſiōe orate. i. horis ſtatut. De
moraſthi: viculo quodā. Humiliamī ſub poten
ti manu dei. j. Petri. v. Qui ſe humiliat exalta
bitur. Luc. xiiij. Diſcite a me. Matth. xj. Quo
modo igitur. Hic notatur ratio impoſitionis no
minis non ſolum ſibi ſed ⁊ alijs. ⁊ hoc tam apud
nos q̄ȝ apud hebreos et grecos. Votiua. i. ad vo
tum impoſita. Auſpiciū. i. augurīū. Auſpex ꝓ
prie dicitur diuinator qui diuinat ex conſiderati
one volatus auiū. vnde auſpex dicit quaſi aui
ſpex: quia ſpecit: id eſt conſiderat aues volantes
vnde auſpicium dicitur diuinatio: quaſi auiſpici
um: quia fit ex inſpectu auium. Micheas: q̄ int
pretatur humilitas. Abdias: ſeru⁹ domini. Za
charias memoria domini.

Incipit poſtil. fr̄is Nicolai de lyra ſuꝑ Micheā ꝓphā.

b V v Erbū dñi. Hic incipit ꝓphetia Michee q̄ in du Ca. I
as ꝑtes diuidit. ſ. in proemiū ⁊ tractatum: que incipit
ibi: Audite. In proemio primo notificat auctor ex no
mine. cū dicit: Ad micheā. ⁊ ex natiuitat loco. cū dicit:
c Moraſtithen. i. demoraſti. ſcðo ponit tp̄s ꝓphetie.
cū ðr: In dieb⁹ ioathan ⁊c. tertio ad q̄s facta ē ꝓphetia
ibi: d Suꝑ ſamariā ⁊ hierl̄m. i. ſuꝑ regna. x. tribuū ⁊ duarū. Sama
ria aūt erat metropolis in vno: ⁊ hieruſalē in alto. e Audite. Hic īcipit
tractatus q̄ in duas ꝑtes diuidit. q̄ꝛ ꝑmo ꝓpha pp̄lo cōminat. ſcðo ipm
cōſolat. ca. iiij. iſta tñ diuiſio nō eſt ꝑciſa ſȝ tm̄ a plurimo. In ꝑma enī ꝑ
te ponunt aliqua ꝯſolatoria: ⁊ in ſcða aliq̄ deſolatoria. Prima diuidit ī
duas: q̄ꝛ ꝑmo cōminat penā ꝓpter culpā ppl̄i generalit. ſecūdo ꝓpt cul
pā maioꝝ ſpecialiter. ca. iij. Pria adhuc ī duas: q̄ꝛ ꝑmo pōit cōminatio
pene ꝓpt culpā idolatrie. ſcðo ꝓpt culpā auaricie. ca. ſe. Pria ī duas: q̄ꝛ
ꝑmo ponit cōminatio pene. ſcðo cōpaſſio ꝓphe. ibi: Suꝑ h̄. Pria ī du
as: q̄ꝛ ꝑmo fit cōmīatio vtriq̄ȝ regno ꝯiūcti. ſcðo regno iſrl̄ ſeparatī. ibi:
Et ponā. Pria adhuc in duas: q̄ꝛ ꝑmo denūciat pena. ſcðo declarat cul
pa. ibi: In ſcelere. ꝑmo excitat ꝓpha ad attentionē. dicens: Audite ppl̄i
⁊c. ſcðo īducit dei teſtimoniū ꝓ veritate dicēda. ibi: f Et ſit dñs deus
vobis in teſtē: q̄ fallere nō ꝑt nec falli. g De tēplo. i. de celo empyreo:
vbi cū eo ſūt angeli ſctī ei⁹ laudib⁹ intēti. h Quia ecce dñs egre. de
loco ſuo. ꝓpriū enī ipſi⁹ dei eſt ꝑcere ⁊ miſereri. ⁊ iō loc⁹ ei⁹ ðr miſcðia: a
qua quodāmodo videtur egredi quando punit ſꝫm rigorē iuſticie: vt di
cit Ra. Sa. ⁊ talis egreſſus non eſt per motū localē: ſȝ q̄ꝛ cā efficiēs ſiſitu

a Sicut aque ⁊c̃. Sicut aqua ꝓno curſu fert̃ in ꝑceps: ⁊ ſicut cera fluit añ ignẽ: ita oĩs ſupbia impioꝝ dño veniẽte ſoluetur et defluet. b In ſcelere iacob. Et ꝙ dñs terribilis veniet ad mouẽdos mõtes et valles reſoluẽdas ẽ ꝓpt̃ impietatẽ iacob. i. ꝯciliabula hereticoꝝ q̃ dicunt ſe cuſtodes mãdatoꝝ dei ⁊ ꝯfeſſores ei⁹ nominis. c Et ponã ſamariã. Sicut ſamaria prius adoꝛauit vitulos: pri⁹ perit prioꝛ deſtruit̃ venientib⁹ aſſyrijs.

B Tanta erit ſubuerſio vrbiſ: vt nõ ſolũ edificia coꝛruãt: ſed etiã fundamenta vſq̧ ad extremũ lapidẽ effodiant̃. Cũ ꝑ ſamariã eccl'ia hereticoꝝ a deo ſepata ſoleat intelligi: minat̃ deſtructionẽ eius vt chꝛiſti eccleſia plantari poſſit. Meli⁹ ẽ eĩ ſubuerti inutilẽ ciuitatẽ: et lapideſ q̃bus extructa fuerat in preceps detrahi q̃z in malã edificatiõe manere. Cũ enim reuelata fuerint miniſteria in quibus fundata et firma videbatur: ⁊ idola pulchꝛo ſermone compoſita a viris eccl'ie fuerint cõciſa: tunc ibi poterit vinea dñi plantari: ⁊ glĩa et diuitie quas de erroꝛe videbant̃ habere igne dei in nihilũ redigunt̃: ⁊ ſic ĩtelligẽtes erroꝛẽ ſuũ: ⁊ in ſe reuerſi plangẽt: ĩ quib⁹ prius foꝛnicantes letabant̃: et ponẽt de pedib⁹ q̃cquid moꝛtiferũ habebãt: et veſtimẽta foꝛnicatiõiſ ꝓijcient: vt ab his nudi xp̃i veſtimẽta ſuſcipiãt: et plangent de his ꝙ fuerint ſub dꝛacone q̃ captus hamo in eternũ lugebit: ⁊ quos ĩ erroꝛe genuerãt: ſicut ſtrutio iuſtis calcãdo relinquẽt. Ideo ſamaria ita lugebit: qꝛ ſmõe dĩ pacata erroꝛẽ cognoſcet: quẽ etiã vſq̧ ad poꝛtas. i. ad aures inde intulit. Sed in mediã ciuitatẽ intrare nõ potuit: qꝛ fidelẽ ꝑpl'z ꝯuertere nõ potuit: vt recederet ab eccl'ia dei. d Et oẽs mercedes. Oẽs diuitie ei⁹ q̃ diuerſi reges cõpoꝛtauerãt in ea: ꝑ ignẽ ad nihilũ redigẽtur. e Quia de mercedi. Opes ⁊ multiplex ſuppellex q̃ in foꝛnicatiõe idoloꝛuꝫ cõgregata fuerant ducent̃ ad aliã meretricẽ. i. niniuẽ: vt ſicut in terra ſua foꝛnicati ſunt cũ idolis q̃ fecerãt ſic vadãt ad aliã terram idoloꝝ ⁊ foꝛnicationis. i. ad aſſyrios. f Sup hoc plan. Lxx. Plãget ſamaria. ſ. heretici cognoſcẽtes erroꝛẽ ſuũ. Sup h̃ plan. Dicta culpa ⁊ pena ſamarie: qꝛ hierl'm ſil'r peccauit: ⁊ ſimilit̃ puniẽda erat: ꝓpheta ſub ꝑſona dei plãgẽtis affectũ inducit. g Faciã planctũ. Sicut dꝛaco vict⁹ ab elephanto ſibilat: et ſicut ſtrutio ĩmemoꝛ ouoꝝ relinq̃t

C in arena fetus ſuos calcãdos pedib⁹ beſtiarũ: ſicut in Iob legit̃: ita ego diſpolia

Iob.39.b tus a filijs ⁊ nud⁹ incedã: ⁊ hoc iõ qꝛ plagã. i. culpa ⁊ pena ſamarie vẽiet vſq̧ ad iudã ⁊ vſq̧ ad poꝛtã hieruſalẽ. h In geth nolite. hũc planctũ ⁊ doloꝛẽ meum ne nũciet' in geth q̃ eſt vna de quinq̧ vrbibus paleſtĩe: ne inimici audita deſtructione iudeoꝛum letentur. Geth toꝛcular. Putant autẽ heretici ſe de vinea domini vinum vitale expꝛimere: vnde extolluntur in ſuperbiã. Ait ergo: Uos q̃ eſtis in toꝛculari et non dñi ſed ſodomorum vinũ bibitis nolite extolli: ſꝫ relicto hoc toꝛculari humiliamini ſub deo. Q̃ ſi etiã ꝑ catholicos vinum veſtrũ exiccatũ fuerit ne doleatis: ſed dum eſtis ĩ domo pulueris: id ẽ hereticoꝛuꝫ que ſuper arenam edificatur: conſpergite vos puluere pẽitẽtie: et ĩtelligẽtes vos captos a vitijs trãſite ad xtutes q̃ videbamĩ vob pulchꝛi in ꝑma hĩtatiõe q̃ iam eſt cõfuſa ꝑ igno.

ſ cõteret potentes.
ſuo: et deſcẽdet et calcabit ſup a b
a ſ pauentes aduentũ dei. ſ a malo ceſſãtes
b ſ etiam ſacerdotes. ſ pꝛincipes.
excelſa terre. Et cõſũmet̃ mõn c†
a ſ anime coꝛpoꝛib⁹ inſerte. ſ ppl'i. ſ humiliati. b ſ vt nihil lateat in eis mali.
tes ſubtuſ eũ: ⁊ valles ſcindẽn d†
a ſ vt auferat̃ oĩs duricia. b ſ quã ſuſtinere nõ põt. c ſ de⁹ noſter ignis cõſumẽs eſt.
a tur ſic̃ cerã a faciẽ ignis: ſicut e† †
b aque q̃ decurrũt inꝑceps. In f†
a ſ x. tribuũ et duarũ que deũ negauerũt.
b ſ hec eſt cauſa maloꝝ.
ſcelere iacob om̃e iſtõ: ⁊ in pec̃ g† †
a ſ qꝛ deũ ſe videre mentiunt̃. b ſ x. tribuũ
ſ quia.
catis domus iſrl'. Q̃ ſcel⁹ iã †
a ſ id eſt idolatria que in illa metropoli fiebat b ſ in regnꝯ duarũ tribuum hieruſaleꝫ fecit excelſa idoloꝝ. ſ peccata eoꝝ qui deũ cõfitentur. i. chꝛiſtianoꝝ. chꝛiſtus enim de iuda
cob? Nonne ſamaria? Et q̃ ex h† i†
a ſ eccleſiã in qua multa crimina
celſa iude? Nonne hieruſaleꝫ? k†
a ſ cõciliabula hereticoꝝ. b ſ vt redigatur in tumulos. ſ vt malũ edificiũ ruat et bonũ ſurgat.
c Et ponam ſamariã quaſi acer l† †
uum lapidũ in agro cũ planta
ſ cum ſit ſita in montibus.
tur vinea. Et detraham in val †
a ſ quib⁹ videbat̃ ſibi celare myſteria falſa ⁊ firma habere dogmata.
lem lapides eius. Et fũdãmẽ ‡
a ſ dogmata artifici ſermone cõpoſita.
ta eius reuelabo: et oĩa ſculpti m†
d lia eius cõcidentur. Et omnes † n†
a ſ opes q̃ ex foꝛnicatione ſibi reddi putabãt
mercedes eius cõburent̃ igni. o†
a ſ hereſes quas ſibi foꝛmauerunt et in quibus confidebant ꝑ ignem ad nihilum redigẽtur.
Et ponam omnia idola eius ĩ
a ſ que putabant ſibi reddi per idolatriam.
e perditionem: quia de mercedi p†
ſ anime foꝛnicanti. ſ hincinde.
bus meretricis ꝯgregata ſũt:
ſ niniue.
et vſq̧ ad mercedẽ meretricis q
ſ ad nihilum.
f reuertentur. Super hoc plan r† s
ſ x. tribuum.
gam et vlulabo: vadaꝫ ſpolia t
g tus et nudus. Faciaꝫ planctũ v
velut dꝛaconum: et luctum
a ſ ſicut ſamaria ſubuerſa eſt ab aſſyrijſ ita iuda et hieruſalem ſubuertetur a chaldeis.
quaſi ſtrutionuꝫ. Quia deſpe x†
ſ ſamarie. a ſ quia erroꝛem ſuum ſamaria in eccleſia voluit introducere.
rata ẽ plaga ei⁹: quia venit vſ y
q̧ ad iudã: tetigit poꝛtaꝫ ppl'i
h mei vſq̧ ad hieruſalẽ. In geth z†
nolite annunciare lachꝛymis a†
a ſ ſi coꝛ dolet oꝛa non habeãt lachꝛymas: ſꝫ diſſimulare fletum. ſ in domo coꝛruente.
ne ploꝛetis. In domo pulue b

dinarie dꝛ egredi in effectũ qñ ꝓducit ipſꝫ. a Et deſcẽdet. puniẽdo pctã hominũ pctõꝝ. b Et calcabit ſu. ex. terre. nõ deferẽs alicui ꝑſone ꝓpt̃ ei⁹ magnitudinẽ. iõ ſubdit̃: c Et cõſument̃ montes. i. maioꝛes. d Et valles. i. minoꝛes. e Sicut cera ⁊c̃. i. cito ⁊ abſq̧ reſiſtentia: qꝛ nõ põt reſiſti diuine virtuti. f In ſcelere. Hic ꝯſequẽter ſubditur culpa. cũ dicit̃: In ſcelere iacob. i. ꝓpter ſceluſ regni iſrl': qð nominatur etiaꝫ iacob: ſicut patriarcha iacob fuit binomius. g Omne iſtud. i. pena ſupꝛadicta ⁊ ſubſequens ꝯtinget. ⁊ de hoc ſcelere querit̃ cũ dꝛ: Q̃d ſcelus iacob? ⁊ rñdetur: h Nõne ſamaria. q. d. ſic: et ꝑ ſamariã intelligit idolatriã q̃ exercebat̃ in toto regno iſrl': cui⁹ metropolis erat ſamaria: ꝑ regũ potẽtiã. hieroboã eĩ ꝑm⁹ rex ad h̃ induxit ppl'm: vt hr̃. iij. Reg. xij. i Et q̃ excelſa iude. i. vñ ꝓcedit idolatria q̃ exercet̃ in mõtib⁹ regni iude. k Nõne hierl'm. q. d. ex potẽtia regũ iude quoꝝ ſedes regia erat in hierl'm ꝓceſſit iſta malicia. Salomõ enĩ ꝑmo ꝓpe hierl'm edificauit tẽpla idoloꝝ vxoꝛib⁹ ſuis. iij. Reg. xj. qð fuit ꝓuocatiuũ idolatrie alijs. Poſtea xo achaç altare ſacrilegũ poſuit ĩ tẽplo iiij. Reg. xvj. Et poſtea manaſſes idola poſuit in tẽplo. iiij. Reg. xxj. ⁊ ſic potentia regũ maloꝝ ĩduxit ppl'm ad idolatriã. l Et ponã. Hic ꝯñr põit̃ cõminatio pene regni iſrael ſeparati. cum dicit̃: Et ponã ſa. quaſi aceruum lapidum. per deſtructionem ſamarie metropolis in regno decẽ tribuũ: intelligitur deſtructio totius regni: quod impletuꝫ fuit tempoꝛe Oſee. iiij. Reg. xvij.
m Et omnia ſculptilia eius conciden tu: vt inde aurũ ⁊ argentũ auferat̃.
n Et omnes mercedes ei⁹. i. illa q̃ nõ poſſunt bene poꝛtari a pꝛedatoꝛibus.
o Cõburẽtur igni. cũ domibus in quibus ſunt. q Quia de mercedibus meretricis congregata ſunt. i. idolatre gẽtis: quia idolatria vigebat in regno decem tribuum. q Et vſq̧ ad mercedẽ meretricis. i. gentis aſſyrioꝝ idolatre. r Reuertent̃. repoꝛtauerũt enĩ pꝛecioſa illi⁹ regni quaſi ꝓ mercede executionis diuine iuſticie: ſicut Ezechiel xxix. dicit̃ ꝙ ſpolia egypti data fuerũt chaldeis ꝓ debellatiõe tyri. s Sup h̃. Hic ꝯñr põit̃ cõpaſſio ꝓphe ſup ꝑplm ſuũ cũ dicit̃: Sup h̃ plan. ⁊ vlulabo. eſt autẽ vlulatus vox confuſa ꝓcedẽs ex magno doloꝛe. t Uadã ſpoliat⁹. i. laceratis veſtib⁹. iudei enĩ in doloꝛe poſiti veſtes ſuas lacerabãt: vt patꝫ in multis locis veteris ⁊ noui teſtamẽti.
v Faciã planctũ velut dꝛaconũ. i. valde hoꝛribilẽ. x Quia deſperata eſt plaga ei⁹. id eſt nõ eſt remediabilis malicia eius: nec per conſequẽs pena debita ad hoc ſequens. et ſubditur etiã alia cauſa. cuꝫ dicitur: y Quia venit vſq̧ ad iudam: teti. malicia regni iſrael: ⁊ ſimiliter ſequetur pena: z In geth nolite an. ne philiſtei letentur de miſeris huius ppl'i: per talẽ modũ dauid loquebatur in plãctu ſup ſaul ⁊ ionathã filiũ ei⁹. ij. Reg. j. Nolite annũciare in geth ⁊c̃. a Lachꝛymis ne ploꝛetis: id eſt ſigna triſticie in apto non oſtẽdatis ne nũciet̃ philiſteis. b In domo pulueris ⁊c̃. id eſt in ſecreto faciatis triſticie veſtre ſignum.

Et trãſite

per ignominiā quā ecclīe inferebatis. Que ecclīa iā habitās ī exitu vroꝝ dogmatū ⁊ vitioꝝ iā non est egressa de terminis diuinaꝝ scripturaꝝ: ⁊ ipsa accipiet planctū: qꝛ dolet vos remanere in heresi in q̄ videmī siles ⁊ vicini vere ecclīe q̄ stat firma ī fide: q̄ etiā dū vos plāgit infirmata est in bonū sibi ⁊ replet amaritudine ꝓ vro casu. Quia cōtigit ꝑ dñm ordinantē malū infidelitatis: nō itra portas hierlm q̄s custodiūt aplī: sꝫ in hereticis q̄ versantur añ portas hierlm vt egredientes occidāt q̄ etiā faciūt tumultū ⁊ ꝯfusuꝫ sonū vt occidāt vagātes ⁊ habitēt lachis q̄ interp̄taꝛ ambulatio: qꝛ omni vēto doctrine mouentur per quos quasi per portaꝫ impietas intrat ad ecclesiā: ⁊ qꝛ pplm separant a deo: iusto iudicio dat deꝰ vel diabolus emissarios.i. demōes vt eis dominentꝛ q̄ sunt domꝰ mēdacij ⁊ deceptiōis. Sꝫ ego educā heredē.i.fideles q̄ possideāt domꝰ vras: o heretici: ⁊ hereditas veīet vsqꝫ ad odollā q̄ interp̄taꝛ testimoniū hauritionis eoꝝ: vt ⁊ tu de ecclīa dei sis: cū hauseris q̄ meruisti. a Et transite: vo. vel trāsit a vobis habitatio saphyr vl' assir q̄ interpretatur pulchra: quia samaria in pulchro ⁊ vberrimo loco sita: cui dicitur: sic transi in captiuitatē vt nō ostendas dolorē. b Planctū domꝰ. Et te priꝰ captiuata: domꝰ iuda q̄ tibi vicina est postea cōsimili plāctu captiuabitꝛ. Que ad tp̄s sb defensiōe dei tuta fuit: sꝫ postea infirmata ē deserta a bono suo.i.deo: qꝛ ꝯtra euꝫ amaricata est. ⁊ iō post vastatam samariā assyriꝰ descēdit vsqꝫ ad captiuādā hierusalē. c Quia descē. Legitꝛ rex assyrius misisse rapsacen de lachis in hierlm: ⁊ capta lachis trāsiuit ad oppugnādū lobnā. vñ ait: Domini habitanti lachis veniet tumultꝰ ⁊ q̄drige ⁊ eq̄tes assyrioruꝫ: qꝛ o lachis q̄ es ciuitas dedita idol': ꝑ te q̄si ꝑ portā venit p̄ncipiū idolatrie.x.tribuum in hierusalem: nec tm̄ lachis destrueꝛ: sꝫ etiā metropolis geth palestine: qꝛ mittet assyrius emissarios.i.latrunculos ⁊ possidebit geth vrbē idolatrie ⁊ mēdacij q̄ fuit ī supplātationē regibꝰ isrl'. d Adhuc he. nec solū lachis ⁊ geth ꝓpt idolatriaꝫ vastabuntꝛ: sꝫ etiā maresa ⁊ odolla q̄ odolla gloriosa erat ī vrbibꝰ isrl'. Maresa īterp̄taꝛ hereditas. Alludēs ꝗ ad nomē ait: O gens q̄ hītas in maresa adducā tibi alios heredes.i.hostes q̄ te possideāt: ⁊ vsqꝫ ad odollā adducā illos heredes. Usqꝫ ad odollā. vel vsqꝫ ad odollā gl'ie isrl'. .i.illa captiuitas cōprehēdet etiā odollaꝫ ciuitatē glorie isrl'. e Decaluare. Allego. Pōt hec accipi ꝺ euersione iudeoꝝ ꝑ romanos. o iudea q̄ quondā apꝺ deū floruisti: sed modo clamasti: crucifige crucifige. depone comā glorie tue qꝛ nō hēs ꝓphetas nec p̄sidia āgeloꝝ nec legisdoctores. Pōtest referri et ad totū humanū genꝰ: o aīa humana q̄ priꝰ in paradiso fruens delitijs habebas speciosaꝫ comā: ⁊ nūc deiecta in babylonicā captiuitatē radere ⁊ assumere habitū penitēt': et q̄ sicut aquila in excelsis volabas plange filios tuos q̄ captiuantꝛ. Quia cogitatio tua ⁊ cubilia tua plena sūt malis: nec leuas sctās opationes ad deū: sed oblita paradisi cogitas agros agr' iūgere quasi paruo homīs corpusculo rura vrbiū nō sufficiāt: ꝓpt qꝺ dñs grauissimū malū ꝯtra te cogitat: ⁊ qꝛ gl'ia tua abrasa ē. o aīa cadēs de paradiso ꝑ adā vel ꝺ ecclīa ꝑ tuū pctm̄ mittūtꝛ scti q̄ plorāt te peccātē ⁊ ñ penitētē: qꝛ vidēt alios fornicatōe: auaricia vl' homicidio possessos ⁊ agros q̄ndā sctōs assyrijs ⁊ regi babylōio traditos in q̄bꝰ deꝰ funiculū suū ñ extēdit. Decalua. His q̄ deū crucifixerꝛt h̄ oīa eueneꝛt qꝛ ī captiuitate ꝑ romāos decaluati sūt ⁊ oīa ꝯsilia q̄ dormiēte aīa cogitauerꝛt subuersa sūt statī vt lux xp̄i ⁊ vltio apparuit: qꝛ nō leuauerꝛt manꝰ ad deū sic̄ moyses sꝫ ꝯ dñm ⁊ domos et substātias paupeꝝ rapiēdo: ꝓpt qꝺ deꝰ dep̄ssit eos captiuitate ꝑ romanos ꝺ q̄ nō poterꝛt euadē: qꝛ tp̄s malū ē: qꝛ sic̄ ꝯ dñm iesū mala opati sūt: sic ꝑpetua captiuitate p̄mentꝛ ī q̄ obliti prioꝝ cāticoꝝ ꝺ sola miseria sua cātabūt: qꝛ t'ra q̄ ꝑ moysē ⁊ Iosue funicl'o distributiōis fuit ill' disꝑtita mō gētibꝰ ꝑ romāos ē diuisa. Quō

Margin: .Re.18.c — Allego.

a tm̄ ne inimicꝰ audiat vocē tuā. cinere ruinarum. in captiuitatem.

a ris puluere vos cōspergite: ᵃEt trā a
a o. b vl' saphyr c qꝛ i captiuitatē ꝯfusa ē.
site: vob hītatiō ᵃpūlcᵇhra: confᶜūsa b
a iō suppme vocē: qꝛ ñ volūtate sꝫ coactiōe trāsib. b samaria q̄ nō erat q̄si i foribꝰ captiuitat'.
ignominia. ᵃNōn est egressa quᵇe c†
b habitat in exitu. Planctū domꝰ d
vicina accipiet ex vobis q̄ stetit e
sibimet: qꝛ infirmata est in bonū f
in maroth.
que habitat in amaritudinibus. g
captiuitatis.
c Quia descendit malum a domi/
vsqꝫ. a et descendet. qñ vastara samaria rapsaces veīt vt insultaret Ezechie ⁊ ppl'o dei.
no in portā hierusalē. ᵃTumultus h
quadrige stuporis habitanti la/ i
ideo qꝛ. ipsa lachis.
chis. Principiū peccati est filie si
ab israel venit idolatriam ad lachiꝫ: ⁊ a lachis ad iudam.
on: quia in te inuenta sūt scelera
assyrijs. latrūculos.
israel. Propterea dabit emissari k l
a scꝫ que fuerunt in deceptionem. .i.terram possessam ab illa vrbe.
os super hereditatē geth dᵃōmus m
mendacij in deceptionem regibꝰ
d isrl'. Adhuc heredē adducam tibi n o
q̄ habitas i maresa: vsqꝫ odollaꝫ p
a per ꝯtrariū gl'ia.i.ignominiosa captiuitas israelis. b et. o samaria ⁊ israel qꝛ populus tuꝰ ita captiuādus est ab assyrijs: depone comam pristine glorie tue: ⁊ plāge filios hostibus subditos q̄ q̄ndaꝫ deliciosi erant ⁊ dilata ca. tu. sicut regina auiuꝫ aquila certo tempore amissis pilis remanet in plumis: sic tu spoliaris a gloria priorum filiorum pro peccatis punitorum.
e veniet gloriᵃā israel. Decᵇāluare et q
tondere super filios delitiarum r s
tuarū: dilata caluitiū tuum sicut t
aq̄la: qm̄ captiui ducti sūt ex te. v

a Et trāsite: vo. ⁊c̄.i. vos hītātes ī regno.x.tribuū qꝺ ē pulchre hītatiōis. Trāsite.i.cito trāsibit' ducti ī captiuitatē. b Cōfusa igno.i.hītatio vrā q̄ priꝰ erat pulchra cito ꝯfūdetꝛ p̄ ignomiā sibi illata: ⁊ qꝛ ali q̄ cōminatiōes ꝓphetaꝝ deridebāt tāq̄ꝫ friuolas. dicētes: Adhuc non sumus eiecti ꝺ terra nra iō dic̄ ꝓpħa: c Nō ē egressa q̄ habitat ī exitu.i. q̄ꝫuis gens ista nō sit expulsa: tm̄ est in ianuis exeūdi d Planctuꝫ domus vicina accipiet ex vobis. domꝰ vicina ꝺꝛ hic regnū duaꝝ tribuum: qꝺ īmediate erat iūctū regno: x.tribuū: ⁊ accepit maliciā idolatrie ab eo: vt dictū ē: ⁊ ꝑ ꝯñs occasionē pene sequētis ac plāctꝰ. e Que stetit sibimet. captiuato eī regno.x.tribuū: regnū iuda adhuc stetit ꝓpter bonitatē Ezechie reg': q̄ tūc regnabat.iiij. Reg.xviij. Cui successit manasses qui fuit pessimꝰ. iō dicitur: f Quia infirmata ē ī bonū. posuit enī manasses idola ī tēplo dei.iiij. Reg.xxi. ⁊ qꝛ ex h̄ secuta est destructio hierlm.iiij. Reg. vlti. iō sbdit: g Que hītat ī amaritudinibꝰ. ꝓpter ꝺstructiōeꝫ ciuitat' ⁊ tēpli īminentē. h Tumultꝰ q̄drige stuporis.i.q̄drigaꝝ. i Habitāti lachis. nomē ē ciuitat': q̄ alio noīe ꝺꝛ dan. Iudic̄.xviij. ⁊ ē ī termino aq̄lonari respectu terre ꝓmissiōis. ex illa vero ꝑte veīt exercitꝰ chaldeoꝝ cōtra hierlm: Hiere.j. Cum tumultu magno q̄drigaꝝ ⁊ armatoꝝ timorē habitātibꝰ incutientiū: ⁊ iuste ab illa ꝑte incepit pena sic̄ ⁊ inceperat culpa: qꝛ in lachis fuit positū idolū michee a p̄ncipio tꝑis Iudicū: vt habetꝛ Iudic̄.xviij. ⁊ inde idolatria ꝓcessit ad terrā.x.tribuū: ⁊ de illa ad terrā duaꝝ. ⁊ sic ꝺꝛ: Principiū pctī ē filie sion ⁊c̄. k Propterea. istꝺ refertꝛ ad seq̄ntia. Dicit Ra. Sa. ꝙ gethei ꝯfederati fuerꝛt cū phacee rege isrl' ad veniendū ꝯtra regnuꝫ iuda cū rege syrie. ꝺ q̄ habetꝛ Esa.vij. et tm̄ postea fuerūt ī ꝯspiratiōe occisiōis phacee cū Osee filio hela.iiij. Reg.xv. ⁊ fuerꝛt mēdaces ⁊ ꝺceptores: ꝓpter qꝺ meruerꝛt ꝙ terra eoꝝ vastaretur ab assyrijs. h̄ est qꝺ dicitur: Propterea.i.propter mēdaciū ⁊ deceptionē dictā. l Dabit.s.rex assyriorū. Emissarios.i.bellatores ab eo missos. m Sup hereditatē geth domꝰ mēdacij ⁊c̄. ita ꝙ ꝑ domos idem intelligitur quod per hereditatem geth: et quia non solum geth fuit destructa: sꝫ maresa. odolla. ideo subditur: n Adhuc heredeꝫ.i.inimicum terram tuam accipientem ⁊ possidentem.
o Adducam tibi que ha. in maresa.i.genti ibidem habitāti. p Usqꝫ ad odollā ve. glo. isrl'.i. confusio que sic nomīatꝛ ironice: sicut Michol dixit dauid.ij. Reg.vj. Q̄ gloriosus fuit rex israel hodie.i.q̄ꝫ vilis. Posset etiā alitꝛ dici: qꝛ dictio hebraica h̄ posita ꝓut varie pūctatꝛ signat gl'iaꝫ ⁊ ḡuitatē. ⁊ ī h̄ scꝺo sensu ē l'ra plana. Usqꝫ ad odollā. q̄ ē ꝺ terminis isrl'. q Ueniet. grauitas.i.destructio ꝑ aduersarios. iō ꝯcludit ꝓpħa: r Decaluare ⁊ tondere. in signū tristice. s Sup filios delitiaꝝ tuaꝝ.i. nutritos in delitijs. t Dilata caluitiū tuū sicut aquila. cuiꝰ plume cadunt qñ sunt nimis antique.
v Qm̄ captiui ducti sunt ex te.i.cito ducentur in terraꝫ assyriorum.

Moraliter. Uerbum domini quod Ca. I factum est ad Micheam qui interpretatꝛ humilitas. humilibus enim diuīa secreta reuelantur. Matth.xj. Abscondisti hec a sapientibus et prudentibꝰ et reuelasti ea ꝑuulis. † Morastiten. q̄ inter/

p̄tatur

ꝑtatꝛ hereditas.nā vere humiles ſunt celoꝝ heredes.Matth. v.Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. d† Q̄ vidit ſup ſamariā.que interꝑtatꝛ cuſtodia dn̄i.ideo ꝑ eaȝ ſignificātur prelati. † Et hieruſalem.q̄ pacifica interꝑtatꝛ.ideo ꝑ eam religio ſignificatꝛ:τ de punitiōe iſtoꝝ ꝓpter ſuā maliciam hic agitꝛ ideo ſequitꝛ: b† Quia ecce domin⁹ egredietꝛ de loco ſuo.non ꝑ localē motū ſȝ ꝑ punitiōis effectū.Unde ſequitꝛ: Et cōſumentꝛ mōtes.i.ꝑncipes et ꝑlati. d† Et valles ſcindentꝛ.i.mali religioſi in humilitatis ſtatu locati. e† Sic cera a facie ignis.ſ.iſernalis:ideo ſubditꝛ: † Sic aque q̄ deſcēdūt in ꝑceps.i.in inferni ꝓfundū. f† In ſcelere iacob omne iſtud.i.ꝑ ſcelere ſupbi.eo ꝙ iacob interpretatꝛ ſupplātator. ſupbi vero ꝑncipes τ ꝑlati alios volūt ſub pedib⁹ tenere.

† Et in peccatis domus iſrael τc̄.i.malorum religioſorum: qui dicuntur domus iſrael: eo ꝙ per contemplationem debent videre deum:et ipſi per imitationem vident mundum.

† Quod ſcelus iacob.i.ſuperbi. h† Nonne ſamaria.i. eccleſia:eo ꝙ ſamaria interpretatur cuſtodia domini nunc autem in eccleſia maxime viget ſuperbia. i† Et que excelſa iude.i.offenſiones plebis chriſtiane. k† Nonne hieruſalem.q.d.ſic:τ ꝑ hieruſalem ſignificatꝛ eccleſia cuius mali clerici τ religioſi ſuis exēplis dant popularib⁹ occaſionē peccandi. l† Et ponā ſamariā.i.ecclīaȝ m† In aceruū lapidū. ꝑ diſſipationem moꝝ ꝑmiſſiue tn̄. † Et detrahā in vallem. ſcȝ inferni. † Lapides ei⁹.i.induratos iniquitatibus.

† Et fundamēta ei⁹ re.i.maliciā ei⁹ occultā manifeſtabo ꝑ penā aptā. m† Et oīa ſculptilia ei⁹.i.ꝯſiliarij mali q̄ interrogantꝛ ſicut idola. † Cōſcindentꝛ.i.gladio diuīe ſentētie punientꝛ. n† Et oēs mercedes eius.i.ſimoniaci ꝯtractus. o† Cōburentꝛ igne.ſ.infernali. p† Quia de mercedib⁹ mere.aggre.ſūt τc̄.i.ſicut turpitꝛ ſūt acq̄ſita ita punientꝛ pena turpi. q† Sup hoc plāgā τc̄.Per magnū planctū ꝓphete ſignificatꝛ ꝙ bon⁹ chriſtian⁹ flere debet pctā eccl̄ie:τ maxime ꝓpter h̄ qd̄ ſubditꝛ: x† Quia deſperata ē pla.ei⁹ τc̄.i.vſq; ad ppl̄m ciuilē. z† Nolite annūciare in geth.q̄ interꝑtatꝛ torcular.ideo ſignificat religionē ī qua paſſio xp̄i debet ī meditatōe haberi ꝑ quā xp̄i ſanguis exꝑſſus fuit ī torculari crucis.Eſt igitꝛ ſenſus: Nolite nūciare in geth.i.vtinaȝ ignorarēt religioſi cleri maliciā ne imitarentꝛ ipām. a† Lachrymis ne plo.τc̄.i.vtinā nullo modo eſſet eis cognita.ſ.verbo vel ſigno. a† Trāſite vobis ha.pul.i.vos clerici mali qui gaudetis in delectatiōib⁹ hui⁹ mūdi trāſibitꝭ ad ignominiā ꝯfuſaȝ īferni. c† Nō eſt egreſſa.a vitijs ꝑ pn̄iam ideo trā

In ca.j.Michee vbi dicitꝛ ī poſtilla:Quia (ſeat ad penā. ecce dominus egredictur de loco ſuo.

Additio. Iſta expoſitio de egreſſu domini quā poſtillator attribuit Ra.Sa.potius eſſet attribuenda gloſe noſtre que ſuper illud verbū:Egredictur de loco ſuo. interlineariter dicitur de loco ſuo: id eſt de miſericordia ad iudicium.

ſ o cetus iudeorum ve erit vobis.

Ve qui cogitatis inuti/ Ca. II a†

a ſ opere ipletis b ſ et cubilia ad quieſcēdū ſtupꝛis polluitis.

le τ opāmini malū ī cūbilib⁹ ve b

a ſ malū qd̄ nocte tractatis ſūmo mane īplere feſtinatis.

b ſ ideo ve qꝛ veſtra opatio contraria deo eſt.

ſtris ī lūce matutina faciūt illd̄:qm̄ con c

a ſ ecce exponit ꝑ partes qd̄ nocte cogitāt et die explent.

tra dn̄m eſt man⁹ eorū. Et cōcūpierunt d†

ſ obliti paradiſi. a ſ obliti dom⁹ nō manufacte ī celis.

agros et violenter tulerunt: et dōmos e

a ſ cōcupierūt. b ſ ꝑuecte etatis. ſ et nō ſolū ꝑuectiores:ſed et paruulos qui propter etatem erant digni miſeri

rāpuerūt:τ calūniabātꝛ virūm τ domū f

cordia vaſtant. ſ quia hec cogitatis.

ei⁹:virū τ hereditatem ei⁹. Idcirco hec g†

a ſ tribū maloꝝ iudeoꝝ.

dicit dn̄s: Ecce ego cogito ſūp familiā h

a ſ penā grauē patiētib⁹ q̄ ita ꝑmet ne poſſitꝭ colla leuare

iſtam mālū vnde nō auferetꝭ colla ve/ i k†

ſ quos captiuitas preſſerit.

ſtra:et non ambulabitis ſupbi:qm̄ tp̄s l† m

ſ dicetꝛ.

peſſimuȝ eſt. In die illa ſumetꝛ ſup vos n†

a ſ miſerie veſtre vertentꝛ in canticū.

parabola:τ cāntabitꝛ cāticū cū ſuauita/ o†

te dicentiū: Depopulatione vaſtati ſu p q†

a ſ templuū meū qd̄ in vobis τ in alijs gentibus habebam.

mus. Pārs populi mei cōmutata eſt. † r†

mutabitur in ruinam. a ſ aſſyrius vel romanus.

a Quomodo recedet a mē cū reuertatur s† t

a ſ ſibi ſorte diſtribuit b ſ o familia iſrael ſup quā cogito malum nō habebis partem in hereditate ſanctorum.

qui regiones noſtras diūidat:Prōpt v x†

h̄ n̄ erit tibi:mittēs funiculū ſortꝭ ī cętu y

a ſ maledictus q̄ peccat in ſpe. b ſ iſtud.

b dn̄i o iſrl̄. Ne lōquami lōq̄ntes:Nō ſtil/ z

a ſ nō de improuiſo veniat captiuitas. b ſ per apertā violentiam. c ſ captiuitatis.

lābit ſup iſtos: nō cōꝑhēdēt ꝯfūſio dic̄

a ſ q̄ alijs larg⁹ in bonitate vobis erit breuis.

domus iacob. Nūq̄d ābbreuiat⁹ ē ſpūſ a†

a ſ q̄les hoīes q̄ antiquā retinēt irā. b ſ rn̄ſio dn̄i cōtra ꝑſūptiōeȝ coꝝ bon⁹ q̄dē ſū ſȝ nō mal̄ ſȝ ill̄ q̄ recte gradiuntꝛ.

c dn̄i:aut tāles ſūt cogitatiōeſ ei⁹:Nōnē b

Glo. ordi.

a Quō rece.Cui⁹ xp̄tu/ Ca. II te poterit repelli ne vaſtet meum

A ppl̄m:cū nec ego velī repellere ꝓpter peccata ppl̄i nec ali⁹ poſſit.

b Ne lo.Et cū ſitis ita captiuandi o dom⁹ iacob nolite vos decipere:τ ad ꝯſolationē mutuā dicere:Quia bon⁹ ē de⁹ nō īmittet captiuitatē quā timem⁹ nūq̄d ſpūs dn̄i q̄ oīb⁹ larg⁹ ē in nob̄ erit breuiat⁹ et ſeuerus: aut talitꝛ cogitat vt hō q̄ furore ꝑcutit. c Nonne ver.Bon⁹ hōis:ſȝ vob̄ nō:qꝛ q̄ȝ tū ī vob̄ ē ꝯ me īſurrexiſtꝭ colēdo idola τ īfelicē ppl̄m ſpoliaſtꝭ auxilio dei q̄ſi ꝓtegēte pallio τ ſimplices maioꝝ auctoritati credentes: vertiſtis in bellū contra me.ideo ſtillabo ſup vos confuſionem.

Mulieres

Nico. de lyra

Capitulum: II

a v Ve q̄ cogitatꝭ.Hic ꝯn̄r comminatꝛ ppl̄o ꝓpter culpaȝ auaricie.τ diuiditꝛ ī tres ꝑtes:qꝛ ꝑmo ponitꝛ pene cōmīatio. ſcd̄o ꝓphe cōpaſſio.ibi:Utinā.tertio ppl̄i cōſolatio.ibi: Cōgregatione.

B Pꝛīa in duas:qꝛ ꝑmo ꝓpha pōit ppl̄i culpā.ſcd̄o cōminatꝛ penā.ibi:Idcirco. Circa ꝑmū dic̄: Ue q̄ cogitatꝭ inutile.i.bona aliena rape:qd̄ ē magꝭ nociuū q̄ȝ vtile:ſm illd̄ Augꝭ.Lucꝝ ī arca dānū in ꝯſciētia tulit veſtē τ ꝑdidit fidē. b Et opamini malū τc̄.i. opari diſponitis.iō ſb̄ditꝛ: c In luce ma.fa.illd̄:exeq̄ndo ī ope qd̄ diſpoſuerāt d̄ nocte.τ q̄d ſit illud ſubditꝛ: d Et ꝯcupiert agroſ.ſ. alienos. e Et violen.tulerunt. fraudibus τ violentijs. f Et calūniabantꝛ virū τ domū ei⁹ ꝑſeq̄ndo paupes ī ꝑſonis τ ī bōis ſuis. g Idcirco.Hic ꝯn̄r ꝑdicit penā τ ſcd̄o remouet falſā eſtimationē. ibi:Ne loq̄mini. Circa ꝑmū d̄r/ Idcirco.i.ꝓpter dictā maliciā. h Ecce ego.τc̄.i.ſup regnū.x.tribuū. i Malū.ſ.pene. k Un nō au.τc̄.qꝛ erit tā graue ꝙ nō poteritꝭ euadere. l Et nō am.ſu.ſed magꝭ deꝑſſi τ hūiliati vt captiui. m Qm̄ tp̄s peſ.ē.ſ.contra vos. n In die illa ſumetꝛ τc̄.i.cōis deriſio. o Et cantabitꝛ cāti.τc̄.ab aduerſarijs vr̄is. p Dicētiū.in ꝑſona vr̄a. q Depopulatiōe vaſta.ſu. theglathphalaſſar enī rex aſſyrioꝝ ī ꝑte ꝯuaſtauit ꝓplm.iiij. Regū.iō ſubditur: r Pars populi mei τc̄.qꝛ captiuauit ꝑteȝ populi:q̄ facto receſſit ad terrā ſuā. eius vero filius ſalmanaſar captiuauit reſiduuȝ:τ adduxit gentes extraneas ad poſſidendum illius regni terram.iiij.Reg.quod ꝑuidēs propheta dicit in perſona populi ſui: s Quomodo recedet a me.quaſi diceret:quid valet mihi iſte receſſus. t Cum reuertatur:id eſt cū cito ſit reuerſurus filius eius. v Qui regiones noſtras diuidat.gētibus alienis:iō concludit propheta: x Propt hoc nō erit tibi.o iſrael.

y Mittens funiculū ſortis in cetu dn̄i:id ē habēs hereditatem in promiſſionis terra.quia gētes illuc adducte manſerūt ibi vſq; p⁹ tempora xp̄i:vt frequenter ſupra dictuȝ eſt. z Ne loquamini loquentes.Hic conſequēter excludit falſam eſtimationē populi credētis ſe nō expelli de terra q̄ erat ſibi data a domino.dicēs:Ne loquamini loquētes inter vos. Nō ſtillabit ſup iſtos.i.pena cōmīata a prophetis nō cadet ſuper nos.

a Nūquid abbreuiatus eſt ſpiritus domini τc̄.ſic enī dicebant: ſpiritus domini:id eſt eius volūtas nō eſt diminuta ad benefaciendū nobis.nec cogitatur nobis facere quod dicūt prophete.τ ſb̄ditur reſponſio in ꝑſona dei.

b Nonne verba mea bona ſunt cū eo q̄ recte graditur:id eſt v̄ba mea ꝓmiſſiua ſunt τ factiua boni illis q̄ incedūt via recta τ nō malis hominib⁹ de q̄bus ſubditur:

Et econtra.

a Mulieres ppli. Nec ſolū hec feciſt᷑: ſed etiam matronas olim delicatas captiuas ire feciſtis. vł per matronas vrbes inde metaphorice captiuate intelliguntur. b Surgite ⁊ ite. Myſtice iubemur non putare requiē in rebus mūdi et ire poſt dñm i paradiſuz: q̄d ſi noluerim⁹ nō inueniem⁹ h̄ verā requiē: q2 vbi xp̄s non lucet non requies ſ3 tribulatio eſt et q̄ ſe hic voluptati applicant graui ɔtritione conterentur.

c Utinā non eſſē. Et q̄uis dixi vobis imminētib⁹ babylonijs vł romanis: ſurgite et ite in captiuitatē: ne putetis q̄ gaudeā in annūciatiōe horū malorum. Utinam de ſpiritu meo qui falli poſſet ⁊ nō de ſpiritu dei q̄ nō mentitur hoc ꝓlatū eſſet vt multitudo credens in filiū dei non traderet eterne captiuitati: ſ3 q2 a ſpiritu dei miſſus ſum predico veritatem: ſtillo tibi ſermonē q̄ in modū vini te inebriat et corruere facit.

d Habēs ſpiritū. Ubicunq3 in veteri vel nouo teſtamento ſpiritus ſine additamento ponit᷑: in bonā ꝑtem accipitur. e Cōgregatiōe con. Et ne putet᷑ me eſſe vatē ſolummodo captiuitatis quā ꝑ ſpiritum dei ꝑdico: ſciat᷑ me eē etiā vatē illoꝝ bonorū q̄ ꝑ xp̄m ī primo vel in ſecundo aduentu euentura ſunt qui in me vobis loquit᷑ natus de virgine: cōgregabo iacob in vna eccleſia: in vna fide: ⁊ cum populo gentium reliquias iſrael in vno ouili copulabo: ⁊ tanta erit multitudo q̄ tumultuabūtur cōmuni voce bonū paſtorē laudantes qui quaſi dux itineris precedet eos plātans eis queq3 ardua. Quo ꝑcedēte et iter diuidēte trāſibit credulū pec⁹ ꝑ eum qui eſt porta ⁊ egredieт ō mortalitate ad īmortalitatem: ⁊ ipe qui eſt paſtor vt rex ⁊ dñs trāſibit añ eos: et erit in capite eorum: hec oīa: vł de pmo vel de ſcđo aduentu poſſunt intelligi.

verba mea bona ſūt cum eo q̄ recte gradit᷑? Et ecōtrario popul⁹ me⁹ in aduerſariū cōſurrexit. De ſuper tunicā pallium ſuſtuliſtis: et eos qui ſimpliciter tranſibant cōuertiſtis in bellum. Mulieres populi mei eieciſtis de domo de

a in populo meo cunctis vel interfectis vel captis nullus erat q̄ caneret mea cantica.

litiarū ſuaruz: a paruulis earum tuliſtis laudem meā in perpetuum. † Surgite ⁊ ite q2 nō habetis

ergo. in captiuitatē.

a in hac terra q̄ ꝓpter ſcelera vr̄a polluta eſt et ideo corrūpet᷑ putredine peſſima babylonica vel romana captiuitate ī vltione ſanguinis xp̄i.

hic requiem. Propter immundiciam eius corrumpet᷑ putredine

a optarē ⁊ ipe anathema eē ꝓ fratrib⁹ vt inter pſeudo ꝓphetas ſolus pareā nō ꝑeunte populo.

peſſima. Utinam non eſſem vir habens ſpirituz: ⁊ mendaciū potius loquerer. Stillabo tibi vinuz

a et me ſtillante ſermonē captiuitat᷑: iſte populus velit nolit ſuſtinebit que dico.

et in ebrietatem: ⁊ erit ſup quem ſtillabit᷑ popul⁹ iſte. Congregatione ɔgregabo iacob totum te: in vnū cōducā reliq̄as iſrł. Pariter

a ſepiam muro firmiſſimo vt ex duobus parietibus fiat vnum ouile.

pōnā illū quaſi gregem in ouili.

a in loco paſcue. i. m. c.

Quaſi pecus in medio caularū.

a tumult⁹ clamor eſt nimie multitudinis pari aſpiratione emiſſus.

Tumultuābūt᷑ a multitudie hominum. Aſcendet enim pandēs

a ad paradiſū. b vt dux. c ꝑficiendo.

itēr antē eos. Diuidet et trānſibunt pōrtā: et egredietur per eā.

a idē paſtor ⁊ porta. iam ꝑfecti.

a ſicut olim in columna ignis et nubis.
b reges eos in vga ferrea. c apparēs eis.

Et trānſibit rēx eoruz cōram eis

a tanq̄ principes.

et dñs in cāpite eorum.

a Et ecōtrario popul⁹ me⁹ ī aduerſariū ɔſurrexit. i. ɔtra me ꝑſequendo me in membris meis. ideo ſubdit᷑: b Deſup tunicā palliū ſuſtuliſt᷑. violēter ⁊ male ab impotentib⁹ ſe defendere. c Et eos q̄ trāſibāt ſimpliciter. ſine culpa. d Cōuertiſtis in bellū. inuadētes eos ſine cauſa. e Mulieres ppli mei eieciſtis de domo delitiarū. iterficiēdo viros eaꝝ cū q̄b⁹ delectabiliter viuebāt. f A paruulis eaꝝ tuliſt᷑ laudē meā. q2 orphani facti ꝑ vos cogunt᷑ ꝑ dolore clamare magis q̄ laudare. g Surgite ⁊ ite. i. de terra vr̄a cito ibitis ī captiuitatē. h Propter īmundiciā ei⁹. ex peccatis ſuꝑ pradictis. i Corrūpet᷑ putredine peſſima. ſ. gens iſta. k Utinā. Hic ɔñter ponit᷑ ꝓphete cōpaſſio ꝓpter malū populo ſuo ſuꝑuenturū dicētis: Utinā nō eſſem vir habēs ſpiritū. ſ. ꝓphetie ī malis q̄ ꝑdixi. k Et mēdaciū potius loquerer. i. q̄ illa q̄ dixi nō euenirēt: nō tñ ſic eſt. l Stillabo tibi. i. penā vēturā denūciabo. m In vinū ⁊ ī ebrietatē. i. pene abundātiā q̄ ꝑ totū frequēter deſignat᷑ in ſcriptura: et potiſſime Hiere. xxv. Accipe calicē ⁊c̄. n Et erit ſuꝑ quē ⁊c̄. i. ſuꝑ populū iſtū iſrł deſcēdet pena a me ꝑdicta. o Cōgregatione. Hic ɔñter ponit᷑ ppli ɔſolatio vt poſt vinū mordificatiuū infundat᷑ oleū lenitiuū: ⁊ exponūt aliq̄ ꝑtem iſtā de reditu captiuitatis babylonice: ſ3 nō videt᷑ ɔuenīēter dictum: q2 d̄r hic: Congregabo iacob totū. De captiuitate xō babylonica redierunt tm̄ due trib⁹ ⁊ pauci de. x. tribub⁹ qui euaſerāt man⁹ regis aſſyrioꝝ: ⁊ poſtea habitauerūt ī regno iude: ⁊ cū duab⁹ tribub⁹ captiuati fuerūt ⁊ redierūt: non tñ oēs: ſed plures de iſtis ⁊ de illis remanſerūt ī babylonia detenti amore vxorū q̄s ibi acceꝑant: ⁊ ꝓlis quā genuerant: et bonoꝝ tꝑaliū q̄ acq̄ſierant. Preterea q2 ī fine d̄r: Et trāſibit rex eoꝝ corā eis. Redeūtes enī de captiuitate nō habuerunt regē ducē: ꝓpter q̄d iſtud ē referendū ad xp̄i tp̄s. Etiā exponunt aliqui de ɔuerſiōe generali iudeorū ad fidē circa finē mūdi: ⁊ pōt ad hoc lr̄a ſatis applicari. videt᷑ tñ mihi ɔueniētius exponi de ɔgregatiōe patrū in lymbo ⁊ eoꝝ eductiōe ꝑ xp̄m ſic: Cōgregatiōe cōgregabo iacob totuz. h̄ d̄r eo modo loquēdi quo maiores ciuitat᷑ dicunt᷑ tota ciuitas: ꝓpter q̄d factum eorū dicit᷑ factū toti⁹ ciuitatis: Et q2 ſm̄ veritatē ſoli electi dicunt᷑ de domo iacob numero ⁊ merito: ⁊ oēs iſti fuerūt ibi ɔgregati a ꝑncipio mundi vſq3 ad reſurrectionem xp̄i. p Pariter ponam illū quaſi gregē in ouili. q2 erāt ibi a deo cuſtoditi vſq3 ad tp̄s xp̄i: quo inde tranſlati ſūt ad gl̄iam. q Tumultuabunt᷑ a multitudine. ꝑ hanc tumultuationem intelligit᷑ aliqua cōmotio quieti ɔtraria: ſed ꝑ eā ſc3 deſignat᷑ multitudo magna. r Aſcēdet enī. ſ. ipe xp̄s. vñ dicit Ra. Sa. Aſcendet enī. ſ. ſaluator eoꝝ. s Pādēs iter. q2 ſua morte aperuit celū. t Diuidet. ſ. exiſtētes ī inferno. q2 electis inde eductis reprobi remāſerūt. ideo ſubdit᷑: v Et trāſibūt portā. ſ. inferni: inde egrediēdo. x Et trāſibit rex eoꝝ corā eis ⁊c̄. i. dñs ieſus xp̄s verus homo ⁊ verus deus: q̄ viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ: Amen. Ca. II

† Mic. 13.

Moraliter. a† Ue q̄ cogitatis inutile ⁊c̄. Micheas ꝓphetauit ɔtra ꝑſonas magnas: capł̄o precedenti: hic ꝓphetat ɔ̄ cōitatem ppli dicens: Ue qui cogitatis inutile. iſti ſunt q̄ de nocte malicias ɔ̄ ꝓximos meditāt᷑ ⁊ mane ſequēti exequunt᷑: et q̄ ſūt illa ſubdit dicēs: d† Et ɔcupierūt agros ⁊c̄. ꝓpt᷑ q̄d ſubdit᷑ pena cuꝫ d̄r: g† Idcirco h̄ dic̄ dñs: Ecce ego cogito ſuꝑ ⁊c̄. ſ. pene. k† Ūn nō auferet᷑ colla vr̄a. i. ñ poterit᷑ euadere. n† Sumet᷑ ſuꝑ vos ꝑabola. i. cātilena ɔ̄ vr̄a miſeria. p† Cū ſuauitate dicētiū. ſ. adūſarioꝝ vr̄oꝝ de vr̄is miſerijs gaudētiū. q† Depopulatiōe vaſtati ſum⁹. h̄ dicēt in ꝑſonis vr̄is. Et ꝑ iſtā deuaſtationē ppli iſrł tēporalē: ſignificat᷑ deuaſtatio ſpiritualis ppli xp̄iani: de q̄ gaudēt ſpūs maligni. r† Pars ppli mei. ſ. xp̄iani. † Cōmutata ē. ſc3 a ciuitate dei ī ciuitatem diaboli: ⁊ hec ē ꝑs peccatrix. s† Quō recedat cuꝫ reuertat᷑. diabol⁹ enī aliq̄n ceſſat a tēptatione vt ſic homo confidat de ſua ſecuritate: et tūc diabol⁹ rediēs ꝓijcit eum in hypocriſim q̄ ē grauior culpa: q2 ſicut dicit Hiero. Simulata ſāctitas duplex ē iniq̄tas. x† Propter h̄ nō tibi mittes funiculū ſortis in cetu dñi. i. nō habebis ꝑtē cū electis. z† Nō loquamini ⁊c̄. ad lr̄am filij iſrł mali nō credebāt verbis ꝓphetaꝝ de ſua punitiōe futura: ⁊ ꝑ iſtos ſignificant᷑ mali chriſtiani q̄ ꝑdicationes de penis inferni reputāt fictiōes: ɔtra q̄s ſubdit᷑: † Nūquid abbreuiat⁹ eſt ſpūs dñi. loquēs in ſāctis ſuis. q. d. non. ſed tꝑe ſuo habebit effectuꝫ. Cetera patēt vſq3 ibi: c† Et eos q̄ trāſibāt ſimpliciter. i. pacifice. d† Cōuertiſtis ī bellū. eos iugulādo. e† Mulieres ppli mei eieciſtis de domo delitiaꝝ. i. interfeciſtis viros earū. f A ꝑuulis eaꝝ tuliſtis laudē meā. q2 me laudabāt de bonis acq̄ſitis iuſte ꝑ patres eoꝝ. ideo ſequit᷑ pena cū d̄r: g† Surgite ⁊ ite. ſ. cum diabolo et angelis ei⁹. Sed qm̄ bonus vir de peccatis dolet q̄b⁹ merent᷑ ſic dānari. ideo ſeq̄tur in ꝑſona viri boni. k† Utinā nō eſſem vir habēs ſpi. ⁊c̄. i. vtinā vt malū q̄d video vel ꝑdico ſuꝑ vos vētuꝝ nō veniret. l† Stillabo tibi ⁊c̄. i. nunciabo tibi ventura mala. o† Cōgregatione ɔgregabo ⁊c̄. Iſtud vſq3 ad finem capł̄i exponūt aliqui de

ꝓſperitate in reditu captiuitatis babylonice: ego autē expoſui litteraliter de bonis ſpūalib⁹ in aduētu p̄mo xp̄i: ꝓpter qđ expoſitio mea non ſolū litteralis ſed etiam ſpūalis ē reſpectu aliarū nec occurrit ꝯueniētior mihi hic ponenda.

In ca. ij. vbi đr ī poſtil: Ne loquamini: h̄ ꝯſequenter ꝛc.

Additio. j. Ubi nos habem⁹: Ne loq̄mini loquētes ꝛc. in hebreo habeẗ ſic: Ne loq̄mini loquunẗ: nō ſtillabit ſup̱ iſtos nec cōp̄hendet ꝯfuſio: ꝛ ibi ē finis verſus et ſequiẗ alius verſus ſic: Nunq̇d dicit domui iacob. Nunq̇d abbreuiat⁹ ē ſpūs dn̄i ꝛc. et eſt ſenſus ꝙ illi đ populo ꝓhibebāt ꝓphetas veros ne ꝓphetarēt vt patet ſupra Amos. vij. ca. de q̇ dicit ꝓpheta: Ne loquamini loquūtur. i. iſti rebelles loquūtur ꝓphetis: Ne loquamini quam ꝓhibitionem fundabāt in duob⁹. Primo in cōminatiōe dicendo: ꝙ qui ꝓpheraret ſup̱ iſtos apprehēdet confuſionez: ꝛ de hoc dicit: Non ſtillabit ſup̱ iſtos. i. nō ꝓphetabit: ꝛ ſic non apprehendet. ſ. ꝓphetantē cōfuſio: ꝛ a ſenſu cōtrario q̇ ſtillabit ſup̱ illos ꝯfundeẗ. Scđo fundabāt ꝓhibitionē ſuam p̄ſumendo de bonitate diuina. đ q̇ dicit: Nūq̇d dicit domui iacob: Nūquid abbreuiat⁹ ē ſpūs dn̄i ꝛc. quaſi dicerēt vt in glo. q̇ alijs largus ē in bonitate: nūq̇d nobis erit breuis? Ad qđ reſpondet ꝓpheta in ꝑſona dei: Nōne verba mea bona ſunt: ꝛ ſic nō ſunt dimittenda ꝓpter cōminationes: nec ē dicēdus ſpūs dn̄i abbreuiatus eē: qꝛ largitas bonitatis diuine ē cū bonis: ꝛ iđo cum dixiſſet: Uerba mea ſūt bona. ſubdit cum eo qui recte graditur.

In eodē: vbi diciẗ in poſtilla: Utinā. Hic conſequenter ponitur ꝓphete cōpaſſio ꝛc.

Additio. ij. Ubi nos habem⁹: Utinā: in hebreo habeẗ q̄dam dictio: q̄ vno mō ſignat idez qđ vtinā: ꝛ alio modo ſignificat idē qđ ſi. vñ in pſ. vbi diciẗ: Si ppl's me⁹ audiſſet me loco illi⁹ ſi poniẗ eadez dictio ſicut h̄: ꝛ ſm̄ hāc ſignificationē. ſ. vltimā ſenſus talis videẗ eſſe. Dicebat eñ ꝓpheta illis q̇ eū nitebanẗ ꝓhibere ab actu ꝓphetandi vt eis oſtenderet ꝙ erat ꝓpheta ver⁹ ꝛ nō falſus ꝙ ſi ip̄e eēt vir nō habēs ſpiritū. ſ. dei. ſed mendaciū potius loquereẗ tūc ꝓpheraret ꝓ aliquo lucro ſeu delectatiōe. de quo dicit: Stillabo tibi. i. ꝓphetabo tibi. In vinū ꝛ ebrietatem. i. ꝓpter aliqđ lucrū delectabile: qꝛ pſeudo ꝓphete ꝓpter iſta conſueuerāt ꝓphetare. iđo ſubdit: Et erit ſup̱ quē ſtillabiẗ popul⁹ iſte: vbi in hebreo ſic habeẗ: Et erit ſtillator populo iſto. q. d. talis ſtillator. ſ. in vinū ꝛ ebrietatē erit ꝑtinēs ſtillator ꝓplo iſta. ſ. qui mēdacia poti⁹ volūt audire q̄ȝ vera. Cōſequēter ꝓpħa oſtendit ſe nō ſolū eſſe p̄nūciatorē maloꝝ ſ; etiā bonoꝝ vbi oportebat. iđo ſubdit ꝯgregatione ꝛc. exponaẗ vt in poſtilla.

Glo. ordi.

a Et dixi: Audite. Qui deum preuium non vultis ſequi: nec vocem meam audire. audite cōminationem hanc ſcȝ ꝙ nō eſtis digni ſcire iudiciū dei quod eſt abyſſus multa: nec praua mens vr̄a penetrat ꝓfundam eius iuſticiam. Sub metaphora leonis vel latronis crudelitas principum iſrael deſcribitur. Seuicia iudicū ī ſubiectos deſcribiẗ ꝛ crudelitas. b Qui odio habetis. Nota verborum ſignificantiam: bona non amare: ꝛ mala non fugere: vitium eſt: quāto magis odiſſe bonum: ꝛ amare malum. c Qui violenter. Qui ſpoliatis pauperes ꝛ interficitis: et carnes eorum et oſſa eorum conteritis. Sicut non ſufficit illis ſpoliare ſubiectos ſed ꝛ corpora duro imperio affligunt: et oſſa conterunt: vt quicquid in eis forte ꝛ decorum erat: in feruēti olla cōtereret quā rex aſſyrius ſuccendit tradētes diabolo ꝛ angelis ei⁹ gregem ſibi commiſſum: ſic cum venerit dies vltionis non audientur a domino qui rogantes noluerunt audire: et qui auerterunt faciē a paupere: faciem dei auerſam ſentient: qui nō fuerunt reges ſed tyranni: nec prepoſiti: ſ; leones: nec magiſtri: ſed lupi ouiū. d Hec dicit domin⁹. Hucuſq; contra malos principes:

B ſequens ſermo eſt contra pſeudo ꝓphetas et doctores qui pollicēdo ſcientiam ꝛ adulando ſeducunt populum. Fuerunt pſeudo ꝓphete in iſrael qui propter dona pacem nūciabāt: et nihil dantibus iram dei venturam. Heretici ſunt pſeudo prophete non miſſi a deo qui populum quondam dei ſeducunt ꝛ comedūt: vel munera accipiendo: vel occidēdo animas ꝛ ꝓmittunt pacem celeſtis beatitudinis dicētes: non oportet vt cōtineas: habe fidem et ꝓmiſſa dei conſequeris. Et ſi quis nō dederit in o. e. illis qui vel nolunt credere vl' munera dare minātur vindictam prelij diuini. Ideo o heretici q̇ mētimini vos habere ꝓphetiā ꝛ imitamini eccleſiam dei: vbi eſtimatis eſſe viſionem ibi erit nox: ꝛ vbi iactatis vaticinium prophetale ibi eloquetur ſpiritus immūdus: quia occidet ſupra huiuſmodi ꝓphetas ſol iuſticie: ꝛ videbunt tenebras ſuas et cōfundentur. Cumq; mag' diuini q̄ȝ prophete probati fuerint: ridebunt eos populi decepti. e Propterea nox. Ubi putatis viſionem eſſe ꝛ vbi iactatis vaticinium ꝓphetale: ibi loquiẗ ſpiritus immundus: nec habet lumen ſed tenebras et errorem. Iam demones nō habebūt poteſtatē vt eos ſua fraude decipiant muta erūt oracu-

C cula: tacebit ſpiritus immundus: et illudere non audebit.

Uerūt

ſ qui annunciaui deū q̄ſi regē ꝛ dn̄m an̄ ſuos p̄ceſſurū annūcio etiā malos ꝓpter eruditatē ſuā nō exauditurū.

a Et dixi. Audite Ca. III a† b
principes iacob et duces
dom⁹ iſrl'. † Nunq̇d nō veſtrū ē ſcire c†
b iudiciū: qui odio habebitis bonū d†
ſ non.
c ꝛ diligitis malū? Qui violēter tol e
ſ exteriora. ſ interiora.
litis pelles eoꝝ deſup̱ eos: ꝛ carnē f
a ſ qui deuorāt plebē meā ſicut eſcam panis.
eoꝝ deſup̱ oſſib⁹ eorū. Qui come- g
a ſ q̇ cito corrūpiẗ. b ſ opera veſtē anime.
derūt carnez populi mei: ꝛ pellem
a ſ qđ forte ꝛ durabile virtutes.
eorū deſup̱ excoriauerūt: et oſſa eo
rū cōfregerunt: ꝛ conciderūt ſicut i
a ſ ꝛ ſic miſerabiliter plebē in medio hieruſalem affligunt. ſ diabolo.
lebete: et quaſi carnē ī medio olle.
a ſ ī die captiuitat' ꝑ nabucho. vel ꝑ romanos clamabunt ſera penitentia.
Tūnc clamabunt ad dominum et h† i†
ſ iudiciū ſine miſcđia ei q̇ nō fecerit miſcđiam.
nō exaudiet eos: et abſcōdet faciē
ſuā ab eis ī tp̱e illo: ſicut nequiter
egerunt in adinuentionibus ſuis.
ſ ꝓmittēdo pacē.
d Hec dicit dn̄s: ſup̱ ꝓpħas q̇ ſedu- k†
ſ nunciando iram.
cunt populum meum: qui mordēt l
dentibus ſuis ꝛ p̄dicāt pacem. Et m
ſi quis nō dederit in ore eorum q̇p
ſ affirmant ꝓphetali auctoritate.
piam: ſanctificant ſup̱ eum ꝑlium.
e Propterea nox vobis pro viſione n† o
erit: ꝛ tenebre vob̄ ꝓ diuinatione.
ſ veritatis. ſ hmōi.
Et occūbet ſol ſup̱ ꝓpħas: et obte p
a ſ cū res cōtrarie ꝓmiſſioni eoꝝ euenerit qꝛ tunc apparebit ꝙ nō fuit reſponſum dei in eis.
nebrabiẗ ſup̱ eos dies. Et ꝯfūdēẗ †
q̇ vidēt viſiōes: ꝛ ꝯfundēẗ diuini.
ſ rubore.
Et op̱ient vult⁹ ſuos oēs: qꝛ nō eſt q

Nico. de lyra

a Et dixi. Ca. III Hic ꝯſñter ꝓpheta cōminaẗ penam ꝓpter peccata maiorū: ꝛ primo ſpecialiter. ſecundo magis generaliter. ibi: Uerūtamen. Prima in duas: quia primo poniẗ cōminatio propter culpam principū. ſecundo ꝓpter culpam pſeudo ꝓphetarū. ibi: Hec dicit. Circa primuȝ diciẗ: b Audite principes iacob. i. totius populi iſrael. c Nunq̇d non veſtrum ē ſcire iudiciū: quaſi diceret: ad h̄ tenemini qui habetis officiuȝ iudicādi. d Qui odio habetis bonum. ꝛ ſic poteſtate data vobis a deo abutimini. e Qui violenẗ tollitis pelles eorum. bona populi rapiendo. f Et carnem eorum. in ꝑſonis affligendo. g Qui comederūt ꝛc. per comeſtionē ꝛ excoriatiōez ꝛ oſſium cōfractionem ꝛ ꝯciſſionē in lebete danẗ īntelligi varij modi et exq̇ſiti pplm affligendi. h Tūc clamabūt ad dn̄m cuȝ ab aduerſarijs affligenẗ. i Et nō exaudiet eos. iudicium eñ ſine miſericordia fiet ei q̇ non miſeretur. Iacobi. ij. k Hec dicit. Hic ꝯſñter ponitur cōminatio ꝓpter culpam pſeudo ꝓpħaꝝ. cuȝ dicitur. l Qui mordēt dētibus ſuis. detrahendo veris ꝓphetis. m Et predicant pacem ꝛc. i. denunciāt ꝓſpera illis q̇ dant eis munera: alijs antē aduerſa. n Propterea nox. i. obſcuritas ignorantie. o Uobis pro viſione erit: ꝛ tenebre. ſ. tribulationis ꝛ anguſtie. p Et occūbet ſol ſup̱ ꝓphetas. i. omnis cognitio veritatis ꝛ claritas ꝓſperitat' deficiet eis. q Quia nō eſt reſponſum dei. ſ. verbum eorū: ſed magis ab eis conficitū

† Pſ. Amos.

Glo. ordi.

a Uerūtamē ego. Huuſq; contra pſeudo ꝓphetas: nunc de ſeipſo ꝓpheta ſupponit. Illi loquētes falſa cōfuſi ſilebūt: ego xͦo qui ꝑ ſpiritūſāctū loquor: iudiciū et virtutē dei annuncio et cū alij mordeant ꝛ predicēt pacem ego abſq; timore annuncio o iacob ſcelus: ꝛ iſrael peccatum ſuum.

b Audite hec. Prius diſtincte malis iudicib⁹ et poſt pſeudo ꝓphetis cōminatus eſt: et nūc generaliter arguit et iudices ꝛ ſpeudo propbetas ꝛ ſacerdotes ꝛ eos q̇ dei noticiā ſe habere pollicebant ꝓpter quorum ſcelera ſion vt ager aranda eſt: hieruſalem vt aceru⁹ lapidū ruitura. Mons templi in excelſa ſiluarū futurus. Allego. Niſi doctores eccleſie ſuaue rint cor ſuū vt in cauſis non iudicent ſm perſonas abominantur iudicium et recta peruertūt. Poſſunt hec etiā intelligi de his qui ſcripturas prauis īterpretationib⁹ depranāt. hi edificant ſion ī ſanguinibus: quia non idoneos ordinant ad regimen eccleſiarum quoꝝ doctrīa ꝛ vita ſcādaliçatur eccleſia ſubditorum: ꝛ cum debeāt eſſe os domini ad populū: voces domini vēdicāt: et ꝺ columbis in templo mercantur: q̇ videntur ſibi prophete eſſe: ſ; quia pecuniam accipiunt: ꝓphetia eorum facta ē diuinatio q̄ in diuinis ſcripturis ſemper in malam partem accipitur. Iſti tamen in domio ſeminare preſumunt nec viſuros mala: ſ; tamen cauſa eorum locus quondā pacis implctur ruinis. ꝛ tēplum dei in habitaculū beſtiarum conuertatur.

Non debent miniſtri eccleſie ꝓpter pecuniam ſua officia admīſtrare: nec tñ ꝓhibeł qꝺ ex officio ſuo debeł accipe ad neceſſitatē: ſi ad luxuriā alioq̇n culpa eoꝝ in fine q̄ñ refrigeſcet charitas ꝛ fides rata erit: vbi quōdā erāt ample domus et abſq; numero aceruī frugum: ibi parua vix erat caſula ſeruās ſpeciē ciboꝝ refectiōe; aīe nō habētiū. c Et ſup do. Nō ītelligētes mala ſua: q̄ſi ſcelerib⁹ redimerēt ciuitatē dei: ſe eē dei miſtros iactabāt dicētes: De⁹ ē ī medio nr̄i ꝛ nō venient ſ. n. m. d Propter h̄. Uerba hui⁹ ꝓphie videmus cōpleta ꝛ aſpect⁹ verū eē ꝓbat. Pro ſcelerib⁹ predict̄: tēplo deſtructo ꝛ domo iudeoꝝ deſerta: angelis etiā a ſua ſede recedētib⁹ ꝑ monte deſtructo mons dei eleuat⁹ eſt. Ca. IIII

e Et in nouiſſimo. Dia ſcripta ꝓphaꝝ ad cōparationē ꝓphetie de aduētu ſaluatoris humilia ſunt: nec vſq; ad verticem montium pertingentia: ad cōuerſationem enim chriſti vniuerſa vita hominum comparata: campi dicuntur et valles.

Allego.

[Textus]

a reſponſū dei. Uerūtñ ego replet⁹ ſū fortitudīe ſpūs dñi: iudicio et
a ſ nemo ambigit hierl̄m ꝑ ſceleribus hic deſcriptis fuiſſe ſubuerſam. b ſ q꜡ ꝑ deo idola coluerunt vel dei filium crucifixerunt.
virtute vt annunciē iacob ſcelus ſuū ꝛ iſrł peccatū ſuū. Audite hec
a ſ epiſcopi preſbyteri diaconi. b ſ eccleſie. c ſ duarum tribuum.
principes domus iacob et iudices dom⁹ iſrł: q̇ abominamini iu
a ſ nō ſolū h̄ faciatis: ſ; etiā falſa iudicatis ſcripturas deprauatis. ſ decē tribuū.
a ſ nec ſaltē parua iuſticia remanet ī ciuitate.
dicium: et omnia recta peruertitis. Qui edificatis ſion ſanguini
a ſ cede innocentū morte chriſti ꝛ apl̄oꝝ.
a ſ rapinis pauperū.
bus: et hieruſalem in iniquitate.
a ſ Si qs ꝺ principib⁹ iudicare videbał qꝺ rectū erat magis vendebant ſententiā.
Principes eius in munerib⁹ iudicabant: et ſacerdotes eius in
a ſ q꜡ nō niſi accepto ꝑcio docebāt populum.
a ſ nec reſpōſa dei niſi ꝑ mercede ꝓferebant.
mercede docebant. Et prophete
a ſ qui ꝓphetare debebāt.
in pecunia diuinabant: et ſuper dominum requieſcebant dicentes: Nunq̇d non dominus ī medio noſtrū: Non veniēt ſup nos
a ſ quia non egiſtis penitentiā ꝛ populus vitia veſtra ſecutus ē ſed maxime pro effuſione ſanguinis domini.
mala. Propter hoc cauſa veſtri ſion quaſi ager arabitur: et hieruſalē quaſi aceruus lapidum erit
ſ a romanis hoſtili aratro diuideł.
a ſ in tumulos ſaxorum verteł.
a ſ templum quondam nobile in cineres cōminutum erit habitatio ferarum.
et mons tēpli in excelſa ſiluarū.

Captm. IIII

ſ vndecima hora q̄ñ ad conducendū operarios ſaluator venit. ſ in fine ſeculorū. i. tpe gratie.
Et erit in nouiſſimo dierum

Nico. de lyra

confictū. a Uerūtñ. Hic cōminał ꝓpter peccata omniū maiorū generaliter dicēs: b Ego repletus ſū fortitudīe ſpūs domini. i. ſpūs dei qui dedit mihi ꝯſtantiā ad arguendū vitia maioꝝ patēter. ideo ſubdił: c Audite h̄ ꝑncipes. q̇ habetis ſuꝑiorē ꝑtātem in tēporalibus. d Et iudices iuſticiā in oībus ꝑuertētes. e Qui edificatis ſion in ſanguinibus. i. de ſubſtantia ꝛ ſanguine innocentū cōdēnantes eos ad mortē vt habeatis bona eorū. f Principes eius in munerib⁹ iudicabant. i. ꝑ munerib⁹ iniuſtā ſententiā ꝓferebant. g Et ſacerdotes ei⁹ in mercede docebant. q̇ tñ ex officio tenebanł docere legē liberaliter. h Et ꝓphete eius in pecunia diminabāt. i. ꝑ pecunia mendacia ꝯfingebāt. i Et ſup dñm requieſcebāt. i. a dño requiē ꝓmittebāt. k Dicentes: Nūq̇d nō dñs ꝛc. q̄ſi dicāt: veraciter de⁹ eſt in vobis. ꝛ ideo nō habetis timere ab aduerſarijs. l Propter h̄ cauſa veſtri. q̇ falſa ꝓmittitis. m Sion q̄ſi ager arabitur ꝛc. i. ſic erit deſtructa q꜡ poterit arari ꝓpter defectū habitantium: q꜡ ꝓpter ꝓmiſſa falſorū ꝓphetaꝝ ſedechias rebellauit regi babylonis: ꝛ ex h̄ ſecuta ē deſtructio tēpli ꝛ ciuitatis. iiij. Reg. vlł. n Et mons tēpli ī excelſa ſiluarū. q꜡ in locis deſtructis ꝛ derelictis lōgo tpe ſolēt frutecta creſcere: tēpus xͦo captiuitatl durauit. lij. annis ſm minorē computationē: ī tanto tpe potuerunt bñ creſcere. Ca. III

Moraliter. a† Et dixi ꝛc. Poſtq̄ ꝓpheta arguit vulgariū peccata. hic ꝯñr arguit peccata maioꝝ ꝑpl̄i iſrł: ꝑ q̇s ſignificanł maiores chriſtianoꝝ. Et ꝑmo arguūł ꝑncipes. cū d̄r: b Audite ꝑncipes dom⁹ iacob ꝛc. Sequił: c† Nūq̇d non veſtrū ē ſcire iudiciū. q. d. ſcire debetl nō ſolū ſpeculatiue ſ; etiā practice: ꝛ tñ ꝯtrariū ē veꝝ. ido ſequił: d† Qui odio habetis bonū ꝛ diligitis malū ꝛc. et ptz ſnīa. Et ſequił cū d̄r: h† Tūc clamabunt ad dñm. in afflictiōe ſua. i† Et nō exaudiet eos. ſm illud Prouer. xxj. Qui obturat aurē ſuam ad clamorē pauꝑis ꝛ ipe clamabit ꝛ ñ exaudieł. k† Hec dicit dñs. Hic loquił ꝯtra ꝓphetas falſos veteris teſtamēti ꝑ q̇s ſignificanł falſi ꝑdicatores noui q̇ ſeducunt populū peccata diuitū excuſantes ꝓpter queſtū: q̇ mordēt dentib⁹ ſuis diffamātes eos q̇ nō tribuūt eis: ꝛ ꝑdicāt pacē malis ꝓpter ſuā beneficētiam. ideo ſubdił pena cū d̄r: n† Propterea nox vobis ꝛc. i. inferni pene tenebroſe. † Et ꝯfundēł. extrema ꝯfuſione: ꝛ mutał hic modus loquēdi de ſcd̄a ꝑſona ad tertiā. a† Uerūtñ. Hic aguit ꝓpheta cōiter oēs maiores ꝑ quē ſignificał ꝑdicator cōſtans. ido d̄r: Uerūtñ repletus ego ſum fortitudīe. ad arguēdū ꝯſtāter peccata maioꝝ. ideo ſubdił: † Ut annūciē iacob ſcel⁹ ſuū. i. potēti ſuꝑbo q̇ alios calcat. iacob enī ſupplātator interꝑtatur. † Et iſrł peccatū ſuū. i. clero ſuꝑbo. Et q̄m iſti frequēter cōſtituūtur iudices in foro ſeculari et eccleſiaſtico. ideo ſubdił: c† Audite hec ꝑncipes. Sequitur: † Qui abominamini iudiciū. i. executionem iuſticie. e† Qui edificatis ſion in ſanguinib⁹ ꝛ hieruſalē ꝛc. ꝑ ſion eccleſia ꝑ hierl̄m metropolim regalis curia ſignificał. i† Et ſup dñm requieſcebāt dicētes nunq̇d ꝛc. ꝓmittētes diuinam ꝓtectionē falſo tñ. l† Propter h̄ cauſa vr̄i ſion quaſi ager arabitur ꝛc. ad l̄ram propter pctā maioꝝ populi iudaici hieruſalē fuit deſtructa: et ſimiliter ꝓpter peccata maiorū populi chriſtiani eccl̄ia ſpūaliter ꝑ magna ꝑte deſtructa eſt: et etiam corꝑaliter multum diminuta. nam in aphrica ꝛ in iudea pauci valde remanſerūt chriſtiani vt dicitur in armenia ſunt diminuti. Ca. IIII

Et erit. Hec ē ꝑs ſcd̄a ꝑncipalis in q̄ ꝓpheta ꝑncipaliter denūciat ꝯſolatoria: maxime xͦo ꝯſolatoriū erat xp̄i myſteriū. ꝛ ideo ꝓpheta ꝑmo deſcribit hui⁹ beneficij magnitudinē. ſcd̄o iuxta hoc arguit malorum ingratitudinē. ca. vj. Prima in duas. q꜡ ꝑmo deſcribit ꝓpheta cōditionē corꝑis. ſcd̄o capitl. ca. ſe. Corp⁹ aūt myſticū xp̄i ē eccl̄ia: cui⁹ ꝑmo deſcribit ꝯditionē. ſcd̄o tyrannoꝝ ꝑſecutionē. ibi: Nunc quare. Circa primū ſciendum q꜡ pars iſta ab hebreis et latinis exponitur de tempore xp̄i: varie tñ quia iudei dicūt adhuc xp̄m venturū: nos autem dicim⁹ tempus ſui aduētus ꝑteritum: ꝛ ad ꝯfirmationem ſui erroris accipiūt iudei aliqua argumēta ex hoc loco. Primo quia dicił hic: Erit in nouiſſimo dierum ꝛc. tempus xͦo ieſu naçareni nō fuit nouiſſimū vt ptz: q꜡ poſt eius mortē fluxerūt multi anni ergo ieſus naçaren⁹ nō fuit xp̄s: ſed adhuc expectał venturus. Itē quia ſubditur: Et erit mons dom⁹ domini ꝑparatus in vertice montium:

Marginalia: † Ezec. 22. f · Soph. 3. d · i. q. i. c. indicos: in ꝑn. 35. di. c. eccleſie principes. · † Mic. 26. f · † Eſa. 2. a

a Venite aſcendam⁹ ad mõtem. Ideo aſcẽdam⁹ vt doceat: vel ꝑ angelos p̃ſidentes eccleſie vl' ꝑ ſcripturas.
b Et ↄcident. Allego. Per fidẽ xp̄i ira effrenata ⁊ ↄuitia deponuntur vt ponat quiſq₃ manum ſuã ad aratrum: nec reſpiciat p⁹ tergũ vt confractis iaculis contumeliarum metat ſpũalem fructũ. Nemo pugnet ↄtra alium: q₃ legit': Beati pacifici. Nemo pugnet ſubuertere auditores: q₃ tp̃s plãtandi eſt. Sedet vir ſb vinea vt premat vinum qđ letificat cor homĩſ: ⁊ ſub ficu: vt inde dulcia poma ſpirituſſãcti decerpat. Añ natiuitatẽ xp̄i tot⁹ orbis plen⁹ erat ſãguine: roma etiam ciuilib⁹ bellis dilacerabat'. Poſtq₃ xp̄o ad imperiũ xp̄i ſingulare imperiũ roma ſortita ẽ: apl'orum itineri paruius fact⁹ ẽ orbis: apte ſunt eis porte vrbiũ ⁊ ad p̃dicatiões vnius dei ſingulare imperiũ cõſtitutum eſt.
c In die illa dicit. Hec vera ſũt de primitiua eccleſia iudeorum: de qua apl'i per quos vna die quinq₃ milia: et alia die tria milia: et poſtea mľta milia crediderunt. Poſſunt hec de anima humana intelligi que ante aduentum chriſti q̃ſi erronea ouis varijs erroribus et vitijs ſeruierat: ſ₃ diu attrita tãdẽ humeris pij paſtoris ad montẽ priſtinum eſt relata.
d Et tu turris. Dicto ꝙ ꝑ aduentũ chriſti credentes tã de iudeis q₃ de gentib⁹

Allego. / Mat. 5. a / Act. 2. g / Ibidẽ. 4. a

a ſ vel manifeſtus q̄ ante occult⁹.
erit mons dom⁹ dñi p̃paratus in a
a ſ nõ ſolũ in mõtib⁹ ſ₃ ſup vertices montiũ moyſes ⁊ ꝓphete q̄ de deo vaticinati ſũt. b ſ q̄ apparuit in forma ſerui ſup omne nomẽ exaltabit'.
vertice mõtiũ: ⁊ ſublimis ſup col
a ſ i morẽ fluuiorum mĩte turbe ↄgregabũt' iudeorum
les. Et fluẽt ad eum ꝑli: ⁊ ꝓpera b
a ſ de omni natiõe q̄ ſub celo ẽ. ſ credere in eũ. b ſ ad vexillũ patibuli mutuo ſe ꝓuocãtes.
a bũt gẽtes multe ⁊ dicẽt: Venite
a ſ aſceſione op⁹ ẽ vt q̄s ad xp̄m valeat ꝑuenire.
aſcẽdãm⁹ ad montẽ domini: ⁊ ad
a ſ eccleſiã ſaluatoris.
domũ dei iacob. Et docebit nos c
a ſ credem⁹ in xp̄m ꝑ apl'os. ſ ego ſum via.
de vijs ſuis: et ibimus in ſemitis d
a ſ ſpũalis. ſ ad gẽtes.
eius. Quia ď ſion egredietur lex e
a ſ ſermo p̃dicationis.
et verbum domini de hieruſalẽ.
a ſ pater omne iudiciũ dedit filio. b ſ iudeos q̄ ſalute digni vel indigni.
Et iudicabit inter pp'los multos: f
a ſ non iudicabit ſed comprehendet ſapientes in aſtutia eorum ⁊ cognoſcet cogitationes ſapiẽtium quia vane ſunt.
et corripiet gentes fortes vſq₃ in
a ſ in eius aduentu omne ſtudium bellãdi conferetur ad pacem.
b lõginquũ. Et concident gladios g
ſuos in vomeres: et haſtas ſuas
i ligones. Nõ ſumet gens aduer-
a ſ nemo pugnãdi neceſſitate pugnare diſcet.
ſus gentem gladiũ: et nõn diſcent h
a ſ ⁊ tãta erit requies vt nõ ſolũ in vrbib⁹ ſ₃ etiã in viculis ⁊ agris quiſq₃ ſecurus fiat.
vltra belligerare. Et ſedebit vir i
ſubtus vineam ſuã: ⁊ ſubtus ficũ
a ſ ⁊ hoc fiet.
ſuã: et nõ erit qui deterreat: quia
a ſ cui⁹ verba ſunt vera cuius dicere ẽ facere.
os domini exercituũ locutum eſt.
a ſ oibus nationibus euntibus in ſuum errorem nos ad montẽ q̄ eſt deus aſcendamus.
Quia omñes populi ambulabũt k l
vnuſquiſq₃ in nomĩe dei ſui: nos m
aũt ambulabim⁹ in noĩe dñi dei
a ſ qua lucebit ſol iuſticie.
c noſtri in eternũ et vltra. † In diẽ n o
a ſ ad vnũ deũ ad vnã fidem.
illa dicit dominus. Congregabo p
a ſ q̃ male ambulauerat cui⁹ pes ſcãdalizat⁹ fuerat abſciſus. b ſ cui dederã libellũ repudij.
claudicantem: et eam quã eiecerã q
a ſ varijs captiuitatibus. ſ vel tradiderã diabolo et angelis eius.
colligã: ⁊ quã afflixerã: ↄſolabor. r s
a ſ nõ dixit panẽ claudicantẽ totã ſaluam ſed in reliquias vt reliquie et electio ſalue fiant.
Et põnã claudicantẽ in reliq̄as: t
a ſ ſub iugo legis vel peccati. b ſ quã nec gladius nec tormẽta ſeꝑant a charitate chriſti.
et eam que laborauerat in gẽtem v x
robuſtã. † Et regnabit dominus y
a ſ multas gentes et reliquias claudicantes.
b ſ in eccleſia: in ſpecula virtutum.
ſuper eas in monte ſion: ex h nũc z
a ſ a p̃ſenti ſeculo vſq₃ in futurũ. b ſ quõdam munimẽtũ gregis nũc es tenebroſa ex quo coloni interfecerunt filiũ patriſfamilias.
d ⁊ vſq₃ in eternũ. Et tu turris gre- a

qđ nõ ẽ adhuc factũ: q₃ mons ſion nõ ẽ in aliquo eleuat⁹: et ſũt multi mõtes illo altiores. Itẽ q₃ ſequit': Et ↄcidẽt gladios ſuos in vomeres ⁊c̃. et ſequit': Et nõ diſcẽt vltra belligerare. Poſt xp̄o tẽpus ieſu naçareni fuerũt bella grauia ⁊ potiſſime in iudea: q̃ſi ꝑ romanos fuit deſtructa. § ⁊c̃. Iſta xp̄o argumẽta ⁊ aliq̄ alia ſolui Eſa. ij. vbi cõſimilis lr̃a ponitur: põt tñ aliq̄d repeti. Ad primũ dicendum ꝙ tẽpus noue legis dicit' nouiſſimũ: q₃ non ſuccedet ei alia lex: ſicut ſucceſſit legi moſaice: ⁊ ꝓm h dr̃. j. Ioh. ij. Nouiſſima hora ẽ. Item Gen. xlix. Cõgregamini vt annũciem vobis q̄ vẽtura ſũt in nouiſſimis dieb⁹. Et tñ ꝓm hebreos ſũt impleta diu. ſ. ab ingreſſu terre ꝓmiſſionis ſub Ioſue ꝓ maiori parte: vt ibidem fuit dictum. Scđm ſoluitur etiã ꝑ dictũ Ra. Sa. qui dicit ꝙ illa eleuatio non eſt intelligenda corporaliter: ſ₃ q₃ debeãt ibi fieri mirabilia: qđ fuit adimpletũ quãdo chriſt⁹ de⁹ ⁊ homo fuit ibi p̃ſentatus in templo: ibi etiam poſtea predicauit ⁊ multa fecit mirabilia ſue diuinitatis oſtẽſiua: ibi etiã ſup apl'os ſpiritũſãctũ miſit ĩ ſigno viſibili qđ fuit mirabile maximũ. Ad tertiũ patebit infra. Igit' exponat' hec lr̃a de ꝓmotiõe eccleſie: ſicut ⁊ fuit expoſita: Eſa. ij. Et erit ĩ nouiſſimo dierũ. i. tẽpore gr̃e qđ eſt nouiſſimũ: vt dictũ eſt. a Mons dom⁹ domini p̃paratus in vertice montiũ. ꝑ mirabilia ibi facta maiora q₃ alibi: vt dictũ eſt. b Et fluẽt ad eũ populi ⁊c̃. qđ videmus impletũ ꝑ orbẽ in cõuerſione gentium. c Et docebit nos de vijs ſuis. q̃tum ad p̃cepta. d Et ibim⁹ in ſemitis eius. q̃tum ad ↄſilia euangelica. e Quia ď ſion egredieť lex ⁊c̃. de hieruſalẽ enim ꝓceſſerũt apoſtoli alijq₃ diſcipuli ad p̃dicandũ ꝑ orbem fidem xp̄i: Act. j. f Et iudicabit inter populos multos. iudicio diſcretionis aliquos vocãdo ad fidem ⁊ gratiã: alijs omiſſis ſuo iuſto iudicio l₃ nobis occulto. g Et ↄcident gladios ſuos in vomeres ⁊c̃. xp̄s enĩ fuit nat⁹ tꝑe maxime pacis: ꝓpter qđ tũc fuit deſcriptus vniuerſus orbis: Luc. ij. Et durauit illa pax ꝑ longum tp̄s: ꝓpter qđ in multis partibus plura arma bellica q̄ pro tũc nõ erãt neceſſaria ↄuerſa fuerũt in inſtrumẽta agriculture apta. h Et nõ diſcẽt vltra belligerare. iſtud vltra non importat ſemꝑ ꝑpetuitatem a pte poſt: ſed aliq̃ tẽpus determinatũ: ⁊ aliq̃ nõ multũ longũ. ſicut. iiij. Reg. vj. Et nõ venerũt vltra latrones ſyrie in terrã iſrl'. ſ. tꝑe illius reg': ⁊ heliſei. tamẽ poſtea multotiẽs venerũt. i Et ſedebit vir ſubtus vineam ſuam ⁊c̃. i. habebit pacem ⁊ ſecuritatẽ: ⁊ hoc impletum eſt in eccleſia a tẽpore Conſtãtini ⁊ beati Silueſtri. k Quia omnes populi. a fide xp̄i alieni. l Ambulabũt vnuſquiſq₃ in noĩe dei ſui. q₃ ꝑ lõgũ tempus poſt mortem xp̄i diuerſe gentes diuerſa idola coluerũt. m Nos aũt ambulabim⁹ in nomine dei noſtri. ſ. ieſu xp̄i. n In eternũ et vltra. i. vltra oẽm menſurã q̃tũcũq₃ longã. o In die illa. i. tꝑe gr̃e: qđ dicit' dies. ad Ro. xiij. Nox p̃ceſſit dies autẽ appropinquauit. p Cõgregabo claudicantẽ. i. gentilitatẽ: que diſtorte inceſſerat ꝑ idolatriam. q Et eam quã eieceram. quia legem non dederat gentilibus nec ꝓphetas: et ſic quodãmodo eos eiecerat. r Colligã. in ouili eccleſie per apoſtolorum p̃dicationem. Videť tamen ꝙ melius exponatur hec lr̃a de gente iudaica q̃tum ad illam partem que adheſit chriſto. cum dicit': Cõgregabo claudicantẽ. i. gentem iudaicam: que dicit' claudicans ab antiquo. iij. Reg'. xviij. Vſq₃ quo claudicatis in duas partes. Et ſimiliter in aduẽtu chriſti claudicauit: quia aliqui adherebãt ſibi ſicut vero redemptori: alij autem reputabãt eum deceptorem: vt patet ex decurſu euangelij. Et eam quam eieceram: dimittendo errare per diuerſa vitia. Colligã. intra xp̄i eccleſiam. s Et quã afflixeram. ſ. per chaldeos ⁊ grecos ⁊ romanos. ⁊ ſubintelligitur: Conſolabor. t Et ponã claudicantẽ in reliquias: quia pauci de iudeis adheſerunt chriſto reſpectu adherẽtiũ aliorum. v Et eam que laborauerat. hoc dicitur de p̃mis credentibus qui cum chriſto fuerunt in labore ⁊ afflictione: et poſt mortem eius: vt patet in actibus apoſtolorum in pluribus locis. x In gentem robuſtam. quia tolerabant afflictiones ⁊ tormenta non ſolum patienter ſed etiam gaudenter: Act'. v. Ibant apoſtoli gaudentes a conſpectu concilij: quoniam digni habiti ſunt pro nomine ieſu cõtumeliã pati. y Et regnabit dominus ſuper eos in monte ſion. i. in eccleſia: que dicitur mons ſion: eo ꝙ ibi chriſtus fidem catholicã predicauit ⁊ ſpiritumſanctum ſuper apoſtolos miſit. z Ex hoc nunc et vſq₃ in eternum. quia ſtatui eccleſie militantis ſuccedet ſtatus eccleſie triumphantis cuius non erit finis. a Et tu turris gregis. i. templũ qđ erat factum ad modum turris: ⁊ dicit' gregis: quia in atrio iuxta templum imolabant

† Soph. 3. † Luc. 6.

gentibus in eccleſia congregandi ſaluandi ſunt: ſupponit ꝙ ꝓpter excecationem infidelium iudeorū templum ⁊ tota hieruſalem erant deſtruēda: ⁊ ſub figura captiuitatis que ꝑ babylonios vētura erat loquitur de deſtructione facta ꝑ romanos. Vinea domini dom⁹ iſrl' eſt: in qua edificata ē turris ⁊ torcular: id eſt altare ⁊ maceria. i. auxilia angelorū: ad hāc turrim venit chriſtus q̄ prima ptās eius fuit tpe patriarcharū: ſub quo veniēte in carne: fuerunt apl'i ſcđa ptās vinee: venit autē hec ptās vt in ea credentes faceret in regnum.

Quidam ꝑ turrim tenebroſam ⁊ filiam hieruſalem intelligunt celeſtē hieruſalem q̄ tam diu ſqualet ꝙdiu filij eius nō reducūtur ad eam: nec habet conſiliariū ſed dolores parturientis: dum tot filios ſuos videt interfici. a Dole et ſatage. Occiſo xp̄o putauit iſrael ſe obtinere imperium: ſed vaſtat⁹ eſt repente: nec imminentem potuit fugere captiuitatē.

Moralit' Moraliter. Anime pro peccato de eccleſia pulſe ī interitum carnis dicitur a medico: exi de ciuitate in monte ſita et habita in cāpo vbi aſſyrij vagantur ⁊ erubeſce ꝓ vitijs donec recorderis abundātie que eſt ī domo patris: et ab eo ſuſcipiaris q̄ te redimet de manu duriſſimi domini.

b Et nunc cōgregate. Allego. Allego. Contra filiam ſion: id eſt eccleſiam multe nationes demonū congregantur ⁊ inſultant in morte filiorum eius
1.Coꝛ.2. b in quo ignorāt dei conſiliū. Si enim cognouiſſent dominū maieſtatis: nec ī membris nec in ſe crucifixiſſent. Congregabit aūt eos deus q̄ſi fenū aree: vt oīa ſpinoſa ⁊ aſpera vngulis ꝯterat: ⁊ cornibus ventilet: ⁊ frumētū purū remanens deo offerat donaria. c Ipſi autē nō. Dicunt iudei tempore chriſti ſui omnes natiōes iudeis ſeruituras ⁊ ip̄m romanū imperium vngulis ſuis ⁊ cornibus conterendum. d Tritura. Ventila ⁊ cōtere populos cornib⁹ ferreis q̄ tibi me dare ſpondeo: ⁊ vngulis ereis q̄s a me accipies. e Et cōminues. Legimus in libro numeri et ieſu
naue ⁊

a ſ q̄ turris es filie ſion. Vel vt Symmach⁹ trāſfert ipa eſt filia ſion: ⁊ vſq; ad hāc veniet deus vl' ptās prima que poteſtas eſt regnum filie ſion.

gis nebuloſa filia ſiōn: vſq; ad te a b
ſ ſcz.
veniet: ⁊ veniet poteſtas p̄ma re c
ſ ⁊ ſic ad te veniat dñs ⁊ prima ptās ⁊ regnū.
gnū filie hierl'm. Nūc q̄re merore d
ſ cū hec oīa habeas tuo vitio nec regis nec conſiliarij mereris auxiliū. a ſ rex ⁊ magni cōſilij angel⁹ ſaluator q̄ perijt ꝓ populo nō credēte.
ꝯtraheris? Nūq̄d rex nō ē tibi aut e f
ꝯſiliari⁹ tu⁹ perijt: q2 cōphēdet te g
a ſ dolores patiēter feras: ⁊ vt puniātur pctā ī te vade captiua ⁊ nuda vſq; ad babylonē donec ꝑ manū zorobabel redimat te de⁹ ō manu chaldeoꝝ.
a dolor ſicut parturiētē? Dole ⁊ ſa
tage filia ſion quaſi ꝑturiens: q2 h
nūc egredieris de ciuitate: et ha
bitabis ī regione: et venies vſq; i
ad babylonē. Ibi liberaberis: ibi k
redimet te dominus ō manu ini
a ſ o filia ſion: vſq; in babylonem venies et inde redimeris: ſed nunc interim dum teneris captiua cōgregabunt gentes ſuper te.
b micorum tuorū. Et nūc congre l
gate ſunt ſuper te gētes multe: q̄
a ſ delectet videns penam illius. b ſ loquunt de te quaſi de adultera.
dicūnt lapidet: ⁊ aſpiciāt in ſion m
c oculus noſter. Ipſi aūt nō cogno n
uerūt cogitatiōes domini: ⁊ non
a ſ ꝙ ideo aduerſum te cōgregauit deus natiōes vt tu conteras eas ſicut fenum aree.
intellexerūt conſilium eius: quia o
ſ vel manipulos.
cōgregauit eos quaſi fenū aree.
ſ ergo.
d Surge et tritura filia ſion: q2 cor p q
nu tuū ponam ferreum: et vngu
e las tuas ponam ereas. Et cōmi r
nues pp'los multos: et īterficies s
a ſ ipos et omnē predam quam rapuerunt occides dño: q2 tali ſacrificio delectat'.
domino rāpinas eoꝝ: et fortitu t
dinem eoꝝ dño vniuerſe terre.

immolabāt' greges in altari holocauſtoꝝ. a Nebuloſa. ex nebula fumi cōſurgēte de holocauſtis q̄ totalit' incēdebāt' ad honorē diuinū. b Vſq; ad te veniet. i. redēptor qđ impletū fuit qn̄ ibi oblat⁹ fuit ⁊ p̄dicauit: ⁊ ſubdit' ꝯditio veniētis. cū dr: c Et veniet ptās p̄ma ⁊c. rōne ſue deitatis. d Nunc q̄re. Hic ꝯſr ponit' eccl'ie ꝑſecutio. Sciēdū tn̄ ꝙ aliq̄ reſiduū hui⁹ capl'i vſq; ibi: Nūc vaſtaberis exponūt ō deductione iudeoꝝ in babylonē ⁊ reductiōe: ⁊ l'ra ſatis pōt applicari. vſq; ibi: Surge ⁊ tritura. ſ3 vltra nō pōt bn̄ applicari: q2 redeūtes de captiuitate babylonica nūq̄ habuerūt talē ptātem q̄lis hic deſcribit': ſ3 ſemꝑ fuerūt ſb ſeruitute: p̄mo ꝑſarū ⁊ medoꝝ. ſcđo grecoꝝ. tertio romanoꝝ. Propter qđ Ra. Sa. exponit hāc l'ram de tpe xp̄i: dicēs ꝙ ī aduētu meſſie iudei erunt ī maxia ptāte et ſubijcient' eis oēs reges terre. l'ra3 vo p̄cedētē exponit de captiuitate babylonica ⁊ ei⁹ reductione ſicut ⁊ p̄cedētes. qđ aūt ſequit': Nūc vaſtaberis ⁊c. exponit de deſtructione babylonis ꝑ Cyrū ⁊ Dariū. Alij autē exponūt de vaſtatione iudee ꝑ ſennacherib tpe Ezechie. iſtas aūt expoſitiōes nō ꝓſequor q2 videt' mihi diſtorte: ꝓpter quod ſaluo meliori iudicio videt' mihi ꝙ hic primo ponit' ꝑſecutio eccl'ie ⁊ ſcđo ſynagoge. ibi: Nunc vaſtaberis. Et l3 iſte due ꝑſecutiones fuerint eodē tpe ſaltem ꝓ pte: fines tn̄ ꝯtrarios habuerunt: q2 ex ꝑſecutione eccleſia mirabiliter creuit: ex ꝑſecutione enī eius q̄ facta eſt ſub Stephano primo martyre diſperſi fuerūt fideles de hierl'm ꝑ varias regiones p̄dicando fidē catholicā: Act'. viij. Synagoga vo ex ꝑſecutione ſua defecit: q2 captiuatis iudeis ꝑ romanos ceſſauerunt legis ſacrificia ⁊ oblationes ⁊ ſimilia: que nō poſſūt ab eis offerri extra terrā ꝓmiſſiōis. Primo igit' agitur de ꝑſecutione eccl'ie. cum dr: Nūc q̄re merore ꝯtraheris: hoc dr q̄tum ad debiliores fideles q̄ D in ꝑſecutione facta ſub Stephano fuerūt in afflictione et merore. Act'. viij. e Nūq̄d rex nō ē tibi. q.d. imo chriſtus aſſiſtens tibi in preſſuris: ſm ꝙ dixit Matth. vlt'. Ecce ego vobiſcū ſū oībus diebus vſq; ad cōſummationem ſeculi. f Aut ꝯſiliarius tuus pe. q̄ſi dicat: nō. q2 ſpūs ſanctus docebit te de omnib⁹. g Quia cōphendit te dolor. p̄mo in iudea de perſecutiōe iudeorum ⁊ poſtea in alijs ptib⁹ ex ꝑſecutiōe tyrannoꝝ. h Quia nūc egre. de ciuitate ⁊c. i. de hieruſalē: quia ſicut dictū eſt in ꝑſecutione ſancti Stephani fideles pro maiori parte exierunt de hieruſalē ⁊ diſperſi ſunt ꝑ regiones p̄dicando. i Et venies vſq; ad babylonē. ⁊ non loquit' ibi de babylone que ē in terra chaldeoꝝ que iam erat ſubuerſa ⁊ inhabitabilis: ſ3 de babylone q̄ eſt in egypto in q̄ fuit fides chriſti publicata ꝑ Mattheū apoſtolū ī cuius ſorte venit egyptus: vt dicit Hiero. in libro illuſtriū virorū. Vel per babylonem hic intelligitur roma: ſicut. j. Petri. v. Salutat vos eccleſia que eſt in babylone collecta: id eſt roma: ſm ꝙ dicit Hieronym⁹ et omnes expoſitores in qua publicatum fuit euangeliū per apoſtolos Petrum ⁊ Paulum. k Ibi liberaberis. a ꝑſecutoribus tuis. quod fuit impletum tempore Cōſtantini. l Et nunc congregate ſūt ſuper te gentes multe perſequētes eccleſiam p̄mo in iudea: vt patet Act'. viij. ⁊ pluribus alijs locis: poſtea ꝑ totum orbem per tyrānos nitentes extinguere fidem catholicā. ideo ſubditur: m Que dicunt lapidetur ⁊c. ſed quia ſicut dictū eſt in ꝑſecutiōe maxie creuit fides catholica: qđ fuit figuratū Exo. j. in filijs iſrl': q̄ quāto mag' opprimebāt': tāto magis multiplicabāt' ⁊ creſcebāt. iō ſubdit': n Ipſi aūt non cognouerūt cogitatiōes dñi. qui tyrānorum ꝑſecutionē conuertit in eccleſie augmentationē per contrarium: ſicut venditionē Joſeph in eius dominium. Gen. xxxvij. ideo ſubditur: o Quia congregauit eos quaſi fenum aree. tibi ſubijciendo: quia principes q̄ ꝑſequebant' fidē catholicā ſubmiſerūt colla iugo chriſti: vt patet de Cōſtantino ⁊ de alijs p̄ncipib⁹ ꝑ orbem. ideo ſubdit': p Surge ⁊ tritura filia ſion. i. eccleſia ſubijce tibi colla gentiū. q Quia cornu tuū ponā ferreū. i. dabo tibi virtutem p̄dicandi cōſtanter fidem: ⁊ ꝯfirmandi ꝑ miracula: ita ꝙ multitudo gentiū ſubijciet' tibi cōtrita poteſtate diaboli. r Et cōminues populos multos. inducendo eos ad veram cōtritionem ſuorum peccatorū. s Et interficies domino rapinas eorum. In hebreo habetur: Et ſanctificabis. quia bona tēporalia conuerſorum ad fidem ſunt diuino cultui applicata in pluribus locis per orbem: ⁊ q2 talia bona dicuntur amortiçata. ideo tranſlatio noſtra habet: Interficies. t Et fortitudinem eorū domino vniuerſe terre: id eſt chriſto cui ſubiecta eſt gētiū fortitudo.

Moraliter.

Ca. IIII et V

o† Et erit in nouiſſimo dierū ⁊c. Capl'm iſtud ⁊ q̄ntū litteraliter expoſui de ꝑfectu eccleſie ſub eius capite domino noſtro ieſu chriſto: ꝓpter qđ hec expoſitio non ſolum litteralis eſt ſ3 etiam ſp̄ualis: ⁊ ideo de alia pertranſeo ⁊ quia non occurrit mihi alia ꝯuenientior hic ponenda.

Nanue ⁊ primo libro Regū ꝙ deuictis gentib⁹ ⁊ ipas ⁊ pecora ⁊ ſpolia eoꝝ victores conſecrauerūt. Ca.V

Rom.11.d a T Unc vaſtaberis. Cuꝫ plenitudo gentiū itrauerit ⁊ oīs iſrl' ſaluus fiet: tunc habebis cornu ferreū et vngulas ereas: ⁊ cōminuta demonuꝫ multitudine offeres deo ꝗcquid añ poſſederāt: ſꝫ nūc interim ꝓ tuis meritis vaſtaberis.

Cōtumelia fuit trinitatis qñ faciētib⁹ iudeis romani ꝑcuſſerēt caput iudicis iſrl' dicen

Mat.26.g do: Prophetiça nobis xp̄e ꝗs ē ꝗ te ꝑcuſſit. Al' quādo vnus de miniſtris ꝑcuſſit maxil

Joh.18.d lā dicens: Sic reſpōdes pontifici?

b Et tu bethleē. Nominato iudice iſrl' determinat locū natiuitatis ei⁹ ⁊ ꝙ homo ⁊ deus

Mat.2.a ſit futur⁹. Mattheus hoc teſtimoniū ponit: ſm hoc ꝗđ ſcribe in lectione ſcripturarū negligenter reſpōderūt Herodi. Bethleē ephrata ī tribu iuda ē: eſt alia bethleē ī galgala ſita. Bethleē.i. dom⁹ panis ꝗ vocar' ephrata.i. vidēs furorē herodiane cedis ſi cōꝑaris vrbibus iuda ī ꝗ ſūt tot milia: paru⁹ vicul⁹ es: ſꝫ tñ ex te egredieꝛ dñator iſrl': ꝗ ⁊ ſi ſm carneꝫ de dauid ē: de me tñ nat⁹ ē añ ſecula: et tēporū ꝯditor tp̄e non teneꝛ: ſꝫ egreſſus ei⁹ eſt ab.i.a.d.e. qꝛ ī ꝑncipio erat ver.a.de.

c Propter h̄. Quia de bethleē ſm carnē natus ē xp̄s cui⁹ egreſſus ſm diuinitatem ē ab initio ſeculi: ſemper ꝑ ꝓphas loquēdo. iđo dabit.i.ꝑmittet regnare iudeos vſqꝫ ad tp̄s quo gētilitas diu ſterilis excecatis iudeis parere ceperit: ⁊ cū plenitudo gentiū ītrauerit. tūc ad p̄dicationē helie reliquie iſrl' conuerteꝛ ad ꝓphetarū fidem ⁊ patriarcharū. Al'r. Dabit dñs templū ⁊ hieroſolymā ⁊ iudeos vſqꝫ ad tp̄s quo virgo pariet in cui⁹ natiuitate excecatis iudeis: reliquie.i. apl'i ꝯuerteꝛ ad fidē ꝓphaꝝ et patriarcharum.

d Et ſtabit. Egreſſo chriſto a ſummitate celoꝝ: reliquijs fratrum cōuerſis ad filios iſrl': tunc dñs ꝗ prius ambulabat: nō habēs fixū gradū ī hoīb⁹ firmiter ſtabit: ⁊ paſcet ſuos in fortitudine ſua ſicut de⁹:

Joh.17.b ⁊ ī ſublimitate noīs patris ſui. Uñ: Ego ſeruabā eos in noīe tuo: ⁊ ꝯuerteꝛ ad eccleſiam dei: qꝛ magnificabiꝛ xp̄s vſqꝫ ad

Ps. 18. extremū terre. Uñ: In oēꝫ terrā exiuit ſo. eo. et ī fi. or. ter. ver. coꝝ. e Et erit iſte. Et iſte xp̄s erit pax nobis cuꝫ aſſyrius.i. diabol⁹ arguens ſuꝑuenerit in terrā noſtrā.i. in carnē: ⁊ qñ ſicut ſuꝑb⁹ caluauerit ī domib⁹.i. corporibus ꝗ ſūt dom⁹ aīa

2.Cor.11.e rū. Uenit diabol⁹ ſuꝑ terram pauli: et calcauit eū varijs tribulatiōib⁹ plagis et carcerib⁹

---

a ſ non mea qꝛ ꝯ me repugnaſti ſed diaboli ad p̄dādū ſemꝑ accincti.

b ſ ideo vaſtaberis qꝛ filij tui obſidionē poſ.n.ī. patrē ⁊ filiū ſpiritūſan ctum.

a N Unc vaſtabe Ca. V a

ris filia latronis. Obſidionē po b

a ſ alienigene: non de genere iſrael.

ſuerunt ſuꝑ nos: in virgā percu c d e

b tiēt maxillā iudicis iſrl'. †Et tu be f

ſ vbi natus eſt panis vite.

thleē ephrata paruul⁹ es ī milib⁹ g h

iuda. Ex te mihi egredietur ꝗ ſit i

dominator ī iſrael: ⁊ egreſſus ei⁹ k

ab initio a diebus eternitatis. l m

c Propꝛ hoc dabit eos vſqꝫ ad tē n o

pus ī quo parturiēſ pariet. Et re p q

liquie fratrum eius conuertētur r s

d ad filios iſrael. Et ſtabit ⁊ paſcet t v

in fortitudine domini: ī ſublimi x y

a ſ vel habitabunt ſubaudis ī eccleſia.

tate nois dñi dei ſui. Et ꝯuerteꝛ

5 qꝛ nūc magnificabiꝛ vſqꝫ ad ter

a ſ iudei in aduētu chriſti ſui hec omnia iuxta litteram futura eſſe contendunt.

e minos terre. Et erit iſte pax aſſy a b

rijs cū venerit ī terrā nr̄am: et qñ c

calcauerit in domibus noſtris.

---

a T Unc vaſtaberis. Hic ꝯñr deſcribiꝛ ꝑſecutio ſynagoge ꝑ romanos ī vltionē mortis xp̄i. Luc. xix. in ꝗ ꝗdē ꝑſecutiōe defecit: qꝛ deſtructo tēplo ⁊ iudea: iudei ꝑtim trucidati: ⁊ ꝑtim captiuati ſūt: ⁊ ſic ceſſauerūt legalia: ⁊ qꝛ h̄ fuit ſatis cito poſt ꝑſecutionē eccl'ie in iudea: de ꝗ dictū ē in ꝑte p̄cedēti. ideo dr: Nūc vaſtaberis filia latronis.i. gens iudaica. vñ ⁊ dñs Matth. xxi. dixit de tēplo ꝗđ erat in hierl'm. Domus mea domus orationis vocabiꝛ: vos aūt feciſtis illā ſpeluncā latronum. Ca.V

b Obſidionē poſuerūt.i. ponent: qꝛ loquiꝛ de futuro ꝑ modū p̄teriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. c Suꝑ nos.ſ. iudeos. in ꝗꝝ ꝑſona loquiꝛ ꝓpheta: qꝛ erat de gente illa. d In virga ꝑcutient.ſ. romani. e Maxillam iudicis iſrl'.i. ita viliter tractabūt ⁊ affligent ꝑſonas ī ſtatu dignitatis exiſtentes ſicut gartiones. Uñ ⁊ Tit⁹ ſacerdotes ꝗ erant in populo p̄ncipales: capta ciuitate iuſſit occidi: vt dicit Joſephus libro đ iudaico bello. f Et tu bethleē. Hic incipit caplm̄ in hebreo: in ꝗ poſtꝗꝫ ꝓpheta denūciauerat eccleſie ꝓmotionē. hic ꝯſequenter denūciat capitis conditionē. ⁊ diuidiꝛ in duas: qꝛ primo ponitur conditio xp̄i. ſcđo adherentiū ſibi. ibi: Propter hoc. Cōditio enī xp̄i eſt ꝙ in vna ꝑſona ē de⁹ ver⁹ ab eterno: ⁊ homo ī tp̄e: h̄ enī ē ſibi ſingulare. Primo igiꝛ exp̄miꝛ ei⁹ humanitas ex loco natiuitatis: cū diciꝛ: Et tu bethleē ephrata.i. alio noīe ſic nominata. vt habeꝛ Gen. xxxv. g Paruulus es.ſ. locus. h In milib⁹ iuda.i. reſpectu ꝓp̄li tui in dignitate ⁊ multitudine: qꝛ inde fuit trib⁹ regia: inde enim fuit nat⁹ dauid. j. Reg⁹. xvj. ⁊ qꝛ nobilitas ciuitatis magis ꝯſiſtit in populo ꝗꝫ in ſpacio. ideo Matthe⁹. ij. ca. allegauit auctoritatē iſtaꝫ ſic: Et tu bethleē terra iuda neqꝫ minima es in p̄ncipibus iuda. i Ex te mihi egredietur qui ſit dominator in iſrl'. Glo. Ra. Sa.i. meſſias filius dauid: ⁊ hoc idem dixerunt ſacerdotes ⁊ legiſperiti ab herode requiſiti vbi chriſtus naſcereꝛ. Matth. ij. dicentes: In bethleē iude: ſic enī ſcriptū eſt ꝑ ꝓphetam: Et tu bethleē ⁊c̄. Ex quo ptꝫ ꝙ aliqui catholici exponentes hāc ſcripturam đ eçechia rege: magis iudaiçāt ꝗꝫ hebrei: et cum hoc diuertūt ab intētiōe euāgelij. Conſequenter exprimiꝛ chriſti diuinitas. cū diciꝛ: k Et egreſſus ei⁹.i. emanatio. l Ab initio.i. a patre: ꝗ eſt principiū filij. m A dieb⁹ eternitatis. qꝛ hec eſt emanatio eterna: ſemꝑ enī naſciꝛ filius a patre: ⁊ ſemꝑ nat⁹ eſt. n Propter h̄. Hic ꝯñter agiꝛ de adherētib⁹ chriſto: quoꝝ primo poniꝛ ꝓfectus. ſecūdo ꝓficiēdi modus. ibi: Et erūt reliq̄e. Prima ī duas. qꝛ primo oſtendiꝛ ꝓpoſitum. ſcđo remouetur dubium. ibi: Et erit iſte. Circa p̄muꝫ poniꝛ ꝯtinuatio ad p̄dicta. Dictū ē enī ꝙ xp̄s ſm humanā naturā fuit đ bethleē: et ſic iude⁹: ⁊ legē ſeruauit: ⁊ ꝓpter h̄ voluit deferre ꝓp̄l'o et legi: qꝛ ꝗꝫuis in morte ei⁹ lex ceſſauerit ꝗꝫtū ad efficaciā tñ ad tp̄s potuit ſeruari: vt ſynagoga cū honore ducereꝛ ad ſepulchrū vt dicit Augu. Similiter ꝗꝫuis popul⁹ iudaicus ꝗꝫtum ad ī credulos eēt morte dignus ꝓpter mortem chriſti: tamē iſta punitio fuit dilata vſqꝫ ad annuꝫ. xlij. in ꝗ deſtructa fuit ciuitas ⁊ templuꝫ: ⁊ populus captiuatus per exercitum romanorum. et hoc ē ꝗđ diciꝛ: Propter hoc: id ē ꝓpter aſſumptionem humane nature de iudeis: ⁊ honorabili terminatione legis. o Dabit eos.i. ꝑmittet iudeos habitare in hieruſalē ⁊ iudea. p Uſqꝫ ad tēpus in quo parturiens pariet.i. vſqꝫ ad tempus publicatiōis euāgelij in quo per orbē nati ſūt eccl'ie filij: ⁊ hoc fuit impletū etiam tēpore apl'oꝝ: ſicut declaratū fuit ſupra Amos. ix. ⁊ diffuſius ſuꝑ illud pſ. xviij. In oēꝫ terrā exiuit ſonus eoꝝ. Illud fuit temp⁹. xlij. annorū p̄dictorum: in quo publicatum fuit euangelium: ⁊ ſynagoga ducta ad ſepulchrū: ⁊ quia pauci cōparatiue de iudeis fidem receperūt. ideo ſequiꝛ: q Et reliquie: id eſt pauci cōparatiue. r Fratrū eius eius.i. iudeorū: qui dicunꝛ fratres chriſti: quia fuit ex eis ſm carnem. s Conuertentur ad filios iſrael.i. ad fidem. xij. patriarchaꝝ ꝗ fuerunt filij iacob: alio nomine dicti iſrael: vel ad. xij. apoſtolos qui dicunꝛ filij iſrael.i. xp̄i videntis deum in humanitate ab inſtanti conceptionis: qꝛ vocati ab eo fuerunt pre ceteris tēpore ⁊ dignitate: ⁊ qꝛ ad litterā fuerunt de populo iſrael. t Et ſtabit. chriſti eccleſia ꝗꝫtūcunqꝫ perſecutionib⁹ fuerit cōcuſſa. v Et paſcet. filios ſuos fidei doctrina. x In fortitudine domini.i. miraculis cōfirmata. Marc. vlt. Predicauerunt vbiqꝫ domino cooperāte et ſermonē cōfirmante ſequētibus ſignis: que non poſſunt fieri niſi virtute diuina: y In ſublimitate nominis domini dei ſui.i. ieſu chriſti in cuius nomīe in primitiua eccleſia cōmuniter fiebant miracula ſue deitatis oſtenſiua. Et quia de gētilib⁹ plures fuerunt conuerſi per orbem vniuerſum. ideo ſubditur: z Et conuertentur quia nunc magnificabiꝛ. ſcꝫ nomen xp̄i. Uſqꝫ ad terminos terre. a Et erit. Hic cōſequenter remouetur dubiū: poſſent enim iudei michee cōtemporanei credere ꝙ eius prophetia de aduentu chriſti et profectu adherentium ſibi: deberet cito impleri. ideo hoc remouet dicēs: Et erit iſte.ſ. chriſtus. b Pax. ⁊ dicitur in abſtracto per excellentiam. ⁊ hoc modo dicit apoſtolus Eph. ij. Ipē eſt pax noſtra ꝗ fecit vtraqꝫ vnum. c Aſſyrius cum venerit ī terram noſtram ⁊c̄. q.d. non erit cito iſta pax. ſed oportet prius terram noſtram cōculcari ⁊ deuaſtari ꝑ aſſyrios et chaldeos: de ꝗbus ſubditur infra. Aſſyrij enim primo vaſtauerūt iudeā captiuādo. x. tribus. iiij. Reg. xvij. ⁊ poſtea chaldei alias reliquias duas. iiij. Reg. vlt.

Et ſuſcitabim⁹

†Mat. Job.7.

K carcerib⁹ ꝛ ceteris q̃ ip̄e enumerat: ſ; non rupit pacē dei ī illo. charitas enī oīa vincebat. a Et ſuſcita. Inducit ꝓpha ipſum dn̄m loquentē q̄ſi vere erit pax cū ꝯuerſe fuerint reliq̄e ꝛ facile ꝯtereẜ aſſyri⁹ q꞉ nos ſuſcitabim⁹ ego et fili⁹ ꝛ ſpūſſāct⁹: ſup.i. ꝯtra aſſyriū. Nemroth interp̄taẜ tentatio deſcēdens: ſignificat illum q̄ vt fulgur de celo cecidit: et q̄ſi venator iter beſtias ſemꝑ verſaẜ: ꝛ infructuoſa ligna luſtrat ꝛ ſalt⁹. Sācti aūt veteris teſta. et noui. paſtores a deo immiſſi: vaſtāt terraꝫ diaboli arguētis ꝛ tētantis: ꝛ ita liberat nos dn̄s de manu aſſur: q̄ cupiens calcare terminos iſrl̄ vulneraẜ ꝛ ligatur in domo ſua.

Liberatis nob̄ de aſſur ꝑ deū q̄ ꝯtra eū ſuſcitat. vij. ꝛ. viij. paſtores: tūc reliquie. i. apl̄i ꝛ p̄mitiua eccleſia iudeoꝝ erunt ī populo q̄ſi ros ad extinguenda ignea iacula diaboli in cordibus hoīuꝫ. b Quaſi leo in. Chriſt⁹ leo: et leonis catul⁹ hoc dedit apl̄is vt ſicut leoni nō pot reſiſti in raptu multoꝝ iumētoꝝ vel ouiū: ſic apl̄i liberati de manu aſſyrij ꝛ diaboli rapiūt ꝛ ſeparāt ab infidelibus iumenta. i. ſimplices vt ſaluēẜ. c Et exaltabiẜ. Leone ita in pecorib⁹ libere ꝑuagāte: man⁹ tua o de⁹ exaltabiẜ ſuꝑ inimicos q̄ ꝑibūt ceſſātes a malicia vite ī q̄ erāt vt amici fiāt. d Auferā. Quib⁹ tibi ī vitijs placebas: ꝛ pctā peccatꝭ ſociās quaſi triūphator q̄drigꝭ ferebaris. e Perire fa. ſcul. In lege p̄cipitur ne nobis ſculptile faciam⁹: ꝛ ne vitulos ī terra nr̄a ponamus. Stult⁹ homo ſcit dogmata eē cōpoſita ꝯ̄ ſuo ſenſu quaſi idolū ꝛ ꝑ deo adorat op⁹ manuū. Ca. VI

f Audite. Dat de⁹ ꝓp̄l̄o licētiā diſputādi ꝯ ſe. Qui ſedes et iaces: vl̄ dormis: vel mortuus es: ſurge a

terra

a ſ oēs patriarchas ꝛ ſāctos veteris te. in q̄ ſabbatū celebrabaẜ. a ſ ſanctos noui teſtamenti. b ſ lacerabunt ꝛ vaſtabunt.

a Et ſuſcitabim⁹ ſuꝑ eū ſeptē paſto a b

res: ꝛ octo primates hoīes. Et pā c d

a ſ ſermones diuini qui miſſus eſt in terram vt diuidat duos in tres.

ſcēt terrā aſſur ī gladio: ꝛ terrā nē e f

a ſ p̄dicatores eius q̄ eſt pax qui ꝛ liberabit.

roth ī lāceis ei⁹. Et liberabit ab aſ g

a ſ non in animam ſed ī corp⁹. vnde: Et terra data eſt in manus impij.

ſur cū venerit in terrā nr̄am: ꝛ cuꝫ

ſ Al's finibus: alij habēt: in monte noſtro.

calcauerit in terminis noſtris. Et h

a ſ qđ in trib⁹ pueris hiſtorialiter factū legim⁹ ſ; vniuerſaliter in oīb⁹ gentib⁹ doctrina apl̄oꝝ fecit.

erūt reliquie iacob ī medio ppl̄oꝝ i

multoruꝫ q̄ſi ros a dn̄o: ꝛ q̄ſi ſtille k

a ſ auxiliū hoīs ſed ſolius dei. ſ herba.

ſuꝑ herbā q̄ nō expectat virum: et

ſ ſed dei. ſ ꝑ hoc.

non ꝑſtolatur fili⁹ hoīm. Et erunt l

ſ apoſtoli.

reliquie iacob ī gētib⁹ ī medio po

a ſ fortes inuincibiles.

b pulorꝫ multorū quaſi leo ī iumētꝭ m

ſiluarū: ꝛ quaſi catulus leonis in

a ſ vnde petro: Macta et manduca.

b ſ leo vel catulus. c ſ ſollicite.

gregibus pecoꝝ. Qui cum trāſie

a ſ ſuperbos. b ſ retibus petri.

c ſ quia dn̄s cum eis contra quē nemo poteſt.

rit ꝛ conculcauerit ꝛ cēꝑit: nōn ē q̄

a ſ vel manus tua iſrael.

c eruat. Et exaltabiẜ man⁹ tua ſuꝑ n o

a ſ qui te ꝛ tuos tribulauerunt.

hoſtes tuos: ꝛ omnes inimici tui p

ſ al's iteribūt. a ſ cū eleuata māu ꝑierit inimici tui

peribūt. Et erit ī die illa dicit do q

a ſ laſciuos imper⁹. b ſ de principali cordis.

d min⁹ auferā equos tuos ꝯ̄ medio r

tui: ꝛ diſperdaꝫ quadrigas tuas.

a ſ edificationes terrenis opibus inſtructas.

Et perdam ciuitates terre tue: et s

a ſ diuitias ꝛ pōpas ſeculi. ꝛ eloquētias ph̄oꝝ.

deſtruā omēs munitiones tuas.

a ſ qb⁹ ab alijs decipiebaris: vel alios decipiebas.

Et auferā maleficia ꝯ̄ manu tua: t

a ſ cum docuerit deus hominē ſcientiam: ceſſabit p̄ſumptio ꝑuerſe doctrine.

et diuinationes non erunt in te.

a ſ q̄ vl̄ a loquētib⁹ facta ſūt vl̄ q̄ ipi finxim⁹ nob̄.

e Et perire faciam ſculptilia tua: et

ſtatuas tuas ꝯ̄ medio tui. Et non

adorabis vltra opera manuū tu

a ſ addit ad ꝓmiſſionē q̄ fit ad reliquias.

b ſ quos in tēplo ꝓhibitū eſt plantari.

arum: et euellam lucos de medio

a ſ male extructas q̄s nō letificat fluminis īpet⁹.

tui. Et conteram ciuitates tuas ꝛ v

a ſ poſtq̄ ſ; fecero reliquijs iacob in illos q̄ noluerūt recipe ſermonē apoſtoloꝝ grauiter vlciſcar.

faciam in furorē ꝛ indignatiōe vl

tionē in omnibus gentibus que x

non audierunt. Ca. VI

a ſ vox ꝓphete. b ſ mihi dicens.

f Audite que domin⁹ loqui y†

a ſ o ꝓpheta.

tur. Surge contēde iudi ꝫ† a

a Et ſuſcitabimus. i. ſuſcitādos denūciabimus: ego et alij ꝓphete. b Septē paſtores. i. ſeptē duces ꝑſarū et medoꝝ. de quoꝝ ꝯſilio reges cuncta faciebāt. Heſter. j. Et iſti dederūt ꝯſilium Cyro ꝛ Dario de inuaſione vtriuſq; regni: ſcꝫ aſſyriorum ꝛ chaldeorum: ꝛ q꞉ ceperunt regnū babylonie: vt patet Dan̄. v. ꝑ cōſequēs ꝛ regnū aſſyriorū: qđ erat iam ſub ꝑtāte babylonis redactū. c Et octo primates. ſ. in exercitu ꝑſarum ꝛ medoꝝ: q̄ dicebāẜ ꝯſtabularij vel mareſcalli bellatoꝝ directores. d Et paſcēt. i. deuorabunt. e Terrā aſſur ī gladio. In hebreo habeẜ: Et cōfringent. Et ratio hui⁹ diuerſitatis ē: q꞉ vbū hebraicuꝫ ſ; poſitū eſt equiuocum ad paſcere et confringere. f Et terram nemroth in lanceis ſuis. hec eſt terra babylonie in qua primo regnauit nemroth. Gen̄. x. g Et liberabit ab aſſur ꝛc̄. ita ꝙ non poterit venire ī terram noſtrā: ſicut venerat antea. h Et erunt. Remoto dubio: ꝓpheta reuertiẜ ad oſtendendū circa adherentes chriſto ꝓficiendi modum: oſtendēs p̄mo ꝙ ſ; erit virtute diuina. ſcđo ꝙ nō humana. ibi: Et erit. Circa primū diciẜ: Et erunt reliquie iacob. i. apoſtoli ꝛ alij primi credētes: qui ſupra dicunẜ reliquie. i In medio populorū multoꝝ quaſi ros. faciētes populos fructificare: qđ videmus impletū ꝑ orbem vniuerſum. k A domino. fructificatio enī que fit virtute roris nō fit humana ꝓuidentia: ſed diuina. ideo ſubditur: Que non expectat virum ꝛc̄. l Et erunt reliquie. i. predicti apl̄i et diſcipuli. m Quaſi leo ꝛc̄. q꞉ ſicut non impediẜ leo a ꝓſecutione prede: ſic nec apl̄i a gentiū cōuerſione. ideo ſubdiẜ: Qui cū tranſierit ꝛc̄. n Et exaltabiẜ manus tua. i. ꝑtās apl̄oꝝ et mutaẜ hic modus loquēdi de tertia ꝑſona ad ſcđam. o Suꝑ hoſtes tuos. i. demones q̄s fugabant ab idolis ꝛ corporibus obſeſſis. p Et omnes inimici tui interibunt. qđ pōt intelligi de ſacerdotibus idolorū: vel de iudeis contra xp̄m obſtinatis: q̄ deſtructi fuerunt ꝛ captiuati ꝑ romanos in vltionē mortis chriſti ꝛ diſcipulorū eius: quorum aliquos occiderūt: vt ſtephanum: iacobum fratrē iohānis: vt habeẜ ī Actib⁹ apoſtoloꝝ: ꝛ iacobum fratrē dn̄i: ſm ꝙ dicit Joſeph⁹ xx. libro antiquitatū. q Et erit. Hic ꝯſequēter oſtēdiẜ ꝙ ꝓfectus diſcipulorū chriſti non fuit virtute humana: vtpote virtute armorū ꝛ munitionū: ꝑ quē modum creuit lex machometi. ideo ſubdiẜ: r Auferā equos tuos ꝯ̄ medio tui. i. virtute armorū et ꝯſimiliū non ꝓficies in ꝯuerſione gentium. s Et ꝑdam ciuitates terre tue ꝛc̄. i. in fortalicijs non erit ꝯfidentia tua: ſed in poteſtate diuina: ꝑ talem modū loquiẜ Zacharias propheta. ij. ca. Abſq; muro habitabitur hieruſalem pre multitudine hominū: ꝛ loquiẜ de hieruſalem poſt eius reedificationē per Neemiaꝫ vt videbiẜ ibi domino cōcedēte: ꝛ ſic cum diciẜ: Abſq; muro ꝛc̄. non intelligiẜ ꝙ careat muris: ſ; ꝙ non eſſent neceſſarij pro defenſione ciuitatis. t Et auferā maleficia. q꞉ idolatria ꝛ diuinationes ꝛ cōſimilia ad idolatriam ꝑtinentia: per predicationem apoſtolorum ꝛ alioꝝ credentium ſunt a gentilib⁹ credentibus amota. v Et faciam in furore ꝛ indignatione vltionem: pene in p̄ſenti illate ſunt medicine. ꝛ ideo nō dicunẜ ꝓprie vltio furoris ſeu indignatiōis: ſ; pene gehēne: ꝛ ideo ꝯ̄ ipis hic loq̄ẜ. x In oībus gentib⁹ que nō audierūt. ſcꝫ p̄dicationem apl̄oꝝ ꝛ doctoꝝ fideliū q̄ non ſolū cōminantur penas t̄pales ſed etiam futuras ꝛ eternas.

y Audite. Poſtq̄ ꝓpheta denūciauit chriſti aduentum: hic ꝯſequenter increpat populum incredulum. et primo ponitur hec increpatio. ſecundo conſolatio: vt poſt vinum mordicatiuum infundatur oleuꝫ lenitiuum. ſequēti capitulo. ibi: Ne leteris. Prima in duas: quia primo increpaẜ populus vt ingratus de beneficijs. ſecundo vt irretitus vitijs. ibi: Audite tribus. Prima ī tres. quia primo multiplex dei beneficium recolitur. ſecundo falſitas gratitudinis excluditur. ibi: Quid dignum. tertio veritas concluditur. ibi: Indicabo. Circa primuꝫ dicitur: Audite que domin⁹ loquitur: quaſi dicat ſūt diligenter attendenda. ꝫ Surge. tu michea. a Contende iudicio aduerſum montes ꝛc̄. id eſt aduerſum ſuperbos populi mei.

(Margin letters in right margin: C, D, A)

G terra vt ambules in nouitate vite. Quidam
abraam ⁊ patriarchas montes vocant quibus
vocatis ad iudicium negociū populi ſit vētilan
dum. a Audiant montes. Mōtes ſūt admi/
niſtratoꝝ ſpiritus q̄bus cōmiſſa eſt ꝓcuratio
humanarū rerum: aduerſus hos iubet̄ conten/
dere iudicio: vt ſi illi montes vel colles inuenti
fuerint non bene ꝓcuraſſe populū videat̄ ſi vel
culpa dei ſit qui non idoneos ꝑpoſuit vel ipſoꝝ
angeloꝝ ſi non egerint que ad officium eorum
ptinebant: vel populi qui bonis obedire prela/
tis ↄtempſerint: ⁊ cum nec in deo nec in angelis
culpa poſſit inueniri: reſtat ꝙ ī populo inuenia/
tur: ⁊ iuſte puniat̄ tn̄ non ſtatim deus vult pec
cantibꝰ inferre ſupplicia ex ptāte: ſed vt iuſtꝰ vi/
deat̄ ꝓuocat peccatores ad iudiciū vt teſtimo/
nio angeloꝝ ⁊ totius creature reſpondeāt ſi q̄d
B cōtra deum poſſint cauſari. b Popule meꝰ
q̄d feci ti. Forſitan deſiderās carnes egyptioꝝ
doles te d̄ ſeruitute liberatū vbi ſeruiebas pha
raoni ⁊ diabolo in luto ⁊ latere. Popule meꝰ
quid fe. Qui aliquādo ſeruiūt pharaoni ⁊ egy/
ptijs in luto ⁊ latere: ſi aliquādo redemptor ſuꝰ
diſputat cum illo non negligat vocem arguēt̄:
ſed ſciat ꝙ ante eum mittit deus moyſen. i. ſpiri
tualem legem: ⁊ aaron. i. ſummū ſacerdotē chꝛi
ſtum ⁊ mariā. i. vaticiniū ꝓphetarū: ⁊ etiam li/
berat de manu balach qui elingens dicit̄. i. dia
boli delere cupientis qui eſt rex lege abutētiū:
balaam vanꝰ populꝰ: beor expelle. Cum ꝯo dia
bolꝰ ꝑ vanū populū gentiū q̄ ortus ē ex pelle. i.
carnis operibꝰ deditꝰ maledicere cupit hominē:
deus ecōtrario benedicere cōpellit. Videt enim
populꝰ q̄uis vanus diabolū nunq̄ ſtabilē: ſed
ſemꝑ vacillantē donec veniat ⁊ alios inducat ī
galgala: qđ īterpretatur volutabrum. c Po/
pule meus memēto. Si hec parua videntur re/
cordare illius tēporis quo balach cōduxit con/
tra te balaam ariolū quem coegi vt ↄtra volū/
tatē ſuam tibi benediceret. Si viderimꝰ aliq̄s
qui ſitiant noſtrum ſanguinē inſurgentes ↄtra
nos dicamus: Balaam venit de ſethim: vſq̄ ad
galgalā vt cognoſcamus iuſticiā dei liberātis.
d De ſethim vſq̄ ad gal. vt cog. iu. dn̄i. Iudei
ſic exponunt: ex quo fornicatꝰ es cū madiā vſq̄/
quo ſaul in galgala vnctꝰ eſt memēto que mala
opatus es ⁊ q̄ bona fecerim tibi: ⁊ miſericordiā
meam in te cognoſces. Sethim locꝰ eſt omo/
nimos arboribꝰ que in monte ſynai vſq̄ hodie
gignunt̄ ſimiles albe ſpine: in ſethim balach ↄ
iſrl̄ exercitū ↄgregauit. e Quid dignū. Cū
deus ad iudicium ꝓuocaſſet populum: ille con/
ſcius peccati non audet ↄtendere: ſ; rogare: nō
tamen in precibus confidit: nihil enim eſt quod
digne deo poſſit pro peccato offerri: ⁊ nulla hu/
militas vel ſanguis animaliū ſufficit delere ma
C culas criminū. Quid dignū. Nos ꝓ peccato
penitētes nō ī nobis nec in aliquibꝰ terrenis ali
quid dignū inuenimꝰ qđ ꝓ recōciliatiōe deo of
feramꝰ: non pōt cōphendi in holocauſtis: ſi toti
incendamur in ſacrificiū: nec in vitulis annali/
bus vt lac deſerentes digni ſimus ſolido cibo ī
acceptabili anno dn̄i: ſi oēs leuiticas hoſtias
ſpūaliter intelligens in me exhibuero: ſi etiā pri
mogenita. i. qđ primū eſt ī me obtulero nihil ta/
men dignum magnitudine eius offerā: ſed ſolꝰ
ſanguis chꝛiſti ad delēda omnia mala ſufficit.
f Indicabo tibi o. O humanū genꝰ tu quer̄ et
nō inuenis in te q̄d digne poſſit offerri deo pro
abolitiōe peccatoꝝ: ego inueniā ſufficiētem ho/
ſtiā ⁊ docebo te q̄d boni poſtea debeas agere.
g Vtiq̄ fa. Habe iudiciū ⁊ miſericordiā: ſolli/
cite etiā ambula in ꝑceptis dn̄i. h Vox dn̄i
ad ciui. Quidā dicūt eſſe exordiū ſequēt̄ capl'i
in q̄ corripit dn̄s ſamariā q̄ ꝓ iniquitate capti/
uanda erat. ait ꝗ: Vox dn̄i. q̄ cōminat̄ ſamarie
peccāti plagā dirigit̄ ad vtilitatē ciuitatis hie/
ruſalē: vt timore ſupplicij alioꝝ correpta ſaluet̄.
G Audite

a ſ rurſus ꝓpheta loquitur mōtibus ſicut ei im
peratum fuerat.
cio aduerſum montes: et audi/
a ant colles vocem tuā. Audiāt †
a ſ ideo cōpello vos audire: q2 dn̄s nō ex ptāte
ſed ex iudicio cōtra vos vult agere.
montes iudicium domini et for a
a ſ quorum cuſtodia homines in virtutibꝰ fun
dati ſunt.
tia fundāmenta terre: quia iudi b†
ciū domini cū populo ſuo: et cū
b iſrl̄ diiudicabitur. Popule meꝰ †
a ſ quod facere nō debui.
b ſ quo labore preſſi te.
quid feci tibi: aut quid moleſtꝰ
a ſ fui in hoc moleſtus.
fui tibi? Reſponde mihi † Quia †
eduxi te de terra egypti: ⁊ d̄ do/
ſ ductores.
mo ſeruiētiū liberaui te: et miſi c†
a ſ amicū meū. b ſ ſacerdotē.
ante faciē tuā † moyſen ⁊ aaron †
ſ prophetem.
c ⁊ mariā † Popule meus memē † d†
to queſo quid cogitauerit con/
tra te balach rex moab: et quid e†
reſponderit ei balaā filius be/
a ſ de loco illo vſq̄ ad alium locū exercitū iſrl̄
oculis luſtrans ⁊ mutans loca quaſi ego nō poſ
ſem eam pergente pergere.
d or de ſethim vſq̄ ad galgalam: f
a ſ ꝑ experimentum. ſ ⁊ hoc feci.
vt cognoſceres iuſticias domi/ g
e ni. Quid dignum offerā domi h†
no? Curuabo genu deo excelſo i†
a ſ que lex ꝑcipit.
Nūquid offeram ei holocauſto k
mata ⁊ vitulos anniculos? Nū
quid placari poteſt dn̄s in mi/
a ſ vt ſanguine arietum vel taurorum vel hir/
corum anime lauentur.
libus arietum an in multis mi/
libus hircorum pinguiū? Nun/ l
a ſ ſicut rex moab feciſſe legitur.
quid dabo primogenitū meū
ſ quod fecit iepte pro temeritate voti offerēs
filiam.
pro ſcelere meo: fructum vētris
ſ non.
f mei ꝓ peccato anime mee? In/ m†
dicabo tibi o homo quid ſit bo/
a ſ non mihi precipienti ſed tibi facienti.
ſ vt proſit tibi.
num: ⁊ q̄uid dominus requirat n
a ſ vt nihil abſq̄ ratione ⁊ conſilio agas.
g a te. Vtiq̄ facere iudicium ⁊ di o† p†
a ſ vt non ex coactione: ſed ex dilectione facias
opera miſericordie. b ſ et in his nihil aliud
premij querere niſi vt placeas deo ⁊ cum eo am
bules ſicut Enoch ⁊ per eum cum Enoch trāſ/
feraris.
ligere miſericordiam: ⁊ ſollicitū q†
a ſ quidam hoc capitulum faciunt finem ſupe/
rioris ſententie: ita non ſolum qui facit iudiciū
⁊ diligit miſericordiam ſaluat̄: ſed etiā hec vox
fit ad totam eccleſiam: vt quicunq̄ timentes lz
in inferiori gradu per miſericordiā ⁊ doctrinā
chꝛiſti habeant ſalutem.
h ambulare cū deo tuo. Vox dn̄i r†

a Fortia fundamēta terre. i.
reges ⁊ ꝑncipes q̄ꝝ officiū eſt
terrā ↄſeruare. b Quia iu
diciū dn̄i cū populo ſuo oſten
dēdo ſuā benignitatē per bn̄fi
cia ⁊ ppl'i ingratitudinē. ideo
ſubdit̄: Popule meꝰ ⁊c. et ptz
littera vſq̄ ibi: c Et miſi an̄
faciē tuā ⁊c. quia moyſes erat
dux populi: aaron ſacerdos:
maria prophetiſſa: Exo. xv.
d Memēto queſo quid cogi/
tauerit balach. quia cogitauit
debellare pplm̄ iſrl̄ per adiu/
torium maledictionis balaam
ſuper ipm̄: Nume. xxij. e Et
reſponderit ei balaam dicens:
Quomodo maledicā cui non †
maledixerit dominꝰ? Nume. Exo. xv
xxiij. Et iterū ibidē: Ad male/
dicendū adductꝰ ſū: bn̄dictio/
nem ꝓhibere non valeo.
f De ſethim vſq̄ ad galgā. i.
de exercitu iſrl̄ q̄ tūc erat in ſe/ † Ibi.
thim: Nu. xxv. ⁊ ꝓtēdebat̄ vſ
q̄ ꝓpe iordanē iuxta quē ē gal † Nu.
gala ex oppoſito tn̄ ī terra ꝓ/
miſſiōis. Ra. Sa. exponit ſic:
De ſethim. i. q̄uis populꝰ iſrl̄
in ſethim peccauerit pctō phe/
gor: Nu. xxv. tn̄ dominus nō
dimiſit eum: ſed introduxit eū
in galgalam que eſt in terra ꝓ
miſſionis. g Vt cognoſce/
res iuſticias domini: id ē fide/
litatem eius ad abraam iſaac
⁊ iacob implendo quod eis ꝓ
miſerat. h Quid dignū.
Hic cōſequenter excludit̄ falſi
tas gratitudinis. cū dicitur:
Quid dignum offeram domi
no: ad reddendū gratias debi
tas de tantis beneficijs?
i Curuabo genu d̄o excel. ha
bēdo deuotionis ſigna cū ma/
la vita. q. d. nō ē hec vera gra/
titudo. Eſa. j. Cum multiplica
ueritis oratione non exaudiā.
k Nunquid offeram ei holo/
cauſtomata ⁊c. q. d. talibus ſa
crificijs non placatur deus: q2
talia ſm̄ ſe non ſunt accepta ſ;
ex fide et deuotione offerētis.
l Nunq̄d dabo ꝑmogenitū
meū. quaſi diceret: hoc nō va/
let: q2 mors innocētis deo non
placet: vn̄ ⁊ abraam non prece
pit deus īmolare filium ſuū:
Gen. xxij. vt ſic impleret̄: ſ; vt
obediētia abrae manifeſtaret̄.
m Indicabo tibi. Hic ↄſñter
veritas gratitudinis ↄcludit̄
cū d̄r: Indicabo tibi hō quid
ſit bonū deo ꝑ ſe acceptum.
n Et q̄d dn̄s req̄rat a te. pro
gratitudine de beneficijs tibi
datis. o Vtiq̄ facere iudi/
ciū. i. habere iuſticiā nō tm̄ in
habitu: ſ; etiā ī effectu: et h̄ ad
oēs. p Diligere miſcd̄iam.
ad pauꝑes: ⁊ dicit diligere: q2
opa pietat̄ nō ſunt meritoria:
niſi fiant ex charitate. q Et
ſollicitum ambulare cum deo
tuo. mādata eiꝰ diligenter ad/
implēdo. r Vox dn̄i ad ci/
uitatem clamat ꝑ me et alios
ꝓphetas iſta predicta.
Et ſalꝰ

a Audite trib⁹. Multis audire p ſingula q̄/ bus malis vrbs vr̄a ſit plena: diſcite p ſingu la: meſura minor ꝓuocat iram dei. Alleg. Audite vos q̄ ſignificamini p decē tribus q̄ ſe diuiſerunt a regno dauid ⁊ cultu tēpli: et quis approbabit q̄ꝺ vos ſepatis ab eccl̄ia dei: adhuc ē i vobis ignis ire ⁊ libidinis q̄ eſtis domus impij diaboli: ⁊ ſūt in voƀ diaboli theſauri. i. q̄ꝛ diuitias ſcripturarū fraudulēter cōgrega tis: ⁊ i vobis ē men/ ſura iudicij minor q̄̄ deberet: ⁊ iõo ire dei plena q̄ꝛ nō iuſtifica/ bo ſtaterā. i. qui pro pſonatu aliquoꝝ p/ uertūt iudicia vel ꝓ pecunia: q̄ꝺ per pon/ dera ſaccelli ītelligiꝛ i q̄bus diuites replē/ tur. i. dū turpis lucri grā nō ſm negociū ſꝫ ſm facultatum diuſi/ tatē iudicāt: inſup ⁊ habitatores illi⁹ ciui tat⁹ quā prauis dog/ matib⁹ extruūt mēda ces ſunt. Ideo o ciui/ tas quā extruūt here tici: ꝑcutiā te vt peas a malicia tua: que co medis legendo ſcptu ras nec ſaturaris: q̄ꝛ vacua es a veritate: et humiliatio tua in m. t. q̄ꝛ in ꝯſciētia tua ſent⁹ te deficere a ſpi rituali cibo: apphē des quidē multa pra ua dogmata: ſed ītel/ ligens errorem vide/ bis te in illis non poſ ſe ſaluari: ⁊ quicunq̄ꝫ de tuis ciuibus puta uerint ſe in illis poſ/ ſe ſaluari dabo gla/ dio. i. penis erudiaꝫ. Argo o ciuitas peſſi/ ma iniquitate et ſta/ tera doloſa: ab here/ ticis extructa ſemina bis peccādo ⁊ nō me tes in auditoribus ꝓ ficiēdo: calcabis oli/ uā nec vnges caput tuū adulatiōe pecca/ torū: nec vino ſodo/ morū bibētes inebri/ abis: ⁊ h̄ iõ q̄ꝛ cuſto/ diſti. p. a. ⁊. o. o. ſ. demonum vel eorum q̄ he/ reſiarche fuerūt: et ambulaſti. i. u. e. prauā. ſ. doctrina nō dei volūtate ſꝫ ipoꝝ ꝯficta: ⁊ iõo peribis ab hereſi tua: ⁊ habitatores tui con/ gregabūt ad me ſibilātē ⁊ tūc portabit⁹. i. re cognoſcet⁹ vos portaſſe opprobria ⁊ peccata multoꝝ ꝑloꝝ. b Et ego cer. Cum ita pecca rēt pncipes vr̄i nolui ſtatī ſubuertere: ſꝫ pau/ latim cepi ꝑcutere: ⁊ varijs plag⁹ admonerē ad pniaꝫ. Cōtra iniq̄tates ⁊ mēſuras dolo/ ſas: ⁊ pōdera fraudulēta: ſꝫ ītuli ſupplicia. c Et cu. Quia cuſtodiſti cerimonias idola/ trie q̄s amri impi⁹ rex ꝯſtituit ⁊ oē op⁹ dom⁹ achab ⁊ iezabel ꝓ mea lege ſuaſti tuo ſcelē i/ pulſus ſꝫ vt te p dere: ⁊ tui hītātes dāƀ i ſibi/ ſilū: q̄ꝛ

(ſ in ſcripturis.)
ad ciuitatē clamat: et ſalus erit a†
(a ſ que de⁹ cōteſtaƀ. x. tribubus ſamarie.)
a timentibus nomen eius. Audi/ b†
(a ſ qs erit auctor illoꝝ verboꝝ: ſubaudi deus.)
te tribus. Et quis approbabit il/ c
(a ſ amri q̄ fuit pater achab inſtitutor idolatrie. ſ eſt. ſ. i. iniq̄tas. ſ in familia.)
lud? Adhuc ignis in domo impij d† e
(a ſ copioſa iniq̄tas. ſ theſauri ſūt i regia domo.)
theſauri iniq̄tatis: et meſura mi/ f† g
(a ſ ſubaudis: nō. ſed dānabo.)
nor ire plena. Nūq̄d iuſtificabo h i
(a ſ cū alio pōdere vēditis: ⁊ alio emit⁹ mercimo,)
ſtaterā impiā: et ſaccelli pondera
(nia. a ſ Si paupes h̄ facerēt inopia ſeel⁹ defen/ dere poſſet: ſꝫ nūc diuites ciuitatis non tam diui/ tijs q̄̄ iniquitate pleni ſunt cum alios ſpolient.)
doloſa? In q̄bus diuites eius repleti ſunt iniquitate: et habitā
(a ſ diuitiarū congregationē ſequiꝛ mendacium: mendacio enī diuitie augeri ſolent.)
tes in ea loquebanƭ mendaciuꝫ. Et lingua eorum fraudulenta in
b ore eorum. Et ego ergo cepi per/ k l
cutere te pditiōe ſup peccatis tu/
(a ſ niſi in vos famem.)
is. Tu comedes et non ſaturabe m†
(a ſ miſi hoſtem in circūitu vaſtantē ⁊ morbos.)
ris: et humiliatio tua in medio n†
(a ſ afflictos his plag⁹ niteri⁹ ſaluare ſꝫ ñ valebis.)
tui. Et apprehendes ⁊ non ſalua o† p
(a ſ ſi qui putauerint ſe ſaluari. ſ ſi. ſ hoſtium.)
bis: ⁊ quos ſaluaueris in gladiū q†
(a ſ ſeges frumēta nō attulit. ſ vt pecus crudiaƀ.)
dabo† Tu ſeminabis ⁊ nō metes r†
(a ſ oleum p̄ſſa oliua non fecit.)
tu calcabis oliuam ⁊ nō vngeris s t
(a ſ ſteriles vindemie vinum negabunt. ſ calcabis.)
oleo: ⁊ muſtum et non bibes vi/ v
(a ſ et hoc ideo quia. b ſ mea abieciſti.)
c num. Et cuſtodiſti pcepta amri ⁊ x†
omne op⁹ domus achab ⁊ in vo/
(a ſ al's voluptatibus. b ſ nō meis. ſ amri et achab.)
luntatibus eorum ambulaſti: vt y
darē te in pditionē: et habitātes ʒ

a Et ſal⁹ erit ti. timore filiali: qui ē annexus charitati i via. b Audite. Hic ꝯñter arguiƭ ꝑl's de vitijs: ⁊ pmo de vitio fraudulētie. ſcđo de vitio fraterne inimicitie i pncipio capli ſequētis. Prima i duas. q̄ꝛ primo arguiƭ culpa. ſcđo ſubdiƭ pena. ibi: Et ego. Circa pmū dicit ꝓpha: Audite trib⁹. ſ. iſrl' generaliter vocē dn̄i pdictā. c Et q̄s appro. illud. corde aſſentiēdo ⁊ ope adiplēdo. q. d. pauci aut nulli. ⁊ ſubdiƭ cauſa hui⁹ ipedimēti: d Ad huc ignis. ſ. ꝯcupiſcētie ardētis. e In domo ipij. i. in ipa vxore ⁊ familia tota. f Theſauri iniq̄tatis. i. iniq̄tate acq̄ſiti. g Et meſura minor. ad decipiēduꝫ emētes. h Ire plena. i. vindicte dei ꝓuocatiua. i Nūq̄d iuſti. ſta. ipiā ⁊c. q. d. nō. cū ſim iuſticie regu la. loq̄ƭ enī ꝓpheta in pſona dn̄i. Cetera patēt. k Et ego. Hic ꝯñter ſubdiƭ pena. cū d̄r: Et ego ꝗ. i. ꝑpter p dictā fraudulētiā. l Cepi ꝑcutere te pditione. i. ca ptiuatiōe ð terra tua. Regnū enī decē tribuū ⁊ regnū duarū: pzimo fuerūt afflicta multipliciter ꝑpter pctā ſua ⁊ tādē captiuata: vnuꝫ p aſſyrios: aliud p chalde/ os. m Tu come. ⁊ nō ſatu. cibo tibi deficiente. n Et humiliatio tua ī medio tui. i. ī medio t̄re tue cō/ funderis ab aduerſarijs tuis. o Et apprehendes. In hebreo habeƭ: Et attinges. ſ. aduerſarios tuos du cētes filios ſecū captos. p Et nō ſal. de manib⁹ eo rū: q̄ꝛ eis nō poteris pualere. q Et q̄s ſalua. ⁊c. i. ſi cōtingat te aliquos ex eis ſaluare interficiēƭ aliunde. r Tu ſeminabis ⁊ non metes. q̄ꝛ aduerſarij tui colli/ gent meſſem vel deſtruent. s Tu calcabis oliuam. oleū exprimēdo. t Et non vngeris. pulmenta tua inde condiēdo. v Et muſtū ⁊c. q. d. labores tuos alij comedēt ⁊ bibēt: ⁊ tu famelic⁹ ⁊ ſitibundus rema/ nebis. x Et cuſtodiſti pcepta amri ⁊c. q̄ fuerūt ido latre peſſimi. vt habeƭ. iij. Reg. y Et ambulaſti in voluptatib⁹ eoꝝ. q̄ꝛ nō ſolū fuerunt idolatre ſꝫ etiā car nalib⁹ vitijs ſbditi. ʒ Ut darē te i pditioē ⁊c. iſtud vt nō teneƭ hic cauſatiue ſꝫ ꝯſecutiue q̄ꝛ captiuitas re/ gni iſrl' ad hoc ꝯſecuta ē: et deriſio ⁊ opprobriū totius populi.

Moraliter. Ca. VI

y† Audite q̄ loquiƭ dn̄s. Propheta hic arguit incredulos iudeoꝝ per quos ſignificanƭ increduli chriſtianoꝝ: qui ſunt in duplici gradu. nam heretici ſunt increduli verbo ⁊ facto: ma/ li chriſtiani facto. Ad Titū. j. Confitenƭ autē ſe noſſe deū: factis aūt negāt. Et ſic ꝓpha p quē pdicator euā gelij ſignificaƭ dicit: Audite que loquiƭ dn̄s. ſ. mihi. ʒ† Surge ⁊ ꝯtēde iudicio. ꝯſtāter pdicādo. † Ad/ uerſū mōtes ⁊c. i. ꝯtra maiores. b† Quia iudicium dn̄i cū ꝑplo ſuo. ſcꝫ peccatori ad oſtēdēdā rationabilē ⁊ iuſtā ei⁹ punitionē. ideo ſubdiƭ: † Popule meus q̄d feci ti ⁊c. i. quā occaſionē dedi a me recedēdi. q. d. nō potes oſtēdere. † Quia eduxi te de terra egypti ⁊c. id eſt de tenebris peccatoꝝ p mortē meā. c† Et miſi aū faciem ⁊c. id eſt chriſtū dantē euangelicam le gem. † Et aaron: id eſt eccleſie ſacramēta p ſacerdo tes adminiſtrata. † Et mariā. dn̄i matrē cui⁹ vita fi delib⁹ ē exemplar pgēdi ad patriā. d† Popule me us memēto q̄ſo quid cogitauerit balach rex moab. ſcꝫ nocere filijs iſrl'. ideo p ipm ſignificaƭ diabol⁹: qui vt dicit Iob. xlj. rex eſt ſup omnes filios ſuբbie ⁊ ſemper q̄rit iuſtis nocere. e† Et quid reſpōderit ei balaam: id eſt domin⁹ p balaam qui reſpondit ei ꝓſpera ꝓ iſrl' quod erat ꝯtrarium intentioni ſue: ſic deus mala que querit diabol⁹ cōtra iuſtos vertit ad diaboli ꝯfuſionē et iuſtorum gloriam: ſicut ꝓcurauit chriſti mortē que fuit ad eius exaltationē. Phil. ij. Propter quod de⁹ exaltauit illum ⁊c. Et ad diaboli deiectionem. Et ſimiliter ꝓcurauit martyrū occiſionem quā deus vertit ad eoꝝ gloriā et diaboli cōfuſionem. b† Quid dignum offeram ⁊c. Hic inquit ꝓpheta quomodo deo pro ſuis beneficijs de/ beat fieri recōpenſatio digna: circa q̄ꝺ excludit primo falſam recōpenſationeꝫ dicens: i† Curuabo genu de excelſo ⁊c. q. d. ſigna exteriora deuotionis vt oblationes ⁊ ſacrificia non placent deo ſine deuotione mentis ⁊ vita virtutiſ: et ſubditur modus digne recōpenſationis. cum dicit: m† Indicabo tibi ho mo quid ſit bonū: id eſt deo acceptū. o† Utiq̄ꝫ facere iudiciuꝫ. i. iuſte viuere cum omnibus. p† Et diligere miſericordiā. cuꝫ indigentibus. q† Et ſolli/ citū ambulare cū deo tuo. eius mandata diligenter cuſtodiendo. ideo ſequiƭ: r† Uox domini ad ciuitatē clamat: id eſt in ſacra ſcriptura. a† Et ſal⁹ erit timentibus nomen ſuum: id eſt cuſtodientibus mandata eius. b† Audite tribus ⁊ quis appropiquabit illud. q. d. pauci faciūt deo dictā recōpēſationē. ideo ſubditur: d† Adhuc ignis in domo impij: id ē ardor fraudis ⁊ auari/ cie. f† Et theſauri iniquitatis ⁊c. in domibus enim malorum chriſtianorum frequēter

iū: qꝛ ꝓpᷣ eos nomē meū blaſphemaᷣ
i gētib⁹ ⁊ opprobriū.p.m.p. dū capti
ab aſſyriꝭ: q̃ſi ꝓpl'ſ dei vincimini.

a V Emihi qꝛ. Dicta Ca. VII
captiuitate.x.tribuū ⁊ duaꝝ
A dolet ꝓpha ꝙ null⁹ de popu
16.q.ſi.c. et hoc dixi mus. lo īueniᷣ iuſt⁹ q̃ poſſit ire dei reſiſtere
q̃ſi fruſtra locut⁹ ſū .fruſtra iā volui
vindemiare: ⁊ ꝑdite ciuitates ſaltem
extremos racemos req̃rere: ſ; iā nō ē
Allego. botr⁹. Allego. Plāgit ſmo ꝓphe
ticus vel aplic⁹ generaliᷣ humanum
gen⁹: ꝙ dū ī eo ſicut in vinea vel ficu
laborauerit nec ꝑuos q̃dē racemos ī
uenire potuit: ⁊ ita reliq̃ vſq; ad finē
capli. Sūt q̃ hec oīa legūt ī ꝑſona ſal
uatoris cōquerētis ꝙ ī toto orbe vix
īueniat opꝑa digna ſuo ſanguine: et ħ
qᷣ dr: ſicut q̃ colligit racemos in au
tūno referūt ad ꝯſummationē ſeculi
qñ abundante iniq̃tate refrigeſcente
charitate fili⁹ hoīs rarā fidē inueni
et ſup terrā. Tunc enī q̃ſi poſt vinde
miam racemi: vix in aliq̃b⁹ poterunt
reꝑiri q̃ fidē ī tātā vaſtitate ſerua
uerint. b Princeps poſtu. Prin
cipes non expectant vt munera offe
rantur: ſed cogunt ſubiectos dare.
c Nolite credere ami. Diuerſis ꝑla
tis ī eccleſia debemus eſſe ſubiecti et
honorē deferre ſed ī eis non ē ſperan
dum: qꝛ vana ſalus hoīs ſed certa in
deo eſt. Achitophel contra dauid:
iudas cōtra chriſtū ſurrexit. In ami
co poteſt haberi fiducia: q̃ pio ⁊ fidei
amore cōiungitur. O ſimplices po
puli nolite credere iudicibus: qui ſe
amicos ⁊ principes eſſe hereſis ꝓmit
tunt: qui non ſalutem veſtram: ſ; ſua
lucra querunt: ⁊ ne credas ei que te
cum dormit: id ē carni blandienti: q̃
mollit conſtantiam animi. Nolite
credere amicis ducibus vxoribus q̃
mutari poſſunt cum filius ⁊ filia ob
liti educationis contra auctores vite
ſue corporumq; conſurgunt. Abi
melech a viris ſichē factus rex: ipſos
oppreſſit. d Quia fili⁹. In nouiſ
ſimis diebus erunt homines ſe amā
tes: tunc tradet pater filiū: frater fra
trem: mater filiaz in mortem. Si in
ter charorum nomīa: ⁊ cōſanguinita
tis affectum rara eſt fides: quāto ma
gis in adulatorib⁹. e Inimici ho
minis. Filius qui natus eſt ex deo cō
B tēpto creatore ſuo blaſphemat: ⁊ ani
ma deſpicit celeſtem hieruſalē et ma
trem eccleſiam. Nurus contra ſo.ſ.
Sermo et predicatio dei ſponſus eſt
anime et oritur de ſpirituſancto. here
tici ergo qui ſermonē dei cōtemnūt
⁊ ad varias doctrinas ſe transferūt:
ſocrui ſue.i. ſpirituiſancto iniuriā fa
ciunt. Inimici. h.d.e. Caput eccleſie
chriſtus. huic viro ſepe inimicanᷣ q̃
in domo eius.i. eccleſia eſſe putāᷣ: q̃
a capite non recedūt: ſed tñ ei ꝯtradi
cunt: dum ſcripturas eius ꝓprio ſen
ſu ꝯuertūt. f Ego aūt. Cū videat
ſanct⁹ vir hec oīa ꝑturbari in ꝯſūma
tione ſeculi: et alios credere amicis:
ducib⁹: vxoribus: ipē fidem ponit in
domino: ⁊ oculum ſue cōtēplationis
cōtra preſſuras huius mundi in ſuo
ſaluatore figit. g Ne leteris. Iux
ta litteram verba ſunt hieruſalem re
ſpondentis contra babylonem: ⁊ ce
teras gentes ſibi inſultantes.

Hoc de

---

a ſ in domo achab. b ſ in hebreo ꝓ populi mei ſcriptum ē amri qᷣ idem ſonat.
in eā in ſibilum: ⁊ opprobriū po
puli mei portabis. Ca. VII
ſ in admonendo.
a V E mihi: qꝛ fact⁹ ſū ſicut a†
ſ poſt vindemias.
qui colligit ī autūno ra
ſ et quia.
cemos vindemię. Nō ē botr⁹ ad b†
a ſ ſaltim immaturas ficus.i. groſſus ficuum volui ſumere in cibo.
comedēdū: ꝑcōquas ficus deſide c† d
a ſ vbiq; inſidie: vbiq; fraudulētia ꝑ auaricia et libidine germanitas ignoratur.
rauit anima mea. Periꝫt ſāctus e†
de terra: ⁊ rectus in hoībus non
eſt. Omnes in ſanguine inſidiāᷣ f
Uir fratrem ſuum venaᷣ ad mor
a ſ non ſolum faciunt ſed cōmutatis nominib⁹: bonum dicunt eſſe quod malum eſt.
tem. Malum manuū ſuarum di g†
b cunt bonum. Princeps poſtulat h†
ſ mutuo ſe fauore defendunt: ſicut ab aliꝭ iudicari volunt ſic alios iudicant.
et iudex ī reddēdo eſt. Et magn⁹ i† k
a ſ et quicunq; peritus in lege non dei ſed ſuam loquitur voluntatem.
locutus eſt deſideriū animę ſuę:
a ſ ita. b ſ vrbē vel ciuitatē vel terrā. c ſ enī.
et conturbauerūt eam. Qui opti l m†
a ſ .i. inter eos. b ſ pungēs appropinquātē.
mus ī eis ē quaſi paliurus: ⁊ qui n† o†
a ſ fuerit inuent⁹. b ſ adunco dente retinēs cōprehenſum. c ſ et ꝓpter hec mala o ſamaria et hieruſalē veniet tibi tēpus captiuitatis q̃diu expectaueras ⁊ timueras.
rectus quaſi ſpinā de ſepe. Diēs p† q
ſpeculatiōis tuę: viſitatio tua ve
a ſ exponit que viſitatio. b ſ ſine dilatiōe. ſ habitatorum. ſ ergo
c nit. Nūnc erit vaſtitas eorū. No †
a ſ vocibus pſeudo prophetarum: vel diuinoruꝫ qui ſe fingunt amicos. b ſ qui de amicitia ſequitur lucrum.
lite credere amicō: et nolite con r† s
a ſ ne patiaris qᷣ Samſon a Dalila q̃ arcanuꝫ. Samſon ſeptem dierū lachrymis extorſit: ⁊ ſimulato amore quod latebat inuenit. ſ multi viri ab vxoribus decepti ſunt ⁊ vita eorum prodita.
ſ morituro ſed in ſolo deo.
fidere in duce. Ab ea que dormit t
in ſinu tuo cuſtodi clauſtra oris
a ſ Abſalon regnum patris inuaſit: et concubinas polluit.
d tui: quia filius contumeliam fa †
cit patri: ⁊ filia ꝯſurget aduerſus
a ſ vxor eſau cōtra rebeccā ſurrexit matrē ſuaꝫ.
matrem ſuam: nurus contra ſo
ſ et. ſ ſunt.
e crū ſuam: inimici hoīs domeſtici
ſ vox ꝓphete in ꝑſona fidelium.
f ei⁹. Ego autem ad dominū aſpi v†
ciam: expectabo deum ſaluato
rem meuꝫ. Audiet me deus me⁹.
a ſ ne inſultes mihi quia ꝓ peccatis punior.
g Ne letere inimica mea ſuper me x†
a ſ deo miſerante.
quia cecidi. Conſurgam. Cum ſe y z†
a ſ in captiuitate. b ſ educēs me de tenebris. a
dero ī tenebris domin⁹ lux mea b

---

frequēter inueniūᷣ talia. Et ſubiᷣ pena
cū dr: m† Tu comedes ⁊ non ſatura
beris: id eſt euchariſtiam aſſumes ⁊ nō
ꝓficiet tibi ſ; nocebit. n† Et humilia
tio tua in medio tui.i. lꝫ eleueris exteri
us tamē deiectus es coraꝫ deo īterius.
o† Apprehendes ⁊ nō ſaluabis.i. ſi fa
cias bona de genere nō erūt tibi ad ſa
lutē ꝓpᷣ defectū grē. q† Et q̃s ſalua.
in gladiū dabo.i. bona q̃ feciſti dū ad
huc eſſes ī grā per peccatū ſequēs ſunt
mortificata. r Tūc ſeminabis ⁊c. per
ſemen ītelligiᷣ bonū xbū: ꝑ calcationē
oliue opꝑa pietatis: ꝑ muſtū ſpūale gau
diū: q̃ non ꝓſunt ſi mortificata fuerint
ꝑ mortale peccatū. idō ſequiᷣ: x† Et
cuſtodiſti ꝑcepta amri: id eſt diaboli.
a V E mihi. Hic ꝯſiter Ca. VII
arguitur ꝓpl'ſ de pctō fraterne
inimicitie: et ꝑmo plāgit ꝓpha
ꝓ gētis ſue malicia dicens: Ue mihi qꝛ
fact⁹ ſū ſicut q̃ col.ī. autū. racemos di
miſſos: eo ꝙ nō potuerūt maturari. idō
ſubdiᷣ: b Nō ē botr⁹ ad comedēdū.
ſcꝫ apt⁹. In hebreo ſic habeᷣ: Fact⁹ ſū
ſicut q̃ colligit fic⁹: ⁊ ſubintelligiᷣ ma
las: ita ꝙ comedi nō poſſūt. idō ſubdi
tur: c Precoquas fic⁹.q̃ ꝑmo matu
ranᷣ. d Deſiderauit aīa mea. ſ; ſup
ple non inuenit: ꝑ h̄ ꝓpheta metaphori
ce exprimit in ꝓplo abundantiā mali et
defectū boni. ideo ſubdiᷣ: e Periꝫt
ſanct⁹ de terra īterfectus a malis. ideo
ſubdiᷣ: f Oēs in ſāguine inſidianᷣ.
querētes interficere iuſtos machinati
onibus diuerſis. g Malū manuum
ſuaꝝ dicūt bonū. qꝛ qualis vnuſquiſq;
eſt talis ſibi finis videᷣ. h Priceps
poſtulat. leuari extorſioneꝫ a ſubditis.
i Et iudex ī red.ē.i. iudices ſub rege
ꝯſtituti ſtudent ꝑ iniuſticias ad ſatiſfa
ciendum regi. ideo ſubdiᷣ: k Et ma
gnus lo. eſt deſi. aīe ſue.i. rex ſuis mini
ſtris exprimit ſuā voluntatē. l Et cō
turbauerunt eā.i. miniſtri dure tracta
uerunt gentē ſubditaꝫ per iniuſticiam.
m Qui optim⁹ in eis ē.i. min⁹ malus.
n Quaſi paliur⁹.i. herba ꝑūgitiua.
o Et q̃ rectus. in comparationē ad ne
quiores. p Quaſi ſpina d ſepe. pun
gens ⁊ anxiās populū iniuſte. q Di
es ſpeculatiōis tue.i. captiuitatis tue a
ꝓphetis ꝑuiſe ⁊ ꝑnūciate. r Nolite
credere ami.i. pſeudo ꝓphete ꝓmittēti
vobis ſecuritatē q̃ſi ſit vere amicus.
s Et nolite ꝯfidere ī duce.i. ī rege cre
dētes ꝙ poſſit vos ab aduerſariꝭ libe
rare. t Ab ea q̃ dormit ⁊c.i. ab vxo
re ꝓpria. q.d. tanta īminet vob̄ miſeria
ꝙ null⁹ poterit ꝯfidere de alia perſona
q̃tūcūq; ſibi ſit ꝯiūcta. v Ego autē
ad dñm aſpiciā. ponēdo ī eo totā meaꝫ
fiduciā: verbū eſt ꝓphete ꝓ ſe ⁊ ſuis ſi
milib⁹ ī futuris tribulatiōib⁹. x Ne
leteris. Poſt populi increpatiōem: hic
vltimo ꝓpheta redit ad eius ꝯſolatio
nē: ꝑmo denūciādo captiuitatis termi
nē: ſecūdo poſt terminū dei conſo
lationē. ibi. Paſce populum. Circa pri
mum dicit: Ne leter inimica mea.i. tu
babylon ne leteris d captiuitate iuda.
y Quia cecidi. in manibus tuis.
z Cōſurgā. ꝑ Cyrū liberādo: hoc enī
nō pōt intelligi d captiuitate.x. tribuū
que non redīt. a Cum ſedero in te
nebris.i. poſtq̃ fuero in tribulatiōe ca
ptiuitatis. b Dominus lux mea eſt.
afferens mihi leticiam.

Irā dñi

H Hoc de penitentibꝰ dicit̃ :ſed melius ẽ nõ
habere vulnera nec egere medico :curatio n̄
beatitudo ſanctoꝝ eſt:ſed ꝯſolatio ſanctorũ
Allego. poſt dolorẽ. Allego. Per hieruſalẽ ſignat̃
anima:in qua fuit edificatũ templũ dñi:⁊ vi/
ſio pacis:⁊ noticia ſcripturaꝝ: ſed poſt a pec
catis ſupata ducta eſt captiua ⁊ penis attri/
ta:ſed reſipiſcens loquitur cõtra ꝯfuſionem
huiꝰ mundi:⁊ aduerſus malignas ptãtes il/
li p̄ſidentes. Noli inſultare ꝯtra me inimica
ꝯfuſio:q2 et ſi cecidi peccãdo:deo erigẽte cõ
ſurgam:qui ideo infert tenebras penarũ :vt
correpto clariorẽ lucẽ īmittat:⁊ ideo patien/
ter tolero flagella dñi quibus purgor donec
cauſã peccati mei ſufficiẽti pena vindicet : et
ꝓ doloribꝰ patiẽter toleratis dignã ſanitatẽ
iudicet et ſic tandẽ in lucẽ educta:videbo iu.
c.chriſtũ q̇ eſt ꝓpoſitus nobis forma iuſticie
⁊ ſãctificatio. Cũ aũt educta de tenebris vi
debo iuſticiã dei:tunc inimica babylon q̄ pu
tat hieruſalez non poſſe ſanari: poſt vulnera
videbit ſanatã ⁊ erubeſcet :et oculi mei vide
bunt illã ꝯculcatã.i.mihi ſubditã et meo ex/
emplo humiliatã vł in futuro dãnatã. Dies
vt edi.ma.tue. Poſt ỽba reſipiſcẽtꝭ aĩe:ſup/
ponit̃ vox dei ꝓmittentis bonã edificatiõez
illi reuerſe. a Dies vt edifi. Hactenꝰ hie/
ruſalẽ vel ꝓpheta in pſona ꝑłi:nunc deꝰ ad
hieruſalẽ reſpondet.dicẽs: Dies vt edi.ma.
tue. b In die illa. Dicunt iudei in die il/
la.i.qñ a chriſto coꝝ edificabũt̃ macerie hie/
ruſalem:lex ⁊ ꝓphete que a nobis modo te/
nent̃ tollent̃ de manibus noſtris ⁊ tradẽtur
populo iudeoꝝ. c Paſce populũ meum.
Job.10.b Verba patrꝭ ad chriſtum: qui bonus paſtor
animã poſuit ꝓ ouibus. Monetur autez vt
paſcat. Ideo populus et oues ꝑcutientur
virga:quia habitauerant ſoli in ſaltu.i.ſepa
rati ab eccleſia cõuiuijs ⁊ amicitijs gentiliũ
ſe ſociabant. Uel quia odio humani generꝭ
vitam appetebant ſolitariaz: non dilectione
heremitice vite:ſed alios deſpiciẽtes. Sz q2
paſtor bonus virga ad emendationem per/
cutit:correcti paſcentur in medio carmeli:id
eſt venient ad noticiam circũciſionis vere :
qui prius verſabantur in ſaltu errorum : ſed
iam facti ſunt baſan :id eſt confuſio pro pec/
catis: et facti galaad : id eſt tranſmigrantes
ab erroribus ad vnitatem eccleſie ad quam
teſtimonia legis et prophetaruz tranſmigra
uerunt :et hoc fiet vobis ſm dies eorũ vt re/
cordantes eternorũ dierum non aſpiciatis p̄
ſentia ſed cum chriſto mente habitetis in cele
ſtibus:credentes vos liberatos a diebus p̄/
ſentis ſeculi. Moyſes non ſolũ contra egy
ptios quos afflixit tulit virgam ſed etiã con
tra carnalem iſrael in ſolitudine vſus eſt vir
ga legali et corripiente: hec virga excuſſa eſt
de manibus apoſtolorum qui ſapientiam in/
1.Joh.4.d ter perfectos loquunt̃:quia ꝑfecta charitas
foras mittit timorem. Chriſto paſtori qui
maior apoſtolis ⁊ melior.dicit̃: Paſce ī vir/
Luc.9.a ga.apoſtolis dicit̃ ne ferant virgam:ſed chri
ſto qui loquit̃ ad carneum iſrael cõueniebat
correctio.apoſtoli ỽo ſuccedentes xp̄o ſeue/
ritatẽ legꝭ tẽperãt clemẽtia euãgelij. d Ui
debũt gẽtes. Ex ꝯfuſione hic ꝓfectus ſeque
tur ꝙ ponẽt manus ſup os. Sicut autem im/
piorũ gẽtiũ manꝰ claudũt ora coꝝ :ſic iuſtoꝝ
manus reſerant ora eoruz : vt ex bono opere
accipiant facultatẽ cũ deo loquẽdi. Ideo
deus populũ iſrael flagellat a malis abſtra/
ctos ad meliora paſcua reducit :vt gentiles
hoc intelligant:⁊ timore verberũ cõuertant̃
ad dei timorẽ qui eſt initiũ ſapientie. e Au
res. Quas malicia obturauit ne audirẽt ve/
ritatẽ modo obturabũt̃ ne audiant qđ ſit ꝯ
dum: ſed anteꝗ̃ accepto intellectu confun/
dantur

a ſ patientur. b ſ ſcio me meruiſſe qđ patior:
eſt. Irã dñi portabo:quoniam
a ſ in morte vel in iudicio. ſ quia noui ꝙ edu
cet me in lucem videbo iuſticiam.
ſ tam diu portabo.
peccaui ei donec iudicet cauſã
meam:et faciat iudicium meũ.
a ſ tandem peracta penitentia. b ſ gaudij
poſt triſticiam. c ſ vel in hoc ſeculo vel ī fu/
turo. ſ ſciam iuſta eſſe iudicia eius.
Educet me in lucem. Uidebo
a ſ gloriam meam.
iuſticiam eiꝰ. Et aſpiciet inimi/
a ſ babylon et cetere gentes in circuitu.
b ſ que nunc exultat.
cã mea : et operietur confuſio/
ne que dicit ad me: Ubi eſt do
minus deus tuus? Oculi mei
ſ abſq3 mora.
videbũt ī eam. Nunc erit in cõ
culcationẽ vt lutum platearũ.
a ſ venerunt. ſ o hieruſalem.
b ſ a babylonijs deſtructe.
a Dies vt edificent̃ macerie tue.
a ſ babyloniorũ imperio non ſubiacebis.
b ſ babyloniorum.
b In die illa longe fiet lex. In
a ſ quando edificabuntur macerie. b ſ rela
xata captiuitas. ſ o hieruſalem. ſ de
die illa et vſq3 ad te veniet aſ/
a ſ ⁊ poſtea ad alias ciuitates inhabitãdas.
ſur : et vſq3 ad ciuitates muni/
a ſ extendetur habitatio redeuntium.
tas : et a ciuitatibus munitis
a ſ iordanem ꝑ quem ante trãſiuit populꝰ.
b ſ vſq3 c ſ mortuum.
vſq3 ad flumen : et ad mare de
a ſ rubro. b ſ medorum et perſaruz vbi ca
ptiuiꝭ fuerant. ſ ſion.
mari:⁊ ad montem de monte.
a ſ et reliqua terra chaldeorum et eorum qui
te vaſtauerũt:chaldeorum fuit metropolis ba
bylon niniue aſſyriorum.
Et terra erit in deſolationẽ ꝓ/
pter habitatores ſuos: et pro/
ſ mala opera.
pter fructum cogitationum eo
a ſ ratione vtentes.
c rum. Paſce populum tuum in
a ſ tam populus ꝗ̃ duces indigent virga pa
ſtorum. b ſ ſimplicitate contentos.
virgã tua gregem hereditatis
a ſ ſcz prius. b ſ vitioꝝ ſed poſtea.
tue: habitantes ſolos in ſaltu.
a ſ ſciẽtia circũciſiõis. b ſ confuſi de pecca/
tis. ſ facti.
In medio carmeli paſcet̃ baſã
ſ tranſmigrantes. ſ eternos.
⁊ galaad iuxta dieſ antiqs ſm
ſ remoti mente ab his diebus ſeculi. ſ o he
reditas.
dies egreſſiõis tue đ terra egy
ſ tunc. ſ hereditati
d pti. Oſtendaz ei mirabilia. Ui
a ſ que prius vaſtauerant ⁊ preualuerant cõ
tra populum dei.
ſ tunc. b ſ intelligentes peccata ſua.
debunt gentes et confundent̃
a ſ qua vaſtauerant populum iſrael.
ſup omni fortitudine ſua. Po/
a ſ mala opera auferent eis omnem loquẽdi
libertatem.
e nẽt manuz ſup os:aures eorũ

a Irã dñi.i.penã ab eo inflictam
mihi. b Portabo .patienter.
c Donec cauſã meã iudicet.cõtra
babylonẽ:lz eni regnũ iuda fuerit
punitũ iuſte ex ꝑte diuine iuſticie.
tñ hoc chaldei exequebant̃ iniqua
voluntate. d Educet me in lucẽ.
cõſolationis. e Uidebo iuſticiã
eius.de chaldeis fiendã ꝑ Cyrum
⁊ Darium. f Et aſpiciet inimica
mea.i.babylonia. g Et operiet̃
confuſione.i.vndiq3 erit cõfuſa.
h Que dicit ad me.deriſorie.
i Ubi ẽ dñs deꝰ tuꝰ.q.d.nõ põt tẽ
de captiuitate liberare. k Ocu
li mei videbũt in eã.i.eiꝰ miſeriam.
l Nũc.i.cito. m Erit ī cõculca
tionẽ vt lutũ. ꝑ Cyrũ et Darium.
C
n Dies.ſuppleveniũt. o Ut edi
ficentur macerie tue.verbũ ẽ ꝓphe
te alloquẽtis captiuitatẽ iude đ re/
ditu captiuitatis babylonice : ſz q2
ꝓpheta loquebat̃ longe añ captiui
tatem et eius reditum. ideo denũ/
ciat ꝙ terra iuda eſſet prius affligẽ
da per regem aſſyriorum dicens:
p In die illa:id eſt tempore achaz
idolatre. q Longe fiet lex.quia
fecit deponi altare domini vbi offe
rebantur hoſtie ſm legem: et iuſſit
eas offerri ſuper altare ſacrileguz.
iiij.Regꝭ.xvj. r In die illa.id ẽ
tempore ezechie filij achaz.
s Uſq3 ad te veniet aſſur.id ẽ ſen
nacherib rex aſſyriorum qui venit
vſq3 prope hieruſalẽ ad capienduz
eam. t Et vſq3 ad ciuitates mu/
nitas.q2 vaſtauit in circũitu totam
terram. v Uſq3 ad flumẽ.ſcz ior
danem qui eſt terminus terre ꝓmiſ
ſionis verſus orientez. x Et ad
mare de mari:id eſt đ mari mortuo
vſq3 ad mare mediteraneum.
y Et ad montem de monte:id eſt
de monte ſion vſq3 ad mõtem liba/
ni:qui eſt in termĩo aquilonari iu/
dee. z Et terra erit in deſolati/
onem propter habitatores ſuos:id
eſt propter peccatum achaz et alio/
rum regum idolatrarum: qui fece/
runt idolatrare populum.
a Paſce populum. Hic propheta
denunciat populo conſolationem
poſt reditum captiuitatis babylo/
nice:dirigens ſermonem ad deũ di
cens: Paſce populum tuũ:id ẽ pa/
ſces. b In virga tua:id eſt in di
rectione tua:eum reducendo de ca/
ptiuitate babylonica. c Habi/
tantes ſolos in ſaltu.i.ex tua protẽ
ctione poterunt habitare ſecuri in
ſaltu:vbi habitant fere.vnde.j.Eſ
dre.viij.dicitur ꝙ Eſdras non pe/
tiuit equites a rege:dicens ꝙ ī via
protegerentur diuina ꝓtectione.
d In medio carmeli paſcent̃ ba.
⁊c. id eſt in loco fertili. e Uide
bunt gentes ⁊ confundẽtur. ſama/
D
ritani enim vidẽtes illos qui de ca
ptiuitate venerunt proſperari:ī re/
edificatione ciuitatis et templi et ī
alijs:fuerunt multuz perturbati ⁊
confuſi:vt habetur.j.Eſdre ⁊ Nee
mie. f Aures eoruz ſurde erũt.
id eſt declinabunt audire proſperi/
tatem eorum pre inuidia qua tor/
quebuntur:ſicut ſerpens in pulue/
re volutatur.

Dñm deũ

☞ dantur de malis. Lingēt terraȝ .i. terrena opa faciēt: ſicut ſer/
pens comedit terram omnibꝰ diebus vite ſue. Sed deo exte/
rius flagellante ⁊ lumen veritatis īmittēte turbabuntur ad
penitentiā exeuntes de domibus ſuis: id eſt prauis conſcien/
tijs ſuis ⁊ errorıbꝰ: ⁊ ſic timebūt dn̄i timore q̄ eſt initiū ſapiē
tie: qui nōdū eſt dicendus dn̄s deus
eoꝝ: ſed noſter credentiū. Quidam
de gentibꝰ intellecta veritate ↄfundē/
tur ⁊ ponent manū ſuꝑ os. Quidam
xo ꝑmanebūt in carnalibꝰ operibꝰ: ⁊
ideo in die vltiōis cogent exire d̄ cor/
poribus ſuis rapti ad penam in q̄ for/
midabunt deum. a Quis deus ſi
milis tui. Uidens ꝓpheta gentilium
multitudinē ideo turbatam vt ↄuerta
tur et timeat dn̄m et deū ideo deſerui/
re vt peccata auferat ⁊ ſalutez donet:
cū admiratione laudat deū. Si non
imputas gentibꝰ peccata ſua q̄ legem
tuā non habentes q̄ſi ſuꝑflui et reliq̄
d̄ populo tuo ſūt relicti: q̄d facies gre
gi tuo qui paſcit in medio carmeli.
b Tranſis pctm̄ reliquiaꝝ. Non im/
Exo. 12. d putādo. Sicut exterminator ī egypto
populū iſrl̄ tranſiuit non vaſtauit.
c Dabis. Nouo populo ſemꝑ cōtra
diabolum ⁊ peccata luctanti: ⁊ dabis
Gen. 17. a abraā in multitudine gentiū quaꝝ pa
ter interpretat miſericordiā: ſicut iu/
raſti eis q̄ extiterūt p̄res nr̄i ꝑ fidem.

ſurdę erunt. Lingent puluerem †
ſicut ſerpētes: velut reptilia ter/
rę ꝑturbabūtur de edibus ſuis.
ſ nō eorum.
Dominuȝ deum noſtrū non deſi a†
a ſ formidabūt. ſ q̄ mō deſiderāt dié dn̄i.
b ſ apoſtropha ad chriſtū.
a derābūt: et timebūt te. Quis de †
b†
a ſ ꝑ hoc ꝙ punis indulges hereditati tue.
us ſimilis tui qui aferas iniqui/ c
a ſ alia littera: et tranſfers peccatum.
b tatē: ⁊ trāſis peccatū reliquiaꝝ
ſ ergo. ſ ſuꝑ nos.
hęreditatis tuę? Non imittet vl d†
e
b ſ miſericordiā volo ⁊ nō. ſ. ſ miſericordiā ſuaȝ
non noſtram. ſ a gehenne.
tra furōrē ſuum: quoniaȝ vōlens
a ſ ab ira ad clementiā q̄ eſt domus eius a qua q̄
ꝑ peccatū eijcit ꝑ penitētiā ad eā reducit.
miſericordiā eſt. Reuertet et mi/
a ſ q̄ opprimebāt nos ſicut talētū plūbi. ſ miſe,
ſerebit noſtri. Deponet iniquita f†
rorum. a ſ faciet non apparere.
tes noſtras: et ꝓijciet in ꝓfundū g
a ſ ⁊ ſic o pater. ſ in chriſto.
c maris om̄ia peccata noſtra. Dā/ h†
ſ viam.
bis veritatē iacob miſericordiā
a ſ ꝙ de multitudine hominū alios ſalues in ve/
ritate: alios in miſericordia.
abraam: quę iurāſti patribus no
ſtris a diebus antiquis.

Finit Micheas propheta.

Nico. de lyra

☞ Dnꝰ

a Dn̄m deū noſtrū nō deſiderabūt.
timore ſeruili: timētes a deo puniri ꝓ
pter mala q̄ conabunt facere populo
tuo reuertenti: ⁊ ꝓpter iſta ad dei lau
dem aſſurgit ꝓph̄a dicēs: b Quis
deꝰ ſimilis tui. q. d. nullꝰ: q2 tu es ſolꝰ
deꝰ verus. c Qui aufers iniquita
tem. a ſeruis ſuis ꝑ pene medicinam.
d Nō imittet. mutat ꝓpheta moduȝ
loquēdi de ſcd̄a ꝑſona ad tertiam.
e Ultra furorē ſuū. ſi ꝑſeuerent in bo
no: talia enī ſūt ſub cōditione ītelligē
da: ſicut dictū fuit diffuſe Hiere. xviij.
f Deponet iniq̄tates no. qd̄ erat onus nos grauās. g Et
ꝓijciet in ꝓfundū maris. i. faciet eas non apparere ad puni/
tionē: ⁊ reuertit ad loquēdū ī ſcd̄a ꝑſona dicēs: h Dabis
veritatē iacob ⁊c̄. i. adimplebis ꝓmiſſiones factas patribus
nr̄is: q̄ tūc implēde erāt: ⁊ modo implete ſūt in dn̄o ieſu chri/
ſto: cui eſt honor et gl̄ia in ſecula ſeculorum: Amē. Ca. VII

Moraliter.

a† Ue mihi ⁊c̄. Uerbū pōt eſſe bo/
ni p̄lati plangentis in ꝑp̄lo ſuo defe/
ctum boni ⁊ abundātiā mali. ideo ſequit: † Quia factꝰ ſū
ſicut q̄ colligit ī au. ⁊c̄. remanētes poſt vindemiā q̄ ſūt valde
pauci ⁊ minimi reſpectu ꝑus collectoꝝ. Et ſic frequenter dia
bolꝰ colligit ꝑmo plures ⁊ maiores. Un̄ d̄r Matth. vij. Lata
ē porta ⁊ ſpacioſa via q̄ ducit ad ꝑditionē: ⁊ multi intrāt per
eā. b† Nō ē botrꝰ ad comedēdū. q2 pauci reſpectiue incor/
porant xp̄o ꝑ fidē charitate formataȝ. c† Precoquas ficꝰ
deſiderauit aīa mea. i. habere bonas ꝑſonas ī dioceſi mea. ſȝ
nō ē ita. idō ſubdit: e† Perijt ſanctꝰ ⁊c̄. Oēs ī ſāguinē in/
ſidiāt. ad nocēdū ꝓximis in corporibꝰ: fama ⁊ in rebꝰ poſſeſ/
ſis. g† Malū manuū ſuaꝝ dicūt bonuȝ. i. opa ſua mala di/
cūt bona: ſicut exactor dicit ꝙ facit çelo iuſticie vel ꝑpt bonū
cōmune. h† Et p̄nceps poſtulat. ſ. exactiōes. i† Et iudex
in reddēdo ē. nā eiꝰ balliui ⁊ p̄poſiti reddūt qd̄ petit d̄ graua
mine ꝑp̄li. m† Qui opti. in eis ē. i. minus malꝰ. n Qua/
ſi paliurꝰ. q̄ ē herba pungitiua: q2 talis pūgit corda populi.
o† Et q̄ rectꝰ. reſpectu peiorum. p† Quaſi ſpina de ſepe.
Dies ſpeculatiōis ⁊c̄. Hic ponit p̄dictoꝝ punitio diuina: tūc
enī videt et viſitat peccata. ideo ſeq̄t: r† Nūc erit vaſtitas
eoꝝ. nō ſolū extrīſece ſȝ etiā ab ītrinſecꝰ. idō ſb̄dit: † Nolite
credere ami. q̄ȝtūcūq̄ intimo q2 nulla peſtꝰ ꝗuior ad nocēdū
q̄ȝ familiarꝰ inimicꝰ. † Filiꝰ ↄtumeliā facit patri. ſ. carnali ⁊
etiā ſpūali. ideo ſeq̄t in ꝑſona boni p̄lati: v† Ego autē ad
dn̄m aſpiciā. quia ꝑ ip̄m ſolum poſſunt tāta mala remediari.
x† Ne leteris. Ois hō debet ex charitate diligi: q2 q̄ȝdiu vi/
uit pōt

nit poteſt ad bonū conuerti ſed multitudo demonū eſt in ma/
lo ↄfirmata et ſic eſt humani generis inimica: ꝓpter qd̄ de ca/
ſu bonorū letat quoꝝ tn̄ aliqui reſurgūt ⁊ ſic in eoꝝ ꝑſona de/
monibꝰ dicit: Ne leteris inimica mea ſuper me: q2 cecidi ꝑ cul
pam. z† Cōſurgā. ꝑ dei ꝑ gr̄am. a† Iram dn̄i portabo. i.
penam temporalem: hic vel in purga/
torio. c† Donec cauſam meam iu/
dicet. ꝑfecte me iuſtificando. f† Et
aſpiciet inimica mea. i. demonū mul/
titudo maligna. g† Et opiet confu
ſione. in exaltatiōe mea. h† Que di
cit. i. dicebat dū adhuc eſſem ī culpa.
i† Ubi ē dn̄s deus tuꝰ. q̄ſi dicat non
liberauit te de manu mea. Et q2 deie/
ctio demonū cedit ad gl̄iam ſanctoꝝ.
ideo ſubdit in ꝑſona eoꝝ: k† Ocu
li mei videbūt ⁊c̄. dies. ſcȝ venerunt.
o† Ut edificent macerie tue. id eſt an
gelorū ruine que d̄ electis reparant.
p† In die illa lōge fiet lex, ſcȝ ſcp̄ta.
nam omnes electi deum videbūt ime
diate. Hiere. xxxj. Et nō docebit vltra
vir ꝓximū et vir fratrem ſuū. dicens:
cognoſce dn̄m: omnes enī cognoſcēt
me a minimo vſq̄ ad maximū. ait do/
minꝰ. r† In die illo ⁊ vſq̄ ad te ve/
niet aſſur. qui interp̄tat ſuſtollens an
guſtiā. idō dicit Apoc. xxj. Et abſter/
get deus omneȝ lachrymā ab oculis
ſanctorū et mors nō erit vltra neq̄ lu
ctus neq̄ clamor neq̄ dolor erit vltra
que prima abierūt. t† Et vſq̄ ad ci
uitates munitas: id eſt māſiones ſan/
ctorū omnibꝰ bonis plenas. v† Et
a ciuitatibꝰ vſq̄ ad flumen. id eſt ſpiri
tuſſancti abundantiā. Apoc. xxij. Et
oſtendit mihi fluuiū aque viue ſplēdi
dum ſicut criſtalluȝ. x† Et ad mare
de mari. id eſt ad plenitudinē leticie.
y† Et ad montē de mōte. id eſt ad al/
titudinem glorie d̄ altitudine gratie:
et per oppoſitum dicit de reprobis.
z† Et terra erit ī deſolationē. i. homi/
nes terreni erūt ī dānatiōeȝ. † Pro
pter habitatores ſuos. i. ꝓpter demo/
nes q̄s in habitaculis ſuoꝝ cordiū receperūt: et h̄ etiā cedet ad
gl̄iaȝ electorū. a† Paſce populū. quoniā ꝑfectio vite ↄtem
platiue eſt quedaȝ inchoatio vite celeſtis d̄ qua locutus eſt in
parte īmediate p̄cedenti. ideo loqnit hic d̄ ꝑfectione ↄtempla/
tionis que pertinet ad ſtatum religionis. dicēs: Paſce popu/
lum tuum. ꝑ votum religionis tibi cōſecratum pabulo tue re/
creationis. ideo ſubditur: b† In virga tua ⁊c̄. id eſt in poſſeſ
ſione tua: virga nanq̄ frequēter accipit in ſcriptura ⁊ etiaȝ in
cōmuni modo loquendi ꝓ menſura terre vel hereditatis: igit
in virga dei ſeu hereditate paſcuntur qui diuinis cōſolationi/
bus recreantur: quod contemplatiuis confert. c† Habitan
tes ſolos in ſaltu. id eſt in loco a tumultu negociorū terreſtriū
ſeꝑato. d† In medio carmeli paſcentur ⁊c̄. in locis delecta/
bilibus. nam cum deo ⁊ angelicis ſpiritibꝰ eſt taliū cōuerſatio
ſm̄ illud Phil. iij. Noſtra autē conuerſatio in celis ē. † Iu/
xta dies antiquos: id eſt eccleſie primitiue: tunc enī fuerunt ex
cellenter cōtemplatiui. † Scd̄m diē egreſſionis tue de terra
egypti oſtēdā ei mirabilia. nam in p̄mitiua eccl̄ia fuerūt tanta
⁊ maiora miracula. e† Uidebūt gētes ⁊ ↄfundēt. nā gētiles
videntes miracula noīe chriſti facta confundebant de idola
tria ſua totaliter relinquentes eam. ideo ſubdit: † Ponent
ſuper os ⁊c̄. nolentes loqui vel audire aliquid de ea. † Lin/
gent puluerem. i. accipient magnā humiliationē: ſicut legitur
de Cōſtantino: q̄ officium ſtratoris exhibuit beato Silueſtro.
a† Dn̄m deū noſtrū deſiderabūt. i. eiꝰ aduentū ad iudiciū in
ope donec fecerint opera penitentie. ide ſequitur: † Et time/
bunt te: id eſt rigorem iuſticie tue: ⁊ quia talium deuȝ miſeret
ſubditur: b† Quis deꝰ ſimilis tibi qui auferis iniq̄tatē. ſcȝ
xe penitētiū. d† Nō imittet vltra furorē ſuū. ſi ꝑmanſerint
in bono. f† Deponet iniq̄tates noſtras: et ꝓijciet ⁊c̄. id ē nō
apparebunt ad ↄfuſionem et punitionē vltra. h† Dabit ve/
ritat enī iacob ⁊c̄. reddendo ꝓmiſſa in gloria ſempiterna.

Explicit poſtilla fratris Nicolai de lyra ſuper Michee.

In ca. vij.